Ledamöter och ersättare

INFRASTRUKTUR- OCH SERVICENÄMNDENS ARBETSUTSKOTT

Tid **torsdag 3 december 2026 kl. 13:15**

Plats **Infrastruktur- och serviceförvaltningen, lokalen Laxen**

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Igångsättningstillstånd Reinvestering belysning 2027	2026/1225	2 - 11
2	Revidering av Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats samt avskaffande av Torghandelsstadgan	2026/804	12 - 67
3	Förslag på Taxor för upplåtelse av offentlig plats	2026/979	68 - 81
4	Indexjustering av taxa för nybyggnadskarta och utstakning	2026/1175	82 - 83
5	Internkontrollplan 2027, infrastruktur- och servicenämnden	2026/1224	84 - 107
6	Delegationsordning för infrastruktur- och servicenämnden	2026/1185	108 - 116
7	Vägvalsbeslut för utbyggnad av VA i Lövskär	2026/1235	117 - 145
8	Vägval för Etapp 1 Luleå - Sunderbyn	2026/1236	146 - 156
9	Investerings- och verksamhetsplan för vatten och avlopp 2027	2026/1281	157 - 181
10	Igångsättningstillstånd Norra hamn renovering och ombyggnad	2026/1208	182 - 212

Förslag till beslut gällande igångsättningstillstånd reinvestering belysning 2027

Ärendenr 2026/1225-3.4.6.3

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott beslutar att godkänna projektbudgeten 9 000 tkr för projekt 38356 reinvestering belysning samt bevilja igångsättningstillstånd.

Sammanfattning av ärendet

Under 1960- och 70-talen byggdes belysningen ut i takt med stadens expansion. Belysningsanläggningen består idag av nära 70 mil kabel med över 21 000 belysningspunkter. Den åldrande anläggningen gör att behovet av reinvestering är stort, vilket behövs för att motverka extra underhåll och bibehålla standarden på befintlig anläggning.

De flesta armaturer i kommunen är nu utbytta till LED. De som återstår finns främst i centrum. Storgatans nuvarande belysning installerades i samband med restaureringen av Storgatan 2004–2009. De keramiska metallhalogenlamporna som används idag blir enl. ett EU-direktiv förbjudna februari 2027 och behöver därför ersättas. Övergången till LED är nödvändig och innebär samtidigt lägre energiförbrukning, minskat underhåll och längre livslängd.

På Lulsundet uppdateras kablage och stolpar längs gång- och cykelväg som ingår i huvudcykelnätet. På Björkskatan, Skurholmen och längs Hantverksvägen har Lumire utfört arbeten 2026 och här byts gamla ledningar och utsliten materiel när färdigställandearbeten av gatan utförs.

Gång-och cykelvägen genom Porsögården kompletteras befintlig belysning med spotlights som hjälper till att belysa omgivningen. Vidare förstärks belysningen av Skeppsbrogatan vid Norra hamn och södra delen av Kungsgatan. Vidare görs enstaka kompletteringar längs gång-och cykelvägar för att skapa trygga och jämlika offentliga miljöer. En välplanerad belysning förbättrar överblickbarheten, minskar mörka partier och gör att fler känner sig trygga att vistas och röra sig på platsen, oavsett kön, ålder eller tid på dygnet.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen utför rubricerat projekt via årsentreprenörer.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har finansiering för driften av detta reinvesteringsprojekt som planeras vara färdigställt under 2027.

Medel för projekt 38356 finns med i beslutad investeringsplan för 2027-2029.

Dialog
Dialog har förts internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Beslutsunderlag
- Presentation - Igångsättningstillstånd reinvestering belysning 2027

Marianne Kallin
Avdelningschef infrastruktur

Beslutet skickas till
Sektionschef projektledning
Sektionschef landskap & trafik

Igångsättningstillstånd
Reinvestering belysning 2027

Anne Eklund
Belysningsingenjör
2026-11-13

Bakgrund och behov

Reinvesteringsbehov

- Belysningsnätet byggdes till stor del ut under 1960- och 70-talen
- Idag finns cirka 70 mil kabel och över 21 000 belysningspunkter
- En åldrande anläggning innebär ett stort behov av reinvestering
- Reinvestering minskar underhållsbehovet och bidrar till att bibehålla anläggningens standard

Reinvesteringsbehov

På Björkskatan, Skurholmen och längs Hantverksvägen har Lumire utfört arbeten 2026 och här byter vi ut gamla ledningar och utsliten materiel när återställningsarbeten av gatan utförs.

På Lulsundet uppdaterar vi kablage och stolpar längs gång- och cykelväg som ingår i huvudcykelnätet.

Bakgrund och behov

Övergång till LED

- Merparten av kommunens armaturer är redan utbytta till **LED**
- Kvarvarande äldre belysning finns främst i centrum men även i Sunderbyn, Kronan, i rondeller samt effektbelysning.
- Befintliga keramiska metallhalogenlampor behöver ersättas enl. EU-direktiv
- LED ger:
  - **Lägre energiförbrukning**
  - **Minskat underhåll**
  - **Längre livslängd**

Utbyte armaturer Centrum

- Armaturer av typen Stockholm enl. blå linjer
- Material köptes in 2026. Utbytet genomförs 2027
- Äldre armaturer uppdateras till LED, kompletteras vid behov och skadad materiel byts ut.
- Vägar, rondeller och effektbelysning.

Bakgrund och behov

Tryggare och mer jämlika miljöer

- Belysningen behöver kompletteras på vissa platser
- Bättre belysning ger ökad överblickbarhet och färre mörka partier
- Bidrar till tryggare och mer jämlika offentliga miljöer
- Människor ska känna sig trygga att vistas och röra sig utomhus, oavsett kön, ålder eller tid på dygnet

Tryggare och mer jämlika offentliga miljöer

- Vänortsvägens gc. Här kompletterar vi befintlig belysning med spotlights som hjälper till att belysa omgivningen.
- Förstärkning av belysning Skeppsbrogatan vid Norra hamn och södra delen av Kungsgatan.
- Enstaka kompletteringar längs gång-och cykelvägar.

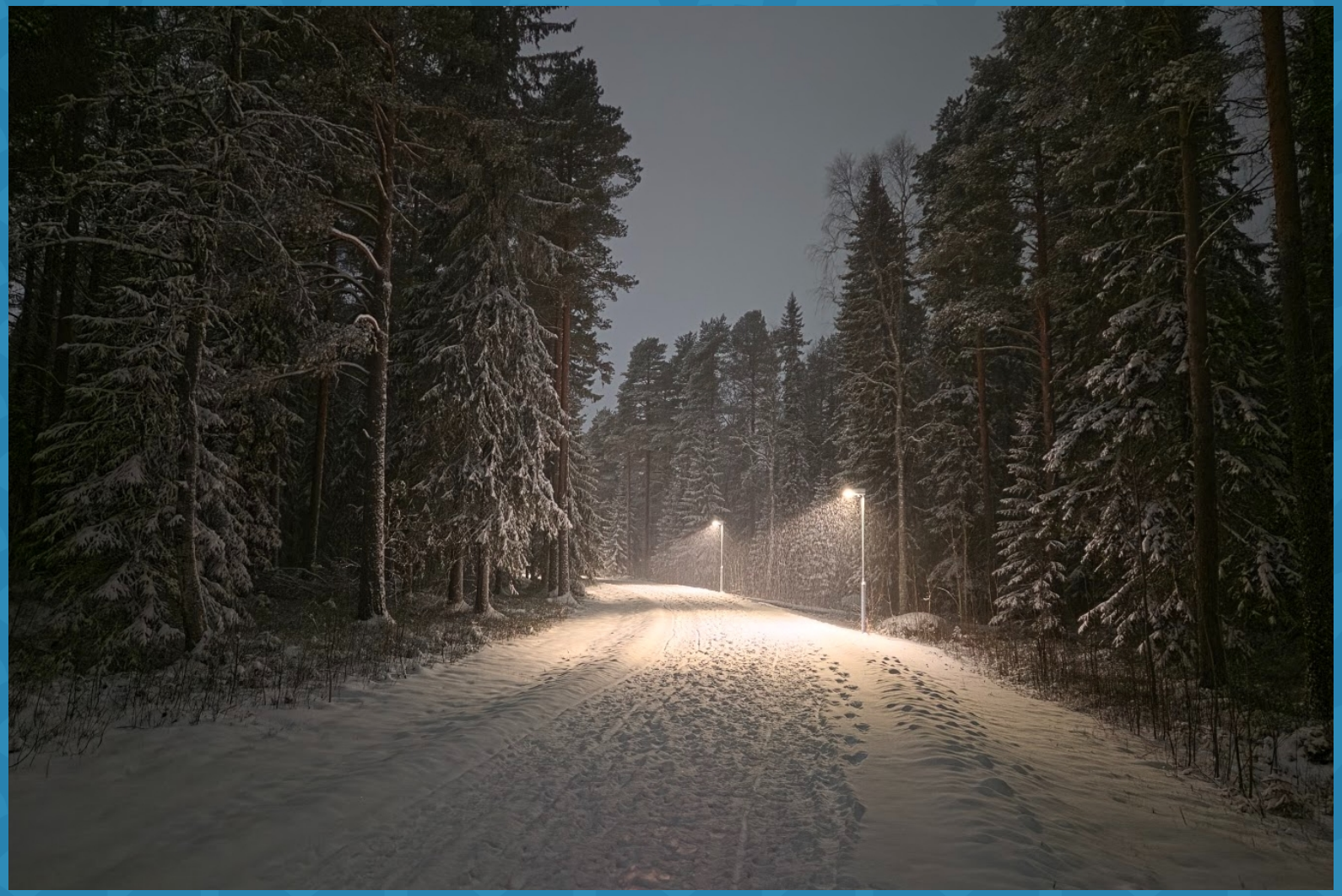

Genomförande och förslag till beslut

Genomförande

Projektet utförs via årsentreprenörer och planeras vara färdigställt under 2027.

Ekonomi

Bedömd projektbudget är 9 000 000 kronor. Medel finns anvisade för projekt 38356.

Förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott godkänner projektbudgeten och beviljar igångsättningstillstånd för projekt 38356 Reinvestering belysning.

Förslag till beslut gällande revidering av riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats samt avskaffande av Torghandelsstadgan

Ärendenr 2026/804-3.1.0.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

1. Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att anta *Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats* att börja gälla från 2026-12-17
2. Förvaltningsdirektör ges i uppdrag att utreda möjligheten till valaffischering på särskilt anvisade belysningsstolpar inför kommande val.
3. Kommunfullmäktige rekommenderas besluta att Torghandelsstadgan från 2014 upphör att gälla från 2027-02-01, då innehållet i stadgan har inarbetats i *Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats*.

Sammanfattning av ärendet

Privatpersoner, företag, intresseföreningar etc. kan ansöka om att disponera offentlig plats för till exempel uteservering, byggetablering, uppställande av container och evenemang av olika slag mm. Efterfrågan att nyttja de offentliga platserna till annat än vad de är avsedda till enligt detaljplan är stor. Detta ställer krav på goda handläggningsrutiner och tydliga riktlinjer. Revideringen av riktlinjerna syftar till att tydliggöra, och därmed förenkla, vad som krävs av den som tar offentlig plats i anspråk.

Nuvarande *Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats* antogs av dåvarande stadsbyggnadsnämnden 2021-12-16, § 202.

Beskrivning av ärendet

Privatpersoner, företag, intresseföreningar etc. kan ansöka om att disponera offentlig plats för till exempel uteservering, byggetablering, uppställande av container och evenemang av olika slag mm.

Offentlig plats ligger inom detaljplanerat område och är till exempel allmänna vägar, gator, parker etcetera. (Ordningslag (1993:1617) 1 kap. 2 §). Platsen ägs ofta av kommunen, men även privat mark kan räknas som offentlig plats. Att ta offentlig plats i anspråk för annat än vad den är avsedd för, utan tillstånd, kan leda till åtal. Kommunen upplåter (hyr tillfälligt ut) offentlig plats bara om allmänhetens möjligheter att använda den för avsett ändamål kan tillgodoses på ett betryggande sätt ur ordnings- och säkerhetssynpunkt.

Efterfrågan att nyttja de offentliga platserna till annat än vad de är avsedda till enligt detaljplan är stor. Detta ställer krav på goda handläggningsrutiner och tydliga riktlinjer.

Förändringar i Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats från 2022 till 2027
Den nya riktlinjen innebär en förflyttning från en i huvudsak reglerande riktlinje till en mer möjliggörande användning av Luleås offentliga rum. Den ger bättre förutsättningar för evenemang, aktiviteter, handel och företagande, samtidigt som kraven på säkerhet, tillgänglighet och hänsyn till omgivningen ligger fast. Riktlinjen har också moderniserats för nya företeelser och tydliggör principerna för när användningen av offentlig plats är allmännyttig (i huvudsak icke kommersiell) respektive kommersiell.

Organisationsförändringar
Genomgående har förändringar gjorts med anledning av organisations-förändringen som trädde i kraft 2024-01-01.

- "Stadsbyggnadsnämnden" har ersatts av "Infrastruktur- och servicenämnden".
- "Stadsbyggnadsförvaltningen" har ersatts av "Infrastruktur- och serviceförvaltningen".
- Arrendeavtal anges nu tecknas via kommunstyrelseförvaltningen i stället för stadsbyggnadsförvaltningen.

Bättre förutsättningar för företagande och försäljning
Framför allt utvecklas reglerna för foodtrucks, torghandel och tillfälliga försäljningsplatser.

Södra Hamnplan får en tydligare roll som aktivitets- och evenemangsplats
Möjligheten till säsongsbetonade aktiviteter regleras särskilt och användningen blir mer flexibel.

Riktlinjen moderniseras för nya behov
Paketboxar, telemaster/mobilmaster, digital TA-planering och nya former av försäljning har fått tydligare regler.

Tydligare principer för avgifter och allmännytta
Förslaget skiljer tydligare mellan icke kommersiell och kommersiell användning, bland annat för allmänna sammankomster och evenemang.

Dialog
Dialog internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen samt med kommunstyrelseförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, Visit Luleå och samordnare för Luleå lyfter.

Beslutsunderlag

- Torghandelsstadga för Luleå kommun, KF 2014-04-16
- Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats, SBN 2021-12-16, § 202
- Kommunfullmäktiges beslut gällande Motion (C) om att införa ställplatser för foodtrucks i Luleå, KF 2022-10-24 § 177, SBF Hid: 2022.8192
- Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats

Helén Wiklund Wårell
Infrastruktur- och servicedirektör

Beslutet skickas till

- Infrastruktur- och serviceförvaltningens ledningsgrupp
- Kultur- och fritidsnämnden
- Kommunstyrelseförvaltningens kansli (för vidare beslut i KF avseende punkt 3)

LULEÅ KOMMUN

• • • Riktlinjer

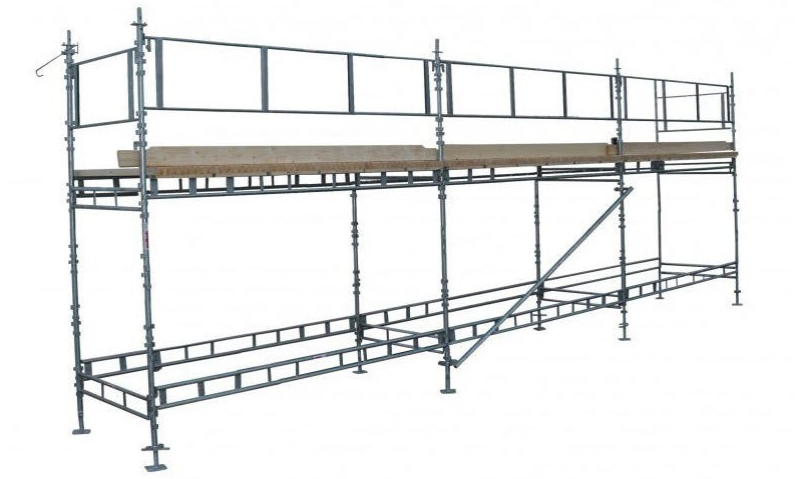

Upplåtelse av offentlig plats

Dokumenttyp	Ärendenummer	Fastställd	Giltighetstid
Riktlinjer	2021/1722-3.4.6.5	2021-12-16	TV
Dokumentansvarig	Tidigare reviderad	Beslutsinstans	Dokumentet gäller för
Stadsbyggnadsförvaltningen		SBN	

Innehållsförteckning

RIKTLINJER FÖR UPPLÅTELSE AV OFFENTLIG PLATS **3**

Allmänt om upplåtelser **3**

Vad är offentlig/allmän plats? **4**
Lagar, bestämmelser och föreskrifter mm 4

Tillstånd för upplåtelse **5**
Bedömningsgrunder för upplåtelser 6
Behandling av ärenden 6
Tillsyn 6

Riktlinjer för olika kategorier av upplåtelser **7**
Generella regler 7
Kategorier av upplåtelse 7
Riktlinjer för specifika platser 14

Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats

Upplåtelse av offentlig plats möjliggör för företag, organisationer och privatpersoner att tillfälligt ta i anspråk delar av kommunens offentliga rum. Det kan vara byggplatsetableringar, uteserveringar, försäljning, marknader, stora evenemang men även en mängd små aktiviteter. Sammantaget bidrar bra riktlinjer till en än mer attraktiv stad.

Riktlinjer för upplåtelser gäller inom detaljplanelagd allmän platsmark och offentlig plats. Kvartersmark (som inte är som offentlig plats) och vattenområden som ej är detaljplanelagd omfattas inte av riktlinjerna. Riktlinjer för markupplåtelse syftar till att tydliggöra, och därmed förenkla, vad som krävs av den som tar offentlig plats i anspråk. Riktlinjerna tar fasta på att hög säkerhet och tillgänglighet bibehålls på gång-, cykel- och kör-ytor. Inte minst viktigt är att staden och dess platser är rena och snygga. Riktlinjerna skall bidra till att Luleås attraktivitet ökar.

Allmänt om upplåtelser

Efterfrågan att nyttja de offentliga platserna till annat än vad de är avsedda till enligt detaljplan är stor. Privatpersoner, intresseföreningar och företag vill disponera offentlig plats för exempelvis uteserveringar, byggupplag, containrar och evenemang av olika slag. Detta ställer krav på goda handläggningsrutiner och tydliga riktlinjer. Det kräver att den som får tillstånd respekterar att det är allmänhetens platser som man tillfälligt lånar. Stadsrummet tillhör alla och därmed får en upplåtelse som är till fördel för vissa inte vara till nackdel för andra.

En levande stad bygger på en mångfald i färger, former och rörelser. Upplåtelser som planeras, placeras och utformas med hänsyn till sin omgivning medför att stadsbilden inte förfulas eller att upplåtelsen inkräktar på tillgänglighet och framkomlighet. Speciellt personer med funktionsvariation kan få stora problem att ta sig fram på överbelamrade gator. Överbelamring stör också gaturummets skönhet och hindrar rationell skötsel och underhåll.

Invigning av Södra hamnplan 2013

Vad är offentlig/allmän plats?

Offentlig plats innebär att den ligger inom detaljplanerat område. Platsen ägs ofta av kommunen, men även privat mark kan räknas som offentlig plats. Kommunen upplåter (hyr tillfälligt ut) offentlig plats bara om allmänhetens möjligheter att använda den för avsett ändamål kan tillgodoses på ett betryggande sätt ur ordnings- och säkerhetssynpunkt. Det kan vara för tillfällig försäljning, publika möten, uteserveringar, byggetableringar mm. Att ta offentlig plats i anspråk för annat än vad den är avsedd för utan tillstånd, kan leda till åtal.

Med offentlig plats avses enligt 1 kap. 2 § Ordningslagen:

- Allmänna vägar
- Gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits till sitt ändamål.
- Områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet, om de har upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten
- Andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

Historisk bild över torghandel i Luleå. Bild: Stadsarkivet

Lagar, bestämmelser och föreskrifter mm

Nedan följer en förteckning över de lagar, dokument och skrifter som rör frågor gällande upplåtelse av offentlig plats:

- Ordningslagen, Sveriges riksdag (SFS 1993: 1617)
- Lagen om rätt för kommunen att ta ut avgift för vissa upplåtelser av allmän plats, ”avgiftslagen” (SFS 1957: 259)
- Konkurrenslagen (SFS 1993: 20)
- Lagen om tillfällig försäljning (SFS 1990: 1183)

- Väglagen (1971: 948)
- Plan och bygglagen (2010:900)
- Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Luleå kommun
- Sveriges Kommuner och Regioner handbok ”På rätt plats”

Tillstånd för upplåtelse

När du ska söka tillstånd för upplåtelse går du först in till kommunens hemsida www.lulea.se och ansöker via *Ansökan upplåtelse av allmän plats*. Ansökan lämnas efter en första prövning vid Luleå kommun över till Polisen.

Det krävs även polistillstånd för att nyttja en offentlig plats om användningen inte överensstämmer med det ändamål som platsen upplåtits för, eller den användning som är allmänt vedertagen. Tillstånd söks via polisens hemsida och deras e-tjänst, se www.polisen.se/tjanster-tillstand/tillstand-ansok/

Ansökan sänds för yttrande till olika instanser inom kommunen beroende av ändamål med upplåtelsen. Instanser är alltid stadsbyggnadsnämnden, men kan även vara till exempel räddningstjänst eller miljöenheten. Stadsbyggnadsnämnden är den kommunala instans som yttrar sig om upplåtelsen av marken. Polisen får inte upplåta mark i strid mot kommunens vilja. Därefter kommer polismyndigheten att återkomma med tillståndsbevis.

Tänk på att under våren och sommaren tar det längre tid att få ett besked då många söker samtidigt.

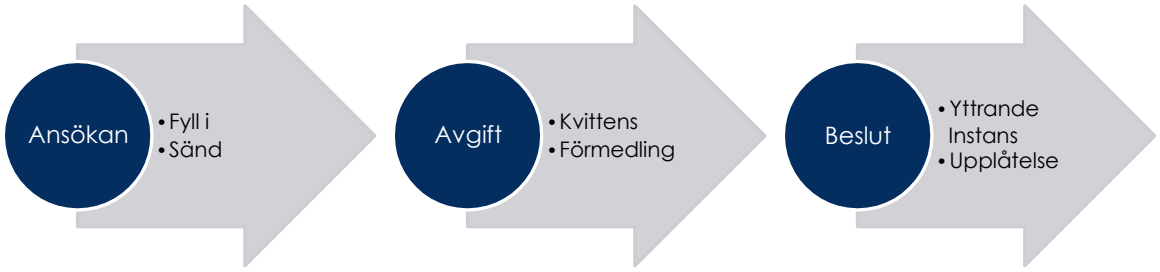

Frågor kan ställas till;

- Polisregion Nord: Jämtland, Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland
  E-post: registrator.nord@polisen.se
- Polismyndigheten, Region Nord, Box 463, 901 09 Umeå

Om sökanden vill använda en offentlig plats på ett sätt som platsen redan upplåtits till krävs inget polistillstånd. Exempel för detta är torghandlaren som vill sälja frukt på ett torg som kommunen upplåtit för torghandel enligt Torghandelsstadgan eller bilisten som parkerar sin bil på en upplåten parkeringsplats.

Gatu- och ledningsarbeten på offentliga platser anses heller inte vara främmande verksamheter på gatan och något polistillstånd krävs alltså inte i dessa fall. Polistillstånd behövs inte heller om platsen används tillfälligt (mindre än 2 timmar), i obetydlig

omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd. Tillstånd från markägare måste dock sökas. Om du behöver tillstånd för verksamhet inom ett vägområde som ligger utanför detaljplan ska du istället ansöka om tillstånd hos Trafikverket.

För upplåtelser av stadigvarande karaktär, som exempelvis telefonkiosker eller postlådor, söks inte polistillstånd. Istället tecknas ett arrendeavtal mellan kommunen (Stadsbyggnadsförvaltningen) och sökande.

Den som fått tillstånd att ta mark i anspråk betalar avgift enligt taxa som fastställts av kommunfullmäktige.

Bedömningsgrunder för upplåtelser
Vid handläggningen av en upplåtelse gör kommunen en bedömning av upplåtelsens lämplighet enligt följande kriterier:

- Geografiska avgränsningar
- Teknisk försörjning
- Framkomlighet
- Upplåtelsetider
- Estetisk utformning
- Fysisk utformning
- Säkerhet
- Renhållning
- Miljöfrågor
- Bygglovskrav och liknande myndighetsprövningar
- Olägenheter
- Tidigare dokumenterade erfarenheter

Behandling av ärenden
Kommunens yttrande över ansökan skall ske så snart en ansökan kommit in. Då fler sökande konkurrerar om samma yta gäller normalt att den som sökt först får företräde men även lämplighet och erfarenhet av tidigare upplåtelser bedöms. Ansökningar som kommer i uppenbart syfte att utestänga andra skall dock inte behandlas i förtid.

Tillsyn
Polisen är tillsynsmyndighet men det åligger även kommunens handläggare att se till att de krav som ställts för markupplåtelsen efterlevs samt vidtala de som tar mark i anspråk utan tillstånd. Särskilt skall anordningar som äventyrar människors säkerhet och framkomlighet påtalas.

Riktlinjer för olika kategorier av upplåtelser

I ansökan ska anges hur stor yta i kvadratmeter som avses, val av plats, tid för uppbyggnad och upplåtelse, ritning med placering av anordningar, behov av el mm. Det är lämpligt att kontakta Stadsbyggnadsförvaltningen innan ansökan lämnas in. Uppbyggnaden skall göras på så kort tid som möjligt. Innan marken tas i anspråk bör en syn göras tillsammans med Stadsbyggnadsförvaltningen.

Generella regler

För all upplåtelse ställs krav på underhåll. Området skall hållas rent och snyggt. Klotter skall saneras omgående. Det är inte tillåtet att parkera fordon inom den upplåtna ytan. Undantag kan ske utanför parkeringsförbudszon. Efter att upplåtelsen är avslutad skall marken städas. Eventuella skador åtgärdas på tillståndshavarens bekostnad. Besiktning av marken görs tillsammans med Stadsbyggnadsförvaltningen.

Kategorier av upplåtelse

Nedan följer en förteckning för olika kategorier av upplåtelser samt det förhållningssätt som passar respektive kategori.

Affischering

Beskrivning: Affischering i samband med cirkusar, festivaler mm

- Affischering tillåts på ett bestämt antal platser (se karta för affischering Bilaga 1).
- Trasiga affischer skall snarast möjligt bytas ut eller tas bort.
- Affischer får endast placeras på angivna platser, de får inte fästas på träd, belysningsstolpar, trafikstolpar eller vägområde.
- Affischer samt stolpar skall vara borttagna när arrangemanget är slut.

Banderoller

Beskrivning: Uppsättning av banderoller i samband med evenemang

- Banderoller hänvisas till Storgatan i anslutning till Kyrkogatan, Smedjegatan eller Kungs-gatan.
- Banderoller som har ett uttalat kommersiellt eller politiskt budskap tillåts endast i undantagsfall som till exempel jubileumsfirande.
- För större evenemang, som svenska mästerskap och dylikt, tillstyrks även andra platser om de bedöms som lämpliga.
- På grund av vindförhållanden är de optimala måtten för banderoller; 6 meter lång (max 7 meter) och 1,5 m hög. Banderollen ska ha öljetter i hörnen 0,5 meter från hörn både uppe och nere på ömse sidor. Banderollen ska vara förstärkt i övre och nedre kant samt vara utfört i vindgenomsläppligt material.
- Banderoller får vara uppsatta maximalt 2 veckor.
- Banderoller sätts upp av Stadsbyggnadsförvaltningen på den sökandes bekostnad.

Byggetableringar

Beskrivning: Byggarbetsplats, arbetsbod, container, skylift, byggställning mm.

- Sökanden uppmanas i första hand lokalisera plats för byggetableringen inom tomtmark.
- Byggarbetsplatser skall inhägnas och kan kräva bygglov. Läs mer på lulea.se – bygga nytt, ändra, riva
- Vid placering på trottoar skall minst 1,5 m av trottoarens bredd lämnas orörd för att möjliggöra trygg passage för oskyddade trafikanter. Kan inte detta krav uppfyllas skall oskyddade trafikanter ledas ut i körbanan, skyddade av avspärrningsanordningar. Utrymmet skall vara minst 1,5 meter. Kanter och för stora lutningar skall avhjälpas. I undantagsfall tillåts att oskyddade trafikanter via skyltning leds till trottoaren på andra sidan av gatan.
- Sökanden ansvarar för den skyltning som krävs för att trafikanter skall kunna passera på ett tillfredställande sätt. Vägmarkering sker enligt handbok ”Arbete på väg” utgiven av Trafikverket.
- Sökande skall upprätta en Trafikanordningsplan i de fall det behövs som skall godkännas av Stadsbyggnadsförvaltningen.
- Under vinterhalvåret skall sökanden svara för snöröjning i byggetableringens direkta närhet.
- Upplåtet markområde får ej disponeras som parkering.
- Ingen reklam förutom byggskylt tillåts.

Byggskyltar

Beskrivning: Uppsättning av skylt i anslutning till byggarbetsplats.

- Kan i regel accepteras överallt med undantag av Storgatan.
- Byggskyltar skall sättas inom byggarbetsplatsen. Byggskyltar kräver bygglov. Läs mer på lulea.se – bygga nytt, ändra, riva

Cirkusar och tivoli

Beskrivning: Uppställning av cirkustält och mobil nöjespark.

- Cirkusar och tivoli hänvisas till parkeringen i anslutning till COOP Arena. Andra platser kan efter samråd med Polisen godtas för mindre cirkusar och/eller tivoli.

Containrar

Beskrivning: Uppställning av containrar, kärl, säckar o dyl. för byggavfall mm.

- Containrar kan kräva bygglov och skall märkas ut med reflexer. Läs mer på lulea.se – bygga nytt, ändra, riva
- Ägare av container, kärl, säck mm skall tydligt framgå.
- Container mm skall ställas så att gående kan passera. Gångbaneutrymmet skall vara minst 1,5 meter.
- Om möjligt bör containern eller dylikt endast vara utställd under arbetstid.
- Container eller dylikt uppställd längre än en (1) arbetsdag kräver inhägnad.
- Container Säkerhetsavstånd för öppen container till vägg ska vara 6 meter och 4 meter för täckt och låst container.

Evenemang och arrangemang

Beskrivning: Festivaler och likartade tillställningar med inslag av musikframträdanden, tältserveringar och tillfällig försäljning.

- Tillstånd för evenemang tillstyrks på för ändamålet lämpliga platser som bedöms utifrån estetiska, trafik- och säkerhetsmässiga, och andra funktionella krav från berörda myndigheter och intressenter. Läs mer under rubriken Riktlinjer för specifika platser.
- Om evenemanget kräver gatuavstängningar för att kunna genomföras skall strävan vara att avstängningen utförs tidigast 18.00.
- Mindre evenemang, som exempelvis personalfester, där tillfälliga tält- och servering förekommer, avgörs från fall till fall. Stor restriktion råder vid upplåtelser för slutna evenemang av större karaktär.
- Arrangemang under längre tid kan prövas från fall till fall vid de platser som beskrivs vid ”riktlinjer för specifika platser” nedan. Arrangören måste då beskriva hur ytan ska disponeras under hela upplåtelsetiden. Yta för upplåtelse fördelas utifrån efterfrågan och genomförande.

Flaggor

Beskrivning: Uppsättning av flaggor.

- Flaggor hänvisas till de flaggstänger som finns att tillgå vid Stadsparken, Norra hamn vid Dansmagasinet och Hertsö torg.
- Flaggor som har ett uttalat kommersiellt eller politiskt budskap tillåts endast i undantagsfall såsom jubileumsfirande.
- För större evenemang, som svenska mästerskap och dylikt, tillstyrks även andra platser om de bedöms som lämpliga.

Försäljning, marknadsföring etc

Beskrivning: Försäljning och marknadsföring från bord och vagnar/Food trucks och expomobiler.

- Tillstånd för försäljning beviljas endast till ideella föreningar under förutsättning att gångtrafik kan fungera tillfredsställande. Övriga försäljare hänvisas till torgplatser enligt torghandelsstadga, se www.lulea.se/samhalle--gator/upplatelse-av-allman-plats/torgplatser
- Under perioden 1/5 – 31/8, klockan 21.00 – 04.00, upplåts specifika försäljningsplatser där privatpersoner och företag kan ansöka om tillstånd. Försäljningen avser snabbmat från mindre försäljningsstånd/vagn. Platserna som avses är Storgatan-Nygatan och ömse sidor Skeppsbrogatan (se Bilaga 2).
- Vid Södra hamnplan kan upplåtelse ges dagtid till försäljning via ”Food trucks” eller liknande. Vid arrangemang kortare eller under längre tid kan upplåtelsen prövas utifrån arrangemangets syfte. I vissa fall kan tillfälligt bygglov krävas. Läs mer på lulea.se – bygga nytt, ändra, riva
- Vid speciella tillfällen, som exempelvis i samband med större evenemang, och marknader kan under kortare perioder (1 - 4 dagar) andra platser för försäljningsstånd, för privatpersoner eller företag tillåtas.

- Under sommartid kan eventuellt plats upplåtas för till exempel glassförsäljning från mindre Boda etc. vid badstränder Lulsundet, Gültzauudden m fl.
- Expomobiler för utställningar etc. hänvisas till Storgatan vid kvarteret Råttan samt parkeringsområdet Trekanten.
- Vid händelse av att antalet sökande är större än antalet platser gör Stadsbyggnadsförvaltningen ett urval baserat på öppettider och tidigare erfarenhet.

Gatupratare mm

Beskrivning: Reklamskyltar (trottoar/gatupratare) i anslutning till butik.

- Utplacering av gatupratare får endast ske under perioden maj till oktober.
- Utanför entréer vid gallerior tillåts inte gatupratare på allmän platsmark.
- Gatupratarен ska stå på marken i anslutning till din verksamhet och får endast vara utplacerad under verksamhetens öppettider. Ur tillgänglighetssynpunkt ska den alltid ha samma placering.
- För att få tillstånd för gatupratare måste trottoaren/gångbanan vara tillräckligt bred. Godkänd gatupratare är stabil, utan skarpa kanter eller rörliga delar. Gatupratare får inte utgöra hinder för gående och personer med funktionsnedsättning. Ett fritt mått på 0,5 meter på ömse sidor om ledstråk ska finnas. Kravet är att minst 1,5 meter av trottoarens bredd ska erbjuda fri väg för fotgängare. Gatupratarens yttre ram får maximalt hamna 1,5 meter ut från fastighetens väggfasad. Vid ramper skall skyltar placeras så nära dessa som möjligt.

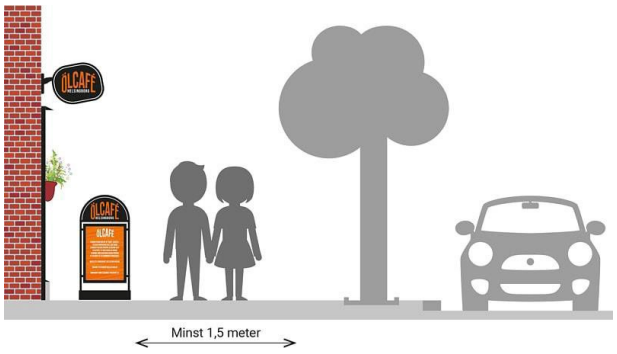

- Har du tillstånd för markupplåtelse med krav på staket, till exempel uteservering, ges inget tillstånd för fristående skyltar utanför staketet. Skyltning innanför godkänt staket följer inte dessa regler.
- Vippskylt eller annan skylt med rörliga delar tillåts inte.

Hänvisningsskyltar

Beskrivning: Uppsättning av orienteringsskyltar och skyltar i samband med konferenser, utställningar och andra tillfälliga arrangemang.

- Generellt gäller stor restriktivitet för uppsättande av hänvisningsskyltar. I samband med större arrangemang som svenska mästerskap eller dylikt kan tillstånd ges.
- Skyltarna skall utformas enligt Trafikverkets regler för tillfälliga arrangemang.
- Skyltarna skall vara borttagna omedelbart efter arrangemangets slut.

Information och insamling

Beskrivning: Informationsspridning eller liknande med hjälp av bokbord, högtalare etc.

- Tillåts i princip överallt, under förutsättning att trafik, gående, cykel, bil mm - kan fungera tillfredsställande.

Kiosker

Beskrivning: Försäljning från kiosk under viss period.

- Tre platser för kioskförsäljning upplåts under perioden 1/5 - 31/8. Platserna är belägna på Storgatan, utanför kvarteren Tjädern 17, Katten 12 och Råttan 18. Vid händelse av att antalet sökande är större än antalet platser gör Stadsbyggnadsförvaltningen ett urval baserat på öppettider, tidigare erfarenhet, kioskens estetiska utformning, typ av försäljning och om sökande är en ideell förening.
- I anslutning till kiosken finns möjlighet att ansöka om en mindre uteserverings-yta för bord och stolar. Taxa tillkommer för uteservering. Max 1,5 m från byggnadens fasad se lulea.se – upplåtelse av allmän plats/uteserveringar.
- Byggnaden skall harmoniera med omgivningen och maximalt 15 m2 beroende på om platsen så tillåter.
- Förutom markupplåtelse krävs bygglov se www.lulea.se/boende--miljo/bygga-nytt-andra-riva.
- Vid speciella tillfällen, som exempelvis större evenemang och marknader, kan under kortare perioder (1 - 4 dagar) andra platser för kiosker tillåtas.
- Parkering i anslutning till försäljningsplatsen tillåts inte.

Marknader

Beskrivning: Marknadsförsäljning.

- Allmän platsmark upplåts för vinter-, sommar-, höst-, samt julmarknad.
- Vid speciella tillfällen kan ytterligare marknader ges tillstånd. Marknader i kulturhistoriskt högt värdefulla miljöer prövas i samverkan med berörda lokala aktörer.
- Fordon i direkt anslutning till försäljningsstånd accepteras inte på Gågatorna i Luleå centrum. I övrigt kan de tillåtas om de inte utgör hinder för oskyddade trafikanter eller räddningsfordon.
- Under skyltsöndagen får ideella föreningar och liknande idka marknadsförsäljning.
- I ansökan skall framgå hur området är tänkt att disponeras, antalet personer samt hur ansvarsförhållandena fördelas gällande iordningsställande och städning efter avslutad marknad. För- och eftersyn skall göras i tillsammans med Luleå kommun.

Marschaller med LED-ljus

Beskrivning: Endast LED marschaller för att förstärka butiksentré eller plats tillåts.

- Marschaller med LED-ljus skall sättas på hållare som säkerställer att gående inte trampar på dem.

Motionslopp

Beskrivning: Idrottsaktiviteter med bansträckning på offentlig plats.

- Vid markering av bansträckningen är det förbjudet att använda färg på asfaltbeläggning och gatsten.
- Om bansträckning markeras med skyltar eller dylika markeringar skall dessa tas bort omedelbart efter arrangemangets slut.

Reklam och marknadsföring

Beskrivning: Utplacering av reklamtavlor, reklampelare, reklam kopplat evenemang/arrangemang o d. Huvudregeln är att reklam inte tillåts på allmän platsmark utan hänvisas till kvartersmark.

- Reklam får inte förekomma i miljöer med kulturhistoriskt högt värde eller i miljöer för barn som exempelvis skolor och lekplatser.
- Reklamskylt kan kräva bygglov. Läs mer på lulea.se – bytta nytt, ändra, riva
- Roterande skyltar eller displayer med rörliga bilder som vänder sig till fordonsförare tillåts inte där oskyddade trafikanters säkerhet äventyras.
- Så kallade vepor eller beachflaggor tillåts inte på Luleås centrumhalvö förutom vid speciella arrangemang. Placering av dessa ska då specificeras.
- All reklam är förbjuden på träd, lyktstolpar, trafikljus, vägmärken samt inom vägområdet.

Skyltvaror

Beskrivning: Utplacering av butiks varusortiment i direkt anslutning till butik.

- Utplacering av skyltvaror tillåts upp till 1,5 meter från fasad under förutsättning att gångtrafik kan fungera tillfredsställande. Fri gångbana på minst 1,5 meter ska bibehållas.
- Upplåten yta skall begränsas av butikens bredd.
- Ramper för rörelsehindrade skall hållas fria.
- Där ledstråk för synskadade finns skall det hållas ett fritt utrymme på 0,5 meter mellan skyltvaror och ledstråk.

Uteserveringar

Beskrivning: Utomhusservering i anslutning till restaurang.

Tänk på att måtten på gångarna mellan borden ska vara anpassade så att alla kan ta sig fram.

- Skall följa ”Riktlinjer för uteserveringar i Luleå kommun” läs mer vid lulea.se – upplåtelse av allmän plats/uteserveringar
- Storleken får vara max 200 m2 om platsen tillåter. I det fall två uteserveringar hamnar intill varandra får fastighetsägaren ange fördelat mått längs fasad. Uteservering kan kräva bygglov läs mer vid www.lulea.se/boende--miljo/bygga-nytt-andra-riva

Valstugor och affischering

Beskrivning: Valstugor och affischering samband med politiska val

- Valstugorna förläggs till Storgatan mellan Smedjegatan och Kungsgatan.
- Får utplaceras tre veckor före valet och skall vara borttagna senast en vecka efter.
- Skall vara av trä och får inte vara större än 10 m2. Valstugor får inte heller vara försedda med hjul.
- Respektive parti tilldelas en yta av 4 x 3 m där partiets valstuga skall placeras.
- Platsfördelning sker med lottning där fullmäktigepartier ges förtur till platserna mellan Smedjegatan och Timmermansgatan.
- Valstugornas placering märks ut av Stadsbyggnadsförvaltningen.
- Respektive parti ansöker hos Polisen om tillstånd för markupplåtelse samt kontaktar Stadsbyggnadsförvaltningen för hyra av valstuga.
- Valstugan rengörs från affischer o dylik innan valstugan lämnas efter valet.
- Valaffischer får utplaceras fem veckor före val och skall vara borttagna senast en vecka efter valet (se karta för valaffischer Bilagor 3 - 5).
- Trasiga valaffischer och anordningar ska snarast bytas ut eller tas bort.

Riktlinjer för specifika platser
Se bilaga 6
Nedan beskrivs riktlinjer för specifika platser som är lämpliga för olika typer av evenemang.

Flora kulle och Hermelinsparken
Dessa två parkområden kan användas för mindre uppträdande musik, dans etc - där storskalig publik inte är att vänta. Ytan framför Norrbottens museum kan användas vid evenemang typ julmarknad med kulturell inriktning samt studentfirande eller svenska flaggans dag.

Gågatan Storgatan "Luleås förlängda torg"
Gågatan, Storgatan mellan Nygatan och Kungsgatan, lämpar sig bra för mindre typer av evenemang där barn eller den förbipasserande flanören är målgrupp. Platser för möten finns vid "Gula paviljongen" och "Nytorget". Tillfälliga toalettbyggnader får inte placeras på Gågatan.

Gültzauudden
Gültzauudden är en natur och rekreationspark och lämpar sig bra för mellanstora musikuppträdanden då området är beläget på relativt långt avstånd från bostadsbebyggelse. Platsen är också lämplig för utställningsevenemang av enklare proportioner såsom exempelvis konstutställningar. Vid evenemangen skall särskild hänsyn tas till träd, buskar, grönytor mm för att säkerställa att platsen kan användas under hela sommaren. Inga tunga fordon eller långtradare tillåts på grönytorna utan särskilt tillstånd från Stadsbyggnadsförvaltningen.

Parkeringsområdet Trekanten
Delar av parkeringsområdet Trekanten kan vid enstaka tillfällen upplåtas kopplat till andra evenemang typ marknader. Vid större evenemang kan Trekanten upplåtas i sin helhet som evenemangsyta.

Köpmantorget
Vid Köpmantorget finns plats för mindre uppträdande här finns en scen, sittplatser med bord och möblerbara ytor. Ytan kan vid tillfälliga evenemang med uppträdande upplåtas till försäljning via "Food trucks" och/eller torgstånd.

Stadsparken (ombyggd 2021)
Stadsparken är luleåbornas gemensamma vardagsrum och finrum vid högtider. Bland blomstrande rum finns plats för aktiviteter som picknick, lek, föreställningar, en möjlig festplats vid speciella evenemang året runt. Här finns en stor scen och en övergång mellan torg och park vid Storgatan där mindre evenemang kan anordnas.

Södra Hamn

Se bilaga 7

Södra Hamnplan är en yta som lämpar sig bra för evenemangs- och nöjesbetonade upplåtelser, musikframträdanden samt mindre tillställningar året runt. Här finns även plats för ”Food trucks”, närheten till bostäder gör dock att antalet större evenemang under året är begränsat. Arrangörer skall speciellt beakta ljudnivåer och nedskräpning vid omgivande fastigheter.

BILAGOR

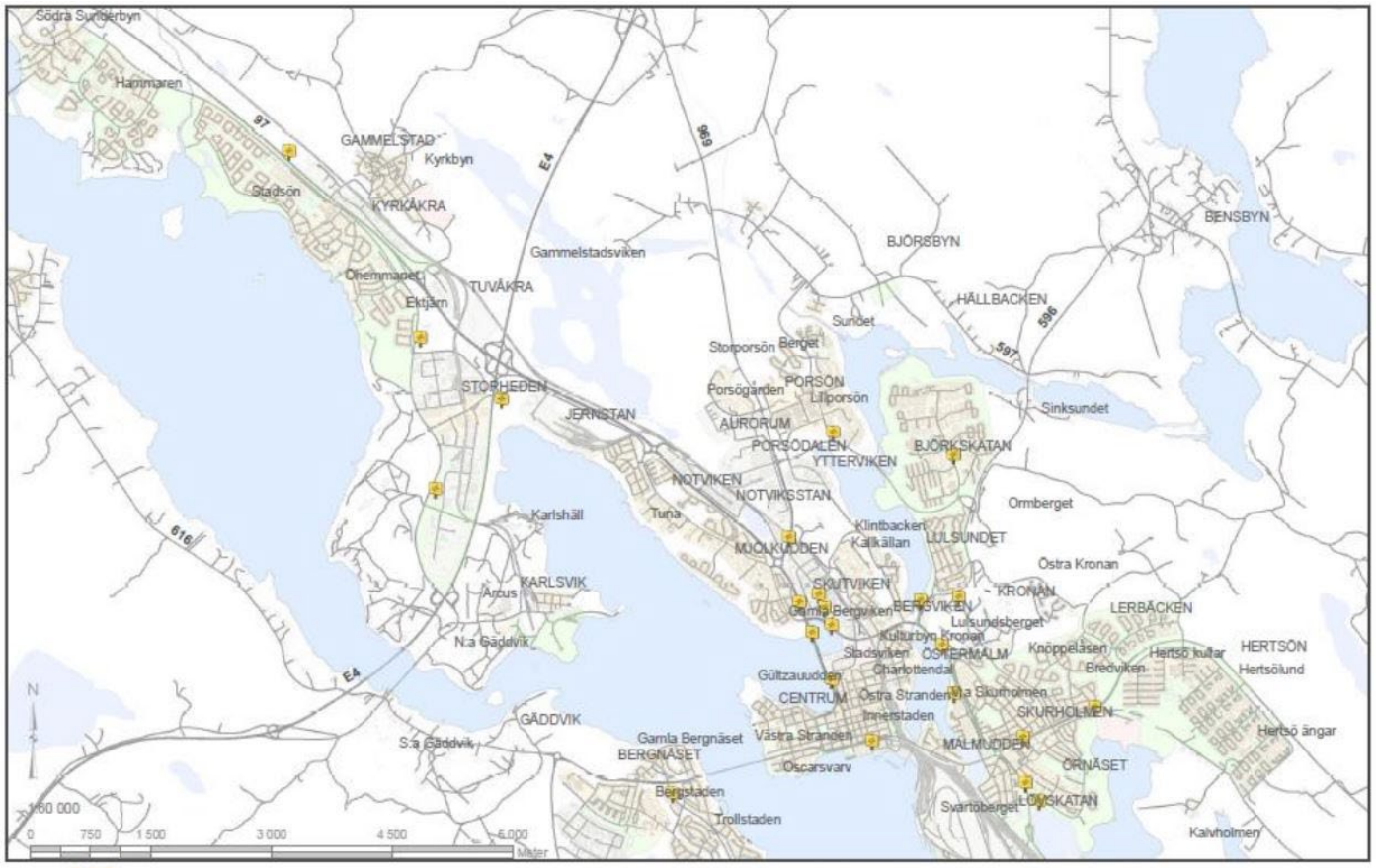

LULEÅ KOMMUN
Tekniska förvaltningen

Upplåtelser för AFFISCHERING Luleå kommun

Bilaga 1: Karta som anger upplåtelseplatser för affischering i Luleå.

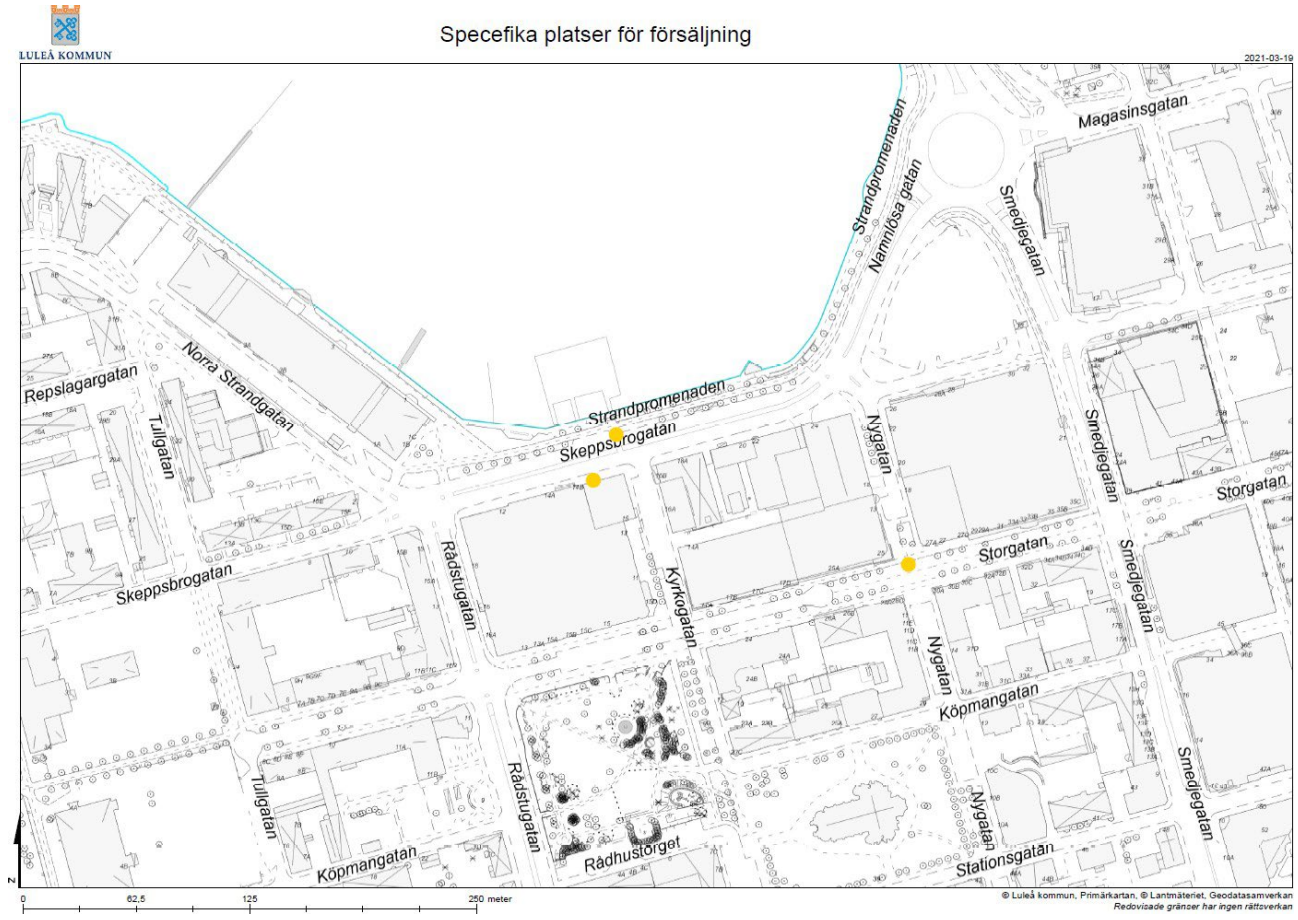

Bilaga 2: Kart över specifika platser för försäljning i Luleå

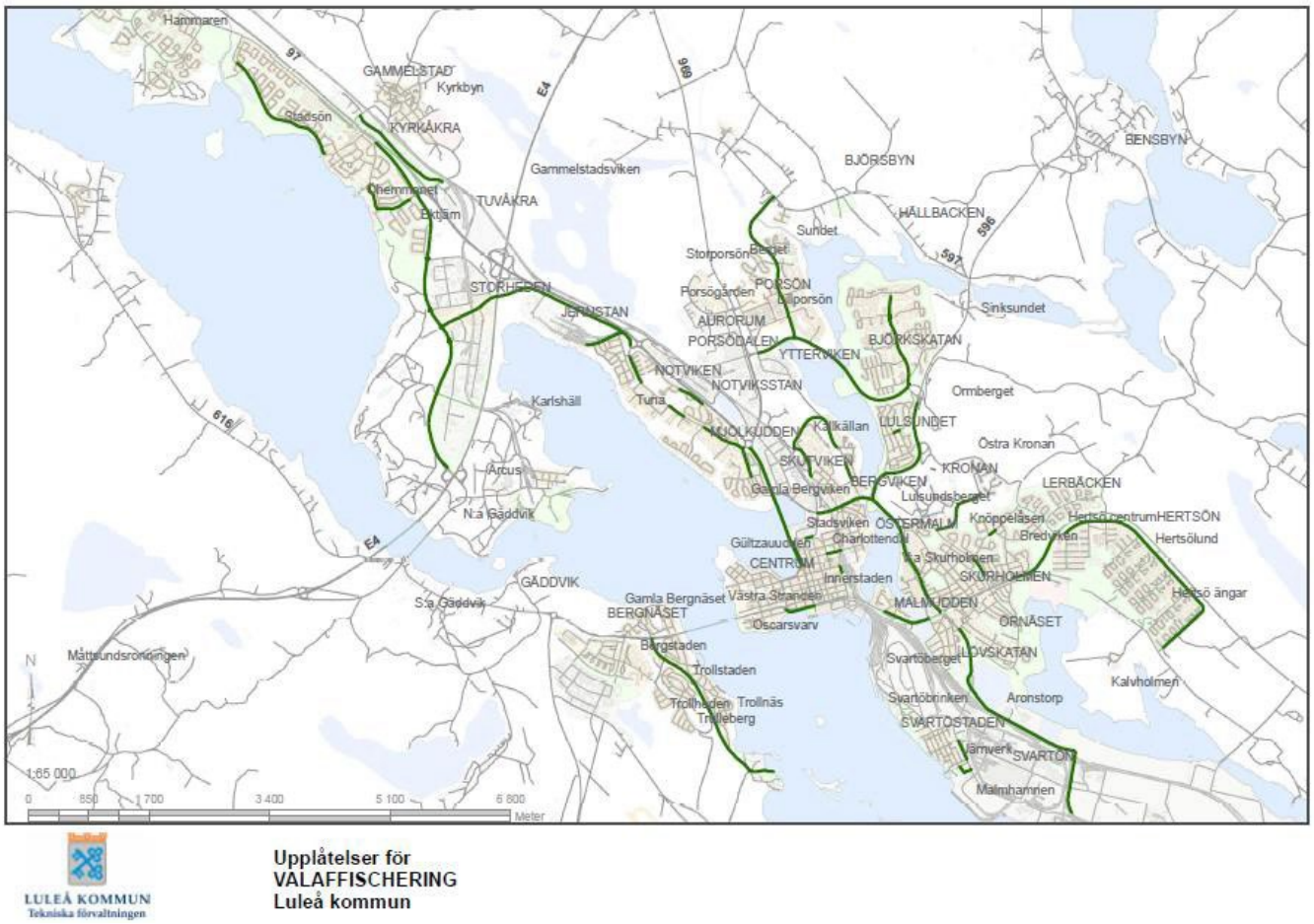

Bilaga 3: Kata som anger upplåtelseplatser för valaffischering i Luleå.

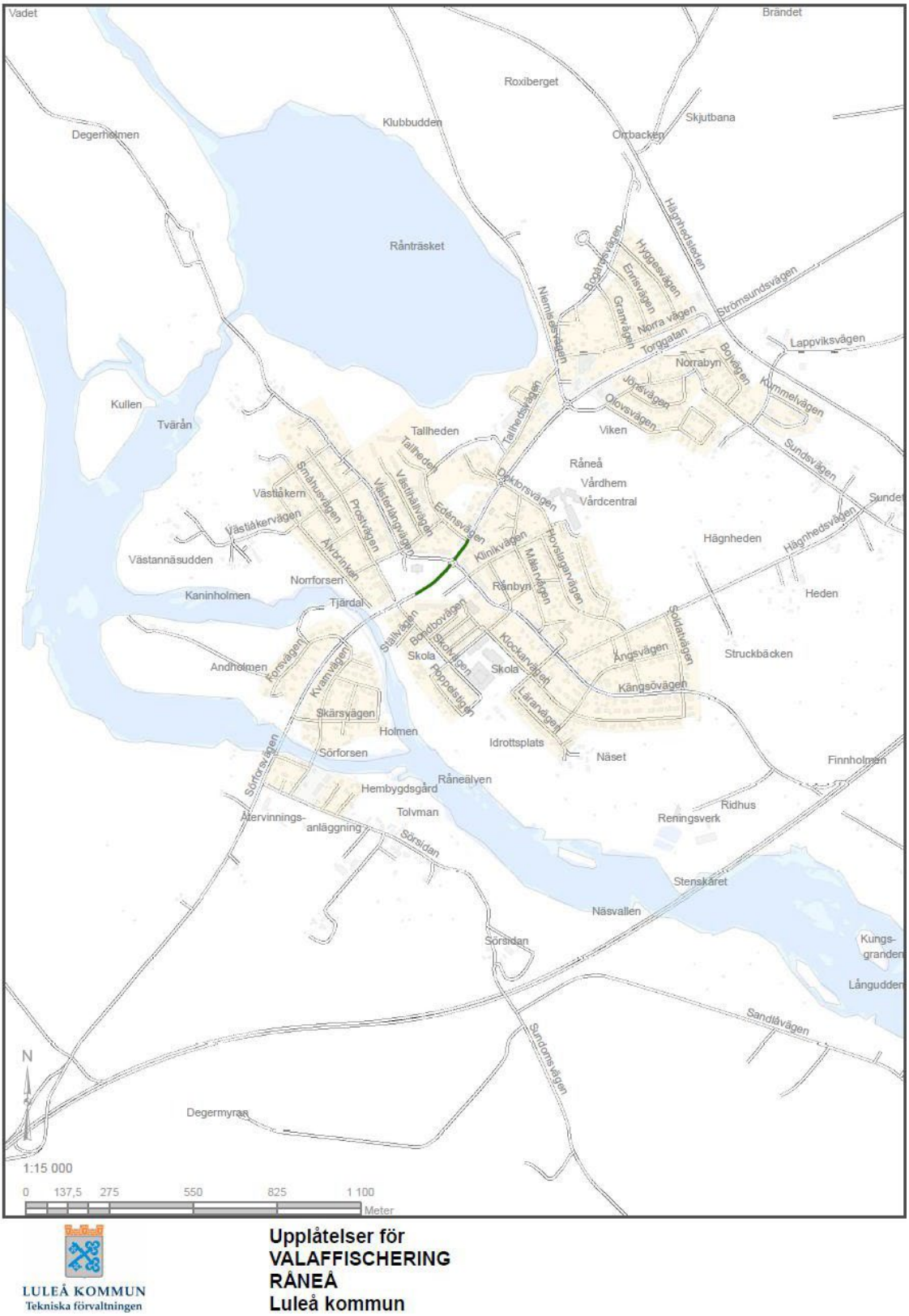

Bilaga 4: Karta som anger upplåtelseplatser för valaffischering i Råneå.

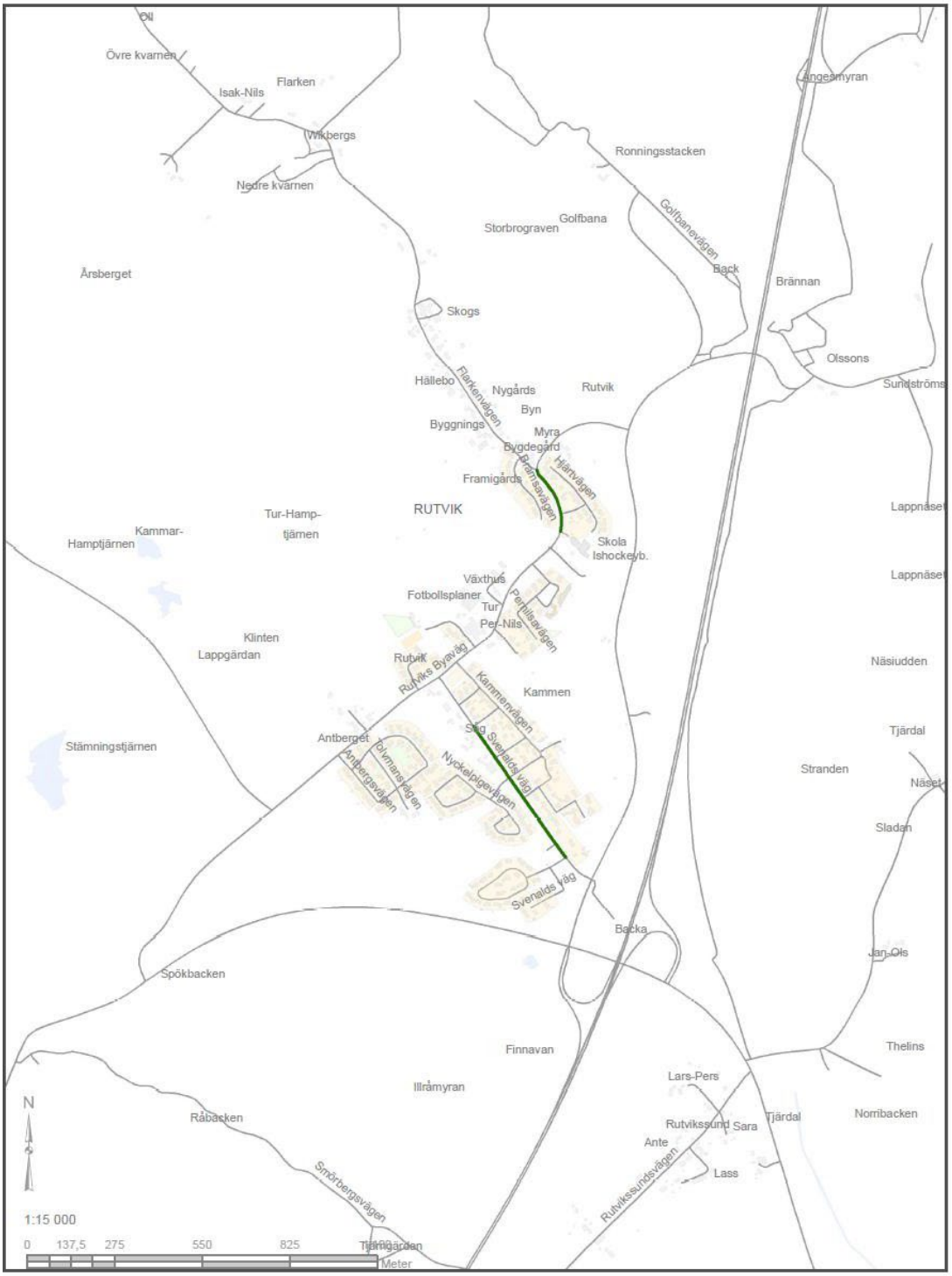

Bilaga 5: Karta som visar upplåtelseplatser i Rutvik

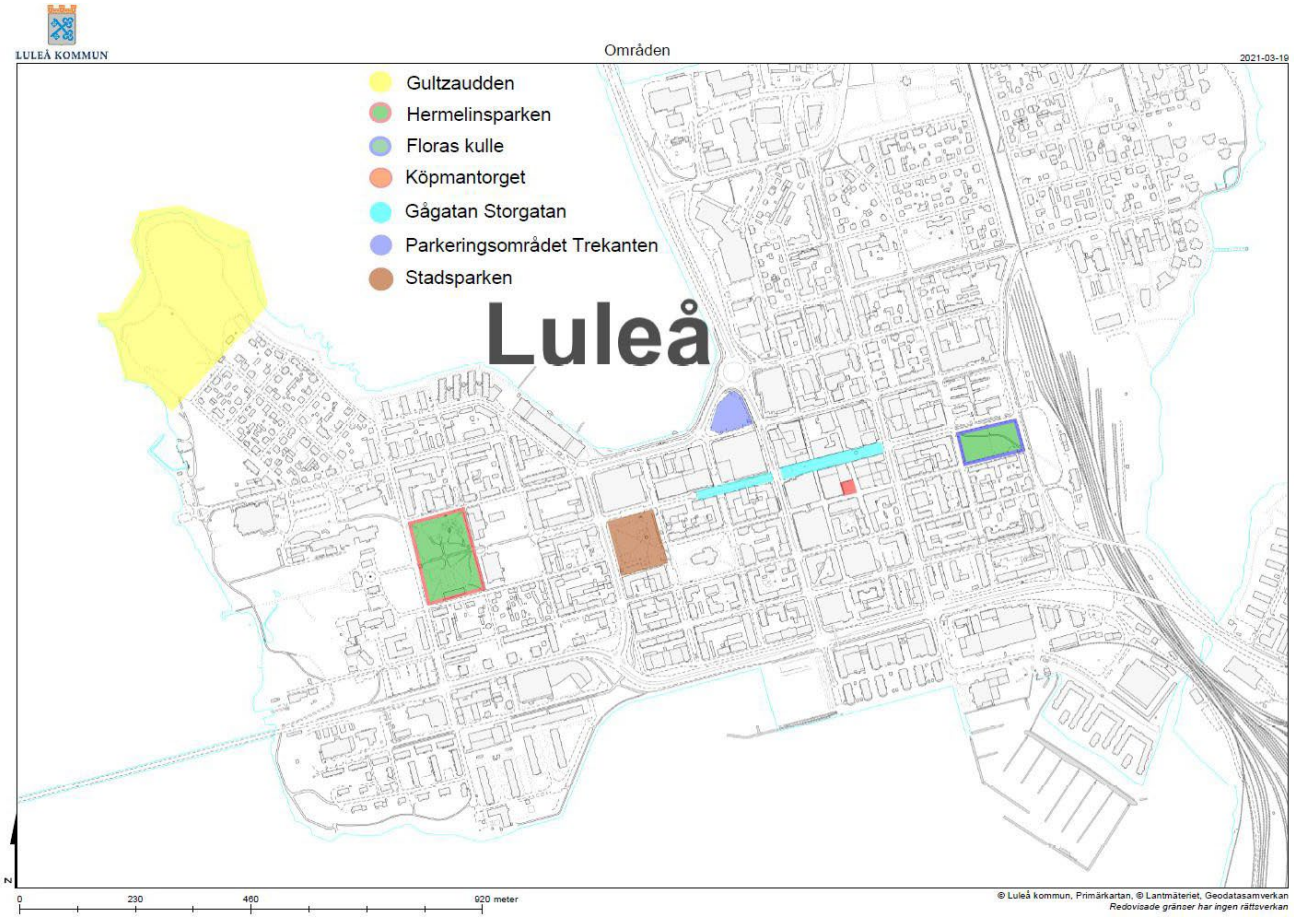

Bilaga 6: Karta som visar specifika platser i Luleå

Bilaga 7: Evenemangsyta Södra Hamn

Lokala regler för torghandel i Luleå kommun

Meddelade med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala regler enligt ordningslagen (1993:1617).

Utöver vad som föreskrivs i de grundläggande bestämmelserna om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats i 3 kap. ordningslagen (1993:1617) och i kommunens lokala ordningsföreskrifter gäller dessa regler för försäljningsplatser för torghandel i kommunen. Syftet med reglerna är att upprätthålla den allmänna ordningen.

Försäljningsplatser för torghandel

1 §
Reglerna gäller för del av Storgatan i Luleå och torgen i Hertsön, Kyrkbyn och Råneå på tydligt anvisad plats. Försäljningsplatsen på Storgatan är en avgränsad yta mellan Nygatan och Smedjegatan.

Försäljningsdagar

2 §
Försäljningsdagar är helgfria onsdagar, fredagar och lördagar.

Ansökan om saluplats

3 §
Ansökan om saluplats lämnas till kommunens trafikövervakargrupp, tekniska förvaltningen.

Fasta och tillfälliga saluplatser

4 §
På försäljningsplatserna finns både fasta och tillfälliga saluplatser. Fast saluplats kan hyras på bestämd tid, minst en månad och högst ett år. Tillfälliga saluplatser kan hyras för enstaka dagar.

Saluplats, fast eller tillfällig, får inte överlåtas. Upphör innehavaren av fast saluplats med torghandel ska anmälan göras till tekniska förvaltningen.

Innehavare av fast saluplats som inte har för avsikt att nyttja sin plats ska meddela detta till trafikövervakargruppen senast sista vardagen före aktuell försäljningsdag. Upprepad underlåtenhet att meddela detta leder till uppsägning av fast saluplats utan att återbetalning av erlagd avgift sker.

Hyrd fast saluplats som inte används inom två timmar från avtalad försäljningsstart kan kommunen hyra ut som tillfällig saluplats.

Avgift

5 §
För saluplats betalas avgift enligt den taxa som kommunfullmäktige fastställt.

Hyrd plats

6 §
Vid hyra av saluplats gäller:

att plats anvisas försäljare i den ordning ansökan inkommer

att endast då tillgång så medger upplåts åt samma person mer än en saluplats

att upplåtelse sker inom för ändamålet markerade rutor

att på lätt synligt ställe på salustånd eller bordet ska det finnas skylt med innehavarens namn, adress och telefonnummer

att ytor för gångtrafikanter utmed eller mellan saluplatserna inte får belamras

Förbud mot försäljning av vissa varor

7 §
Knivar, skjutvapen, explosiva och pyrotekniska varor får inte säljas på de allmänna försäljningsplatserna.

Tider för försäljning

8 §
Försäljning får påbörjas tidigast klockan **10.00** och sluta senast klockan **18.00**. Uppställning av stånd eller varor får påbörjas tidigast ½ timme före fastställd försäljningstid och ska vara bortförda senast ½ timme efter försäljningstidens slut. Konsumentnämnden kan besluta om andra tider för torghandel.

Fordon

9 §
För uppställning av fordon på eller i anslutning till försäljningsplatsen gäller vad som sägs i lokala trafikföreskrifter för Luleå kommun. Uppställning eller försäljning från fordon på saluplatsen är inte tillåten.

Avfall och skräp

10 §
Innehavaren av saluplatsen ansvarar för att ta bort avfall och skräp, senast i samband med försäljningsdagens slut.

Dessa lokala regler för torghandel ersätter "Lokala föreskrifter för torghandel i Luleå kommun" från 2007-07-20.

KOMMUNFULLMÄKTIGE I LULEÅ KOMMUN 2014-04-16, § 73

§ 177

Motion (C) om att införa ställplatser för foodtrucks i Luleå

Ärendenr 2021/1585-1.1.1.5

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionärens förslag om att införa ett lättillgängligt system för bokning av ställplatserna då detta inte skulle bidra till någon effektivisering för kunden.
2. Kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionärens förslag om en utredning av placering och antal ställplatser samt kostnader och möjligheter till planläggning för foodtrucks i samband med kommande revidering av riktlinjerna.

Reservationer

Eric Lundvall (C), Carola Lidén (C), Arne Nykänen (C) och Thomas Larsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Eric Lundvall (C) har lämnat in en motion om att införa ställplatser för foodtrucks i Luleå. Kommunfullmäktige har 2021-12-20, § 258 beslutat att motionen får ställas och skickats till kommunstyrelsen för beredning.

För att öka attraktiviteten föreslår motionären att kommunen upplåter ett antal ställplatser för matservering, så kallade foodtrucks. Exempel på ställplatser är Gültzauudden, Södra hamn, Porsö centrum, Luleå Science park, Sunderby sjukhus, Mjölkuddens centrum, Råneå centrum och i Antnäs. Även säsongsbaserade platser på is eller vid badplatser kan vara lämpligt.

Motionären föreslår kommunfullmäktige:

- Att uppdra till stadsbyggnadsnämnden att utreda placering, antal och kostnad för ställplatser för foodtrucks.
- Att uppdra till stadsbyggnadsnämnden att planlägga ställplatser för foodtrucks.
- Att uppdra till stadsbyggnadsnämnden att införa ett lättillgängligt system för bokning av ställplatserna.

Stadsbyggnadsförvaltningen reviderade under 2021 Riktlinjer och taxa avseende upplåtelse av offentlig plats. Stadsbyggnadsnämnden antog i december

2021 de föreslagna reviderade riktlinjerna och kommunfullmäktige beslutade i februari 2022 att anta den föreslagna taxan.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2022-08-29 § 164 föreslagit kommunfullmäktige besluta att avslå motionärens förslag om att utreda kostnad för foodtrucks då ny taxa antagits i år. Rekommendera kommunfullmäktige avslå motionärens förslag om att införa ett lättillgängligt system för bokning av ställplatserna då detta inte skulle bidra till någon effektivisering för kunden. Rekommendera kommunfullmäktige bifalla motionärens förslag om en utredning av placering och antal ställplatser samt kostnader och möjligheter till planläggning för foodtrucks i samband med kommande revidering av riktlinjerna. Vid ärendets behandling reserverade sig Carola Lidén (C) mot beslutet.

Kommunstyrelsen har 2022-09-12 § 224 föreslagit kommunfullmäktige besluta att avslå motionärens förslag om att införa ett lättillgängligt system för bokning av ställplatserna då detta inte skulle bidra till någon effektivisering för kunden, och att kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionärens förslag om en utredning av placering och antal ställplatser samt kostnader och möjligheter till planläggning för foodtrucks i samband med kommande revidering av riktlinjerna. Vid ärendet behandling reserverade sig Carola Lidén (C) och Eric Lundvall (C) mot beslutet.

Sammanträdet
Eric Lundvall (C) och Carola Lidén (C) föreslår bifalla motionen.

Carina Sammeli (S) förslår bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång
Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag och Eric Lundvalls med fleras förslag mot varandra och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Beskrivning av ärendet
Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2021-12-16, § 202 anta revidering av riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats. Stadsbyggnadsförvaltningen kan enligt riktlinjerna upplåta plats för foodtrucks på södra hamnplan. Sommartid kan åtta platser upplåtas och vintertid 2–4 platser, beroende på snömängd.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-02-28, § 32, anta ny taxa för upplåtelse av offentlig plats. Den beslutade taxan som gäller för foodtrucks är:
Grundavgift: 800 kr/ärende och en avgift för foodtruck på 300 kr/dag.

Vid revideringen av riktlinjerna för upplåtelse av offentlig plats utreddes lämpliga platser för foodtrucks. Det framkom att södra hamnplan var en lämplig yta för detta ändamål. Flertalet av motionärens föreslagna områden ligger på kvartersmark där kommunen inte har rätt att upplåta offentlig plats, utan företagen måste själva kontakta markägaren om de önskar stå på dessa platser. Diskussion om att eventuellt upplåta ytterligare platser för foodtrucks pågår. Detta kräver dock en revidering av riktlinjerna.

Hur går en ansökan om upplåtelse av offentlig plats till?
Ansökan om upplåtelse av offentlig plats skickas till Polisen via Luleå kommuns verksamhetssystem Isy Case eller direkt till Polisen via deras hemsida. Polisen tar en handläggningsavgift för ansökan och först när den är betald lämnas ansökan vidare för yttrande till kommunen. Handläggaren på kommunen fördelar då ledig plats på södra hamnplan utifrån beläggning och önskad tidpunkt för upplåtelsen och yttrar sig sedan till Polisen. Polisen utfärdar tillståndet.

Någon bokning av plats via bokningssystem för sökanden innan tillståndsbevis erhållits är inte möjlig eftersom betalningen till Polisen styr när kommunen får yttra sig och tillstånd kan ges. Möjligen skulle ett bokningssystem efter att tillstånd beviljats kunna utvecklas men det skulle inte påskynda processen för den sökande.

Revidering av riktlinjer och taxa bör ske regelbundet. Då riktlinjerna antogs i december och den nya taxan i februari anser stadsbyggnadsförvaltningen att en utredning, liknande den som motionären föreslår får vänta.

Dialog:
Dialog har förts internt inom stadsbyggnadsförvaltningen.

Bedömning utvecklingsområde: Ökad jämlikhet
Beslutet har ingen påverkan på utvecklingsområdet.

Bedömning utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser
Beslutet har ingen påverkan på utvecklingsområdet.

Bedömning utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan
Beslutet har ingen påverkan på utvecklingsområdet.

Bedömning utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Beslutet har viss positiv inverkan på utvecklingsområdet då det kan ses som positivt att mindre företag kan etablera sig med sin/sina foodtrucks.

Beslutsunderlag

- Motion (C) om att införa ställplatser för foodtrucks i Luleå, KLF Hid: 2021.8010
- Kommunfullmäktiges beslut 2021-12-20 § 258 gällande anmälan av motion (C) om att införa ställplatser för foodtrucks i Luleå, KLF Hid: 2021.8547
- Stadsbyggnadsnämndens beslut 2022-06-23 § 94, KLF Hid: 2022.4806
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2022-08-269 § 164, KLF Hid: 2022.4986
- Kommunstyrelsens beslut 2022-09-12 § 224, KLF Hid: 2022.5590

Beslutet skickas till

Stadsbyggnadsförvaltningen

LULEÅ KOMMUN

• • • Riktlinjer

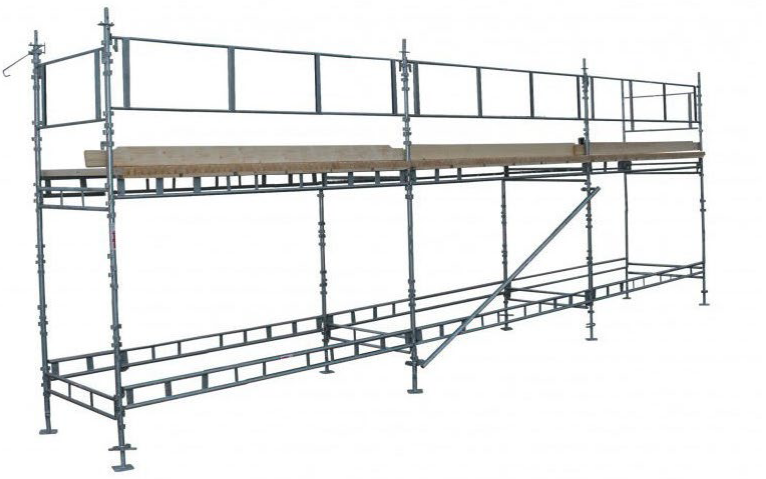

Upplåtelse av offentlig plats

Beslutad av	**Infrastruktur- och servicenämnden (ISN)**
Fastställd den	2026-xx-yy
Diarium och ärendenummer	SBF 2026/804
Dokumentet motsvarar krav på särskilt dokument i lagrum:	Se sid 4 i riktlinjen
Giltig till	Tills vidare
Dokumentägare	Förvaltningsdirektör, Infrastruktur- och serviceförvaltningen
Dokumentet gäller för	"[Vilka ska styras av innehåll, funktion eller organisation]"
Ersätter tidigare beslutat styrdokument, diarium och ärendenummer	SBF 2021/1722-3.4.6.5

Innehåll

Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats **3**
Allmänt om upplåtelser 3
Vad är offentlig/allmän plats? 4
Lagar, bestämmelser och föreskrifter mm 4
Tillstånd för upplåtelse 5
Riktlinjer för olika kategorier av upplåtelser 7
Affischering 7
Banderoller och vepor 7
Byggetableringar 8
Byggskyltar 8
Cirkusar och tivoli 8
Containrar 8
Allmänna sammankomster 9
Evenemang och arrangemang 9
Flaggor 10
Försäljning (inklusive Foodtrucks), marknadsföring etc. 10
Försäljningsplatser för torghandel och tillfällig försäljningsplats 10
Aktivitetsplats evenemang Södra Hamnplan 12
Gatupratare mm 12
Hänvisningsskyltar 13
Information och insamling 13
Kiosker 13
Marknader 14
Marschaller med LED-ljus 14
Motionslopp 15
Paketboxar och annan automatiserade utlämningsskåp 15
Reklam och marknadsföring 15
Skyltvaror 15
Telemaster 15
Uteserveringar 16
Valstugor och affischering 16
Riktlinjer för specifika platser 17

Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats

Riktlinjerna ska möjliggöra ett levande, inkluderande och attraktivt Luleå året runt, skapa goda förutsättningar för lokalt företagande och evenemang samt bidra till positiva upplevelser för både invånare och besökare – samtidigt som säkerhet, tillgänglighet, boendemiljö och platsens långsiktiga kvaliteter värnas.

Upplåtelse av offentlig plats möjliggör för företag, organisationer och privatpersoner att tillfälligt ta i anspråk delar av kommunens offentliga rum. Det kan vara byggplatsetableringar, uteserveringar, försäljning, marknader, stora evenemang men även en mängd små aktiviteter. Sammantaget bidrar bra riktlinjer till en än mer attraktiv stad.
Offentlig plats kan upplåtas för evenemang efter prövning av platsens lämplighet, framkomlighet, tillgänglighet, säkerhet och påverka på omgivningen. Avgift tas ut enligt den taxa för upplåtelse av offentlig plats som fastställts av kommunfullmäktige.

Riktlinjer för upplåtelser gäller inom detaljplanelagd allmän platsmark och offentlig plats (ex. vis parker och torg). Kvartersmark som inte är offentlig plats (ex. vis bostadsområden och skolor) och vattenområden som ej är detaljplanelagd omfattas inte av riktlinjerna. Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats syftar till att tydliggöra, och därmed förenkla, vad som krävs av den som tar offentlig plats i anspråk.

Allmänt om upplåtelser

Efterfrågan att nyttja de offentliga platserna till annat än vad de är avsedda till enligt detaljplan är stor. Privatpersoner, intresseföreningar och företag vill disponera offentlig plats för exempelvis uteserveringar, byggupplag, containrar och evenemang av olika slag. Detta ställer krav på goda handläggningsrutiner och tydliga riktlinjer. Den som får tillstånd att använda en offentlig plats för möjlighet att tillfälligt använda en plats som är till för alla. Genom omsorgsfull planering kan upplåtelsen bidra till ett levande stadsrum samtidigt som framkomlighet, säkerhet och hänsyn till omgivningen bibehålls.

En levande stad bygger på en mångfald i färger, former och rörelser. Upplåtelser som planeras, placeras och utformas med hänsyn till sin omgivning medför att stadsbilden inte förfulas eller att upplåtelsen inkräktar på tillgänglighet och framkomlighet. En genomtänkt placering och utformning gör det möjligt för alla att ta sig fram, även personer med funktionsnedsättning. Fria gångstråk bidrar samtidigt till en attraktiv stadsmiljö och underlättar skötsel och underhåll.

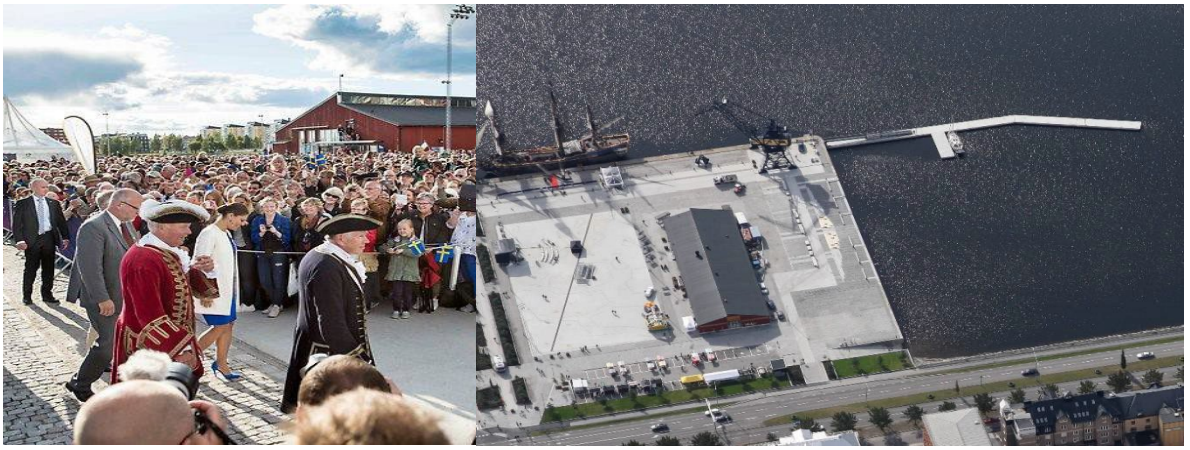

Invigning av Södra hamnplan 2013

Vad är offentlig/allmän plats?

Offentlig plats innebär att den ligger inom detaljplanerat område. Platsen ägs ofta av kommunen, men även privat mark kan räknas som offentlig plats. Kommunen upplåter (hyr tillfälligt ut) offentlig plats bara om allmänhetens möjligheter att använda den för avsett ändamål kan tillgodoses på ett betryggande sätt ur ordnings- och säkerhetssynpunkt. Det kan vara för tillfällig försäljning, publika möten, uteserveringar, byggetableringar mm. För att använda en offentlig plats för ett annat ändamål än det ordinarie behöver du vanligtvis ett tillstånd. Ett beviljat tillstånd skapar tydliga förutsättningar för användningen och minskar risken för rättsliga påföljder.

Med offentlig plats avses enligt 1 kap. 2 § Ordningslagen:

- Allmänna vägar
- Gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits till sitt ändamål.
- Områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet, om de har upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten
- Andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

Historisk bild över torghandel i Luleå. Bild: Stadsarkivet

Lagar, bestämmelser och föreskrifter mm

Nedan följer en förteckning över de lagar, dokument och skrifter som rör frågor gällande upplåtelse av offentlig plats:

- Ordningslagen, Sveriges riksdag (SFS 1993: 1617)
- Lagen om rätt för kommunen att ta ut avgift för vissa upplåtelser av allmän plats, ”avgiftslagen” (SFS 1957: 259)
- Konkurrenslagen (SFS 1993: 20)
- Lagen om tillfällig försäljning (SFS 1990: 1183)

- Väglagen (1971: 948)
- Plan och bygglagen (2010:900)
- Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Luleå kommun
- Sveriges Kommuner och Regioner handbok ”På rätt plats”

Tillstånd för upplåtelse

När du ska söka tillstånd för upplåtelse går du in på kommunens hemsida www.lulea.se och ansöker via *Upplåtelse av offentlig plats*. Ansökan lämnas efter en första prövning vid Luleå kommun över till Polisen.

Ansökan sänds för yttrande till olika instanser inom kommunen beroende på ändamål med upplåtelsen. Instans är alltid infrastruktur- och serviceförvaltningen, men det kan även vara räddningstjänst och/eller miljöenheten.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen är den kommunala instans som yttrar sig om upplåtelsen av marken. Polisen får inte upplåta mark i strid mot kommunens vilja. Därefter kommer polismyndigheten att återkomma med tillståndsbevis.

Under vår och sommar får kommunen många ansökningar. Skicka därför gärna in ansökan i god tid, så ökar möjligheten att få besked inför önskat startdatum.

Frågor kan ställas till;

- Polisregion Nord: Jämtland, Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland
  E-post: tillstand-region-nord@polisen.se
- Polismyndigheten, Region Nord, Box 463, 901 09 Umeå

Om sökanden vill använda en offentlig plats på ett sätt som platsen redan upplåtits till krävs inget polistillstånd. Exempel för detta är torghandlaren som vill sälja frukt på ett torg som kommunen upplåtit för torghandeln eller bilisten som parkerar sin bil på en upplåten parkeringsplats.

Gatu- och ledningsarbeten på offentliga platser anses inte vara främmande verksamheter på gatan och något polistillstånd krävs alltså inte i dessa fall. Polistillstånd behövs inte heller om platsen används tillfälligt (mindre än 2 timmar), i obetydlig

omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd. Tillstånd från markägare måste dock sökas. Om du behöver tillstånd för verksamhet inom ett vägområde som ligger utanför detaljplan ska du i stället ansöka om tillstånd hos Trafikverket.

Den som fått tillstånd att ta mark i anspråk betalar avgift enligt taxa som fastställts av kommunfullmäktige.

Bedömningsgrunder för upplåtelser

Vid handläggningen av en upplåtelse gör kommunen en bedömning av upplåtelsens lämplighet enligt följande kriterier:

- Geografiska avgränsningar
- Teknisk försörjning
- Framkomlighet
- Upplåtelsetider
- Estetisk utformning
- Fysisk utformning
- Säkerhet
- Renhållning
- Miljöfrågor
- Bygglovskrav och liknande myndighetsprövningar
- Olägenheter
- Tidigare dokumenterade erfarenheter

Behandling av ärenden

Kommunens yttrande över ansökan ska ske så snart en ansökan kommit in. Då fler sökande konkurrerar om samma yta gäller normalt att den som sökt först får företräde men även lämplighet och erfarenhet av tidigare upplåtelser bedöms. Ansökningar som kommer i uppenbart syfte att utestänga andra ska dock inte behandlas i förtid.

Tillsyn

Polisen är tillsynsmyndighet, men det åligger även kommunens handläggare att se till att de krav som ställts för upplåtelsen efterlevs samt säga till de som tar mark i anspråk utan tillstånd. Särskilt ska anordningar som äventyrar människors säkerhet och framkomlighet påtalas.

Riktlinjer för olika kategorier av upplåtelser

I ansökan ska anges hur stor yta i kvadratmeter som avses, val av plats, tid för upp-byggnad och upplåtelse, ritning med placering av anordningar, behov av el mm. Du är välkommen att kontakta infrastruktur- och serviceförvaltningen innan du ansöker. En tidig dialog kan underlätta valet av plats och bidra till en snabbare och tydligare handläggning. Uppbyggnaden ska göras på så kort tid som möjligt. Innan marken tas i anspråk bör en syn göras tillsammans med infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Så skapar vi en trygg och attraktiv plats tillsammans

När en offentlig plats används för en aktivitet, verksamhet eller ett evenemang påverkas också andra som vistas på platsen. Följande gemensamma förutsättningar bidrar till att upplåtelsen fungerar väl, att platsen är trygg och tillgänglig och att den kan lämnas tillbaka i gott skick. För att platsen ska vara trivsam och fungera väl under hela upplåtelsetiden ansvarar den som har tillståndet för löpande skötsel.

- Området hålls rent och välordnat och eventuellt klotter tas bort så snart som möjligt.
- Den upplåtna ytan hålls fri från parkerade fordon, om inte annat har godkänts. Undantag kan ske utanför parkeringsförbudszon.
- Efter att upplåtelsen är avslutad ska marken städas.
- Om marken har skadats under upplåtelsetiden ansvarar den som har tillståndet för att platsen återställs. Kommunen och den som har tillståndet gör gemensamt en avslutande besiktning.

Generellt har text formulerats om för att ha karaktären av möjliggörande och tydliggörande, i stället för upplevelse av krav eller förbud. Vissa kategorier har slagits samman, tex Banderoller är nu Banderoller och vepor.

Kategorier av upplåtelse

Nedan följer en förteckning för olika kategorier av upplåtelser samt det förhållnings-sätt som passar respektive kategori.

Affischering

Beskrivning: Affischering i samband med cirkusar, festivaler mm

- Kommunen anvisar platser där affischer kan sättas upp.
- För att skydda träd och trafikanordningar och bevara en tydlig trafikmiljö används inte träd, belysningsstolpar, trafikstolpar eller vägområden för affischering. Trasiga affischer önskar kommunen att ni snarast byter ut eller tar bort.
- Efter arrangemanget ansvarar arrangören för att affischer och tillhörande anordningar tas bort, så att platsen snabbt blir tillgänglig för annan användning.

Banderoller och vepor

Beskrivning: Uppsättning av banderoller och vepor i samband med evenemang

- Banderoller hänvisas till Storgatan i anslutning till Kyrkogatan, Smedjegatan eller Kungsgatan.
- Vepor hänvisas till Storgatan, där det finns tillhandahållen plats för 32 st.
- Platserna är i första hand avsedda för information om evenemang och aktiviteter. Kommersiella eller politiska budskap kan godkännas efter särskild bedömning, exempelvis i samband med jubileer.
- För större evenemang, som svenska mästerskap och dylikt, tillstyrks även andra platser om de bedöms som lämpliga.
- På grund av vindförhållanden är de optimala måtten för banderoller; 6 meter

lång (max 7 meter) och 1,5 m hög. Banderollen ska ha öljetter i hörnen 0,5 meter från hörn både uppe och nere på ömse sidor. Banderollen ska vara förstärkt i övre och nedre kant samt vara utfört i vindgenomsläppligt material.
- Banderoller får vara uppsatta maximalt 2 veckor.
- Banderoller och vepor sätts upp av infrastruktur- och serviceförvaltningen på den sökandes bekostnad.

Byggetableringar

Beskrivning: Byggarbetsplats, arbetsbod, container, skylift, byggställning mm.

- Placera i första hand byggetableringen inom den egna tomten. Det minskar påverkan på allmänna ytor och gör det enklare för gående, cyklister och övrig trafik att ta sig fram.
- Byggarbetsplatser ska inhägnas, kan kräva bygglov. Läs mer på lulea.se – bygga nytt, ändra, riva
- Vid placering på trottoar ska minst 1,5 m av trottoarens bredd lämnas orörd för att möjliggöra trygg passage för oskyddade trafikanter. Kan inte detta krav uppfyllas ska oskyddade trafikanter ledas ut i körbanan, skyddade av avspärrningsanordningar. Utrymmet ska vara minst 1,5 meter. Kanter och för stora lutningar ska avhjälpas. Om en säker passage inte kan ordnas på samma sida av gatan kan kommunen, efter särskild bedömning, godkänna en tydligt skyltad passage till den andra sidan.
- Sökanden ansvarar för den skyltning som krävs för att trafikanter ska kunna passera på ett tillfredställande sätt. Vägmarkering sker enligt handbok ”Arbete på väg” utgiven av Trafikverket.
- Sökande ska upprätta en Trafikanordningsplan (TA-plan) i de fall det behövs. TA-planer ska registreras i Isy Road **https://isyroad.isy.se/lulea/app.html** . TA-planen ska godkännas av infrastruktur- och serviceförvaltningen.
- Under vinterhalvåret ska sökanden svara för snöröjning och halkbekämpning i byggetableringens direkta närhet.
- För att ytan ska kunna användas säkert får upplåtet markområde inte användas som parkering.
- Information om byggprojektet kan ges på byggskylt, se nedan.

Byggskyltar

Beskrivning: Uppsättning av skylt i anslutning till byggarbetsplats.

- Kan i regel accepteras överallt med undantag av Storgatan.
- Byggskyltar placeras inom byggarbetsplatsen. Läs mer på lulea.se – bygga nytt, ändra, riva

Cirkusar och tivoli

Beskrivning: Uppställning av cirkustält och mobil nöjespark.

- Cirkusar och tivoli hänvisas till Luleå Hockeyförening för dialog om parkeringen i anslutning till COOP Arena. Tillstånd krävs av Polisen enligt ordningslagen. Andra platser kan efter samråd med Polisen godtas för mindre cirkusar och/eller tivoli.

Containrar

Beskrivning: Uppställning av containrar, kärl, säckar o dyl. för byggavfall mm.

- Containrar kan kräva bygglov. Containrar ska märkas ut med reflexer. Läs mer på lulea.se – bygga nytt, ändra, riva
- Ägare av container, kärl, säck mm ska tydligt framgå.
- Container mm ska ställas så att gående kan passera. Gångbaneutrymmet ska

vara minst 1,5 meter.

- Om möjligt bör containern eller dylikt endast vara utställd under arbetstid.
- Om containern behöver stå kvar längre än en arbetsdag ska området hägnas in för att skapa en trygg och tydlig miljö.
- Container - säkerhetsavstånd för öppen container till vägg ska vara 6 meter. För låst och täckt container är säkerhetsavståndet till vägg 4 meter.
- Containern hålls ren och i vårdat skick under hela upplåtelsetiden och eventuellt klotter tas bort så snart som möjligt.
- Containrar avsedda för främjande av folkhälsa eller avser friskvårdsaktivitet undantas från taxan.

Allmänna sammankomster

Enligt Ordningslag (1993:1617) 2 kap. 1§. 1p, 3p och 5p, exempelvis demonstrationer, tal eller möten som är av opinionsbildande, politisk eller religiös karaktär är avgiftsfria.

Enligt ordningslag (1993:1617) 2 kap. 1§. 2p och 4p, exempelvis föredrag/föreläsningar eller tillställningar som är för allmän/medborgerlig bildning eller av konstnärlig karaktär betalar endast grundavgift.

Evenemang och arrangemang

Beskrivning: Festivaler och likartade tillställningar med inslag av musikframträdanden, tältserveringar och tillfällig försäljning.

- Tillstånd för evenemang tillstyrks på för ändamålet lämpliga platser som bedöms utifrån estetiska, trafik- och säkerhetsmässiga, och andra funktionella krav från berörda myndigheter och intressenter. Läs mer under rubriken Riktlinjer för specifika platser.
- Om evenemanget kräver gatuavstängningar för att kunna genomföras ska strävan vara att avstängningen utförs tidigast 18.00.
- Offentliga platser prioriteras i första hand för arrangemang som är öppna och tillgängliga för allmänheten. Större slutna evenemang kan prövas när platsen och omständigheterna bedöms vara lämpliga. Mindre evenemang, som exempelvis personalfester, där tillfälliga tält med servering förekommer, avgörs från fall till fall.
- Arrangemang under längre tid kan prövas från fall till fall vid de platser som beskrivs vid ”riktlinjer för specifika platser” nedan. Arrangören måste då beskriva hur ytan ska disponeras under hela upplåtelsetiden. Yta för upplåtelse fördelas utifrån efterfrågan och genomförande.
- Vid större evenemang, exempelvis vid evenemang som upptar hela området Södra Hamnplan, samordnar arrangören behovet av fordonsåtkomst för hela evenemangsområdet. Därför hanteras normalt inte separata dispenser för enskilda fordon under evenemanget. Arrangören ansvarar för området under, på-/av etablering samt under evenemanget.
- Om arrangör hyr ut platser till tredje part, räknas den delen av den offentliga platsen som kommersiell användning och avgift tas ut i enlighet med evenemang som tar inträde. Gäller både hårdgjord yta och grön yta

Flaggor

Beskrivning: Uppsättning av flaggor.

- Flaggor hänvisas till de flaggstänger som finns att tillgå vid Stadsparken, Norra

hamn vid Dansmagasinet och Hertsö torg.

- Flaggstängerna är i första hand avsedda för evenemang och aktiviteter. Flaggor med ett tydligt kommersiellt eller politiskt budskap kan godkännas efter en särskild bedömning.
- För större evenemang, som svenska mästerskap och dylikt, tillstyrks även andra platser om de bedöms som lämpliga.

Försäljning (inklusive foodtrucks), marknadsföring etc.

Beskrivning: Försäljning och marknadsföring från bord och vagn/foodtruck och expomobil.

- Försäljningen avser snabbmat från mindre försäljningsbord/vagn/foodtruck.
- Året om kan upplåtelse ges dagtid kl. 10- 21 till försäljning via foodtruck eller liknande vid angivna platser. Utökade tider kan ges efter särskild bedömning.
- I samband med större arrangemang på Södra Hamnplanen kan ni komma att behöva flytta er foodtruck, samordning sker mellan berörda parter. Om foodtruck behöver byta plats pga. större evenemang finns angiven yta för uppställning som är öronmärkt för detta ändamål.
- I vissa fall kan tillfälligt bygglov krävas. Läs mer på lulea.se – bygga nytt, ändra, riva.
- Under perioden 1/5 – 31/8, kl. 21.00 – 04.00, upplåts specifika försäljningsplatser där privatpersoner och företag kan ansöka om tillstånd.
- Vid speciella tillfällen, som exempelvis i samband med större evenemang, och marknader kan under kortare perioder (1 - 4 dagar) andra platser för försäljningsstånd, för privatpersoner eller företag tillåtas.
- Expomobiler för utställningar etc. hänvisas till Storgatan vid kvarteret Råttan (vid Shopping), Södra Hamnplan samt parkeringsområdet Trekanten.
- Vid händelse av att antalet sökande är större än antalet platser gör infrastruktur- och serviceförvaltningen ett urval baserat på öppettider och tidigare erfarenhet.

Villkor kopplat till Foodtruck:

- Verksamheten behöver registreras enligt livsmedelslagstiftningen. Registerbeviset ska bifogas ansökan om polistillstånd.
- Fordonet får ha en totalvikt på max 3,5 ton. Fordonet ska finnas i vägtrafikregistret eller motsvarande utländska register. Fordonet ska vara välskött och anpassat för matservering samt hållas rent och i vårdat skick under upplåtelsetiden. Bilder på fordonet bifogas ansökan.
- Den upplåtna platsen är avsedd för försäljning från foodtruck. Om sittplatser eller uteservering önskas behöver detta prövas separat.
- Varje intressent ansvarar för att hantera sitt avfall inom en radie av 25 m.
- Riktvärden för ljudnivåer är 45 dBA 10 meter från ljudkällan. Avstånd till ljudkälla ska vara minst 10 m.
- Foodtruck i Råneå måste vara självförsörjande avseende el.

Försäljningsplatser för torghandel och tillfällig försäljningsplats

Försäljningsplatserna omfattar både fasta och tillfälliga platser. En fast försäljningsplats kan hyras för en bestämd period, från minst en månad till högst ett år. Tillfälliga platser hyrs per dag, max tre månader per plats. Ansökan om försäljningsplats lämnas till infrastruktur- och serviceförvaltningen (ingen ansökan till Polisen).

Avgift:

- För fast samt tillfällig försäljningsplats betalas avgift enligt den taxa som kommunfullmäktige fastställt.

Tillfälliga försäljningsplatser, s.k. torgplats på del av Storgatan i Luleå, Köpmantorget och torgen i Hertsön, Kyrkbyn och Råneå sker på tydligt anvisad plats.

- Försäljningsdagar: Helgfria onsdagar, fredagar och lördagar.

Tillfälliga försäljningsplatser på Södra Hamnplan, avser försäljning av säsongsbetonade varor som frukt och bär, lokalproducerade mat/varor:

- Försäljningsdagar: Alla dagar, vid större arrangemang kan försäljningsplatsen hävas utifrån arrangemangets syfte. Den tillfälliga försäljningsplatsen kan upplåtas max 3 månader då det avser säsongsbetonade varor.

Vid hyra av fast eller tillfällig försäljningsplats och tillfällig hyra av befintliga stugor gäller att:

- Plats anvisas försäljare i den ordning ansökan inkommer
- Endast då tillgång medger upplåts mer än en plats åt samma person/organisation.
- Upplåtelse sker inom för ändamålet markerade rutor.
- På lätt synligt ställe på saluståndet eller bordet ska det finnas skylt med innehavarens namn, adress och telefonnummer.
- Gångytor längs med och mellan försäljningsplatserna hålls fria, så att besökare enkelt och tryggt kan ta sig fram.
- Varje intressent ansvarar för att hantera sitt avfall inom en radie av 25 m.
- Verksamheten ansvarar själv för drift och elförsörjning.
- I samband med större arrangemang på Södra Hamnplanen kan ni komma att behöva flytta er foodtruck, samordning sker mellan berörda parter. Om foodtruck behöver byta plats pga. större evenemang finns angiven yta för uppställning som är öronmärkt för detta ändamål.

Varor som inte kan säljas på försäljningsplatserna:

- Av säkerhetsskäl omfattar försäljningsplatserna inte försäljning av knivar, skjutvapen, explosiva eller pyrotekniska varor.

Tider för all försäljning:

- Försäljning får påbörjas tidigast kl. 10.00 och sluta senast kl. 18.00. Utökade tider kan ges efter särskild bedömning. Uppställning av försäljningsstånd eller varor får påbörjas tidigast halv timme före fastställd försäljningstid och ska vara bortförda senast halv timme efter försäljningstidens slut.

Fordon:

- För uppställning av fordon på eller i anslutning till försäljningsplatsen gäller vad som sägs i lokala trafikföreskrifter för Luleå kommun. Uppställning eller försäljning från fordon (undantag för foodtruck) på platsen är inte tillåten.

Avfall och skräp:

- Innehavaren av platsen ansvarar för att ta bort avfall och skräp, senast i samband med försäljningsdagens slut.

Om du inte kan använda platsen, meddela infrastruktur- och serviceförvaltningen senast sista vardagen före försäljningsdagen. Då kan platsen erbjudas till någon annan. Om platsen vid upprepade tillfällen inte används och avbokning inte har meddelats kan upplåtelsen avslutas. Redan betald avgift återbetalas då inte. Fast eller tillfällig försäljningsplats får inte överlåtas.

Hyrd fast försäljningsplats som inte används inom två timmar från avtalad försäljningsstart kan infrastruktur- och serviceförvaltningen hyra ut som tillfällig saluplats.

Aktivitetsplats evenemang Södra Hamnplan

Beskrivning: Aktivitetsplats kan upplåtas för tillfällig säsongsbetonad verksamhet som bidrar till aktivitet och vistelse på Södra Hamnplan/isbanan. Upplåtelse får ske för högst tre månader per tillfälle. Avgift tas ut enligt kommunfullmäktiges fastställda taxa för upplåtelse av offentlig plats.

- Arrangören måste vid ansökan beskriva hur ytan ska disponeras under hela upplåtelsetiden.
- Året om kan upplåtelse för en aktivitetsplats på Södra Hamnplan ges vanligtvis dagtid mellan kl. 10:00 – 18:00. Utökade tider kan ges efter särskild bedömning.
- I samband med större arrangemang på Södra Hamnplanen kan ni komma att behöva flytta er foodtruck, samordning sker mellan berörda parter. Om foodtruck behöver byta plats pga. större evenemang finns angiven yta för uppställning som är öronmärkt för detta ändamål.
- I vissa fall kan tillfälligt bygglov krävas.
- Vid händelse av att antalet sökande är större än antalet platser gör infrastruktur- och serviceförvaltningen ett urval baserat på öppettider, tidigare erfarenhet och attraktiviteten för platsen.
- För uppställning av fordon på eller i anslutning till aktivitetsplatsen gäller vad som sägs i lokala trafikföreskrifter för Luleå kommun.
- Uppställning eller försäljning från fordon (undantaget foodtruck) på platsen är inte tillåten.
- Varje intressent ansvarar för att hantera sitt avfall inom en radie av 25 m.
- Riktvärden för ljudnivåer är 45 dBA 10 meter från ljudkällan. Avstånd till ljudkälla ska vara minst 10 m.
- Verksamheten ansvarar själv för drift och elförsörjning.

Gatupratare mm

Beskrivning: Reklamskyltar (trottoar/gatupratare) i anslutning till butik.

- Utplacering av gatupratare får ske året om. Sökande kan bara ansöka för ett år i taget.
- Vid gallerior samlas skyltningen i eller i direkt anslutning till verksamhetens egna ytor. Fristående gatupratare placeras därför inte på den allmänna platsen utanför entréerna.
- Gatuprataren ska stå på marken i anslutning till den verksamhet ansökan gäller och får endast vara utplacerad under verksamhetens öppettider. Ur tillgänglighetssynpunkt ska den alltid ha samma placering. Skylten ska hållas i gott skick.
- För att få tillstånd för gatupratare måste trottoaren/gångbanan vara tillräckligt bred. Godkänd gatupratare är stabil, utan skarpa kanter eller rörliga delar. Placera gatuprataren så att gående och personer med funktionsnedsättning har en tydlig och

säker passage. Minst 1,5 meter av gångbanan ska vara fri.

- Ett fritt mått på 0,5 meter på ömse sidor om ledstråk ska finnas. Kravet är att minst 1,5 meter av trottoaren bredd ska erbjuda fri väg för fotgängare. Gatupratarens yttre ram får maximalt hamna 1,5 meter ut från fastighetens väggfasad. Vid ramper ska skyltar placeras så nära dessa som möjligt.
- Under vintern ansvarar den som har tillståndet för att skylten inte hindrar snöröjningen eller blir svår att upptäcka på grund av snö. Utgör en gatupratare ett hinder i framkomligheten för fordon i samband med snöröjning ansvarar kommun inte för den ekonomiska skada som kan uppstå. Vid annan skada som kan drabba gång/cykeltrafikanter genom att man snubblar över eller kolliderar med gatupratarен på grund av den visuellt uppfattas dåligt exempelvis övertäckt med snö kan tillstånd komma att återkallas.

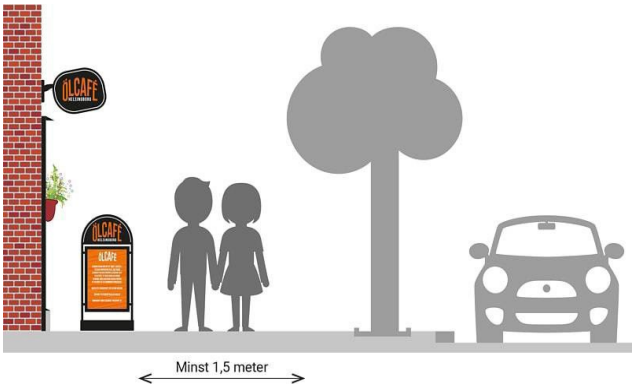

- Har du tillstånd för markupplåtelse med krav på staket, till exempel uteservering, ges inget tillstånd för fristående skyltar utanför staketet. Skyltning innanför godkänt staket följer inte dessa regler.
- Välj en stabil skylt utan rörliga delar, så att den står säkert och är lätt att uppmärksamma.

Hänvisningsskyltar

Beskrivning: Uppsättning av orienteringsskyltar och skyltar i samband med konferenser, utställningar och andra tillfälliga arrangemang.

- Hänvisningsskyltar kan godkännas när de fyller ett tydligt orienteringsbehov, framför allt vid större tillfälliga arrangemang.
- Skyltarna ska utformas enligt Trafikverkets regler för tillfälliga arrangemang.
- Arrangören ansvarar för att skyltarna tas bort i direkt anslutning till att arrangemanget avslutas.

Information och insamling

Beskrivning: Informationsspridning eller liknande med hjälp av bokbord, högtalare etc.

- Tillåts i princip överallt, under förutsättning att trafik, gående, cykel, bil mm - kan fungera tillfredsställande.

Kiosker

Beskrivning: Försäljning från kiosk under viss period.

- Tre platser för kioskförsäljning upplåts under perioden 1/5 - 31/8. Platserna är belägna på Storgatan, utanför kvarteren Tjädern 17, Katten 12 och Råttan 18. Vid händelse av att antalet sökande är större än antalet platser gör

infrastruktur och serviceförvaltningen ett urval baserat på öppettider, tidigare erfarenhet, kioskens estetiska utformning, typ av försäljning och om sökande är en ideell förening.

- I anslutning till kiosken finns möjlighet att ansöka om en mindre uteserveringsyta för bord och stolar. Taxa tillkommer för uteservering. Max 1,5 m från byggnadens fasad se lulea.se – upplåtelse av allmän plats/uteserveringar.
- Byggnaden ska harmoniera med omgivningen och vara maximalt 15 m2 beroende på om platsen så tillåter.
- Förutom markupplåtelse krävs bygglov se www.lulea.se/boende-miljo/bygga-nytt-andra-riva.
- Vid speciella tillfällen, som exempelvis större evenemang och marknader, kan under kortare perioder (1 - 4 dagar) andra platser för kiosker tillåtas.
- Ytan i direkt anslutning till kiosken hålls fri från parkerade fordon för att ge kunder och andra besökare en trygg och tillgänglig passage.

Marknader

Beskrivning: Marknadsförsäljning.

- Allmän platsmark upplåts för vinter-, sommar-, höst-, samt julmarknad.
- Vid speciella tillfällen kan ytterligare marknader ges tillstånd. Marknader i kulturhistoriskt högt värdefulla miljöer prövas i samverkan med berörda lokala aktörer.
- Gågatorna i Luleå centrum hålls fria från fordon i anslutning till försäljningsstånden. Det skapar en trygg, tillgänglig och attraktiv marknadsmiljö för besökarna. På andra platser kan fordon godkännas när det finns en säker passage för gående och cyklister samt god framkomlighet för räddningsfordon.
- Under skyltsöndagen får ideella föreningar och liknande idka marknadsförsäljning.
- I ansökan ska framgå hur området är tänkt att disponeras, antalet personer samt hur ansvarsförhållandena fördelas gällande iordningsställande och städning efter avslutad marknad. För- och eftersyn ska göras tillsammans med Luleå kommun.

Marschaller med LED-ljus

Beskrivning: Endast LED marschaller för att förstärka butiksentré eller plats tillåts.

- Marschaller med LED-ljus ska sättas på hållare som säkerställer att gående inte trampar på dem.

Motionslopp

Beskrivning: Idrottsaktiviteter med bansträckning på offentlig plats.

- Bansträckningen markeras med material som enkelt kan tas bort efter loppet. Färg används därför inte på asfalt eller gatsten.
- Om bansträckning markeras med skyltar och/eller andra markeringar ska dessa tas bort omedelbart efter arrangemangets slut.

Paketboxar och annan automatiserade utlämningsskåp

Avser en obemannad anläggning med låsbara fack för leverans, förvaring och uthämtning av paket eller andra varor. Mottagaren får tillgång till sitt fack genom exempelvis kod, app eller annan elektronisk identifiering. Placeras i första hand på kvartersmark. På så sätt kan de offentliga miljöerna behålla sin öppenhet, tillgänglighet och karaktär.

Reklam och marknadsföring

Beskrivning: Utplacering av reklamtavlor, reklampelare, reklam kopplat evenemang/arrangemang och dylikt.

Reklam placeras i första hand på kvartersmark eller på särskilt anvisade reklamplatser. På så sätt kan de offentliga miljöerna behålla sin öppenhet, tillgänglighet och karaktär.

- Kulturhistoriskt värdefulla miljöer samt skolor, lekplatser och andra miljöer för barn hålls fria från reklam.
- Reklamskylt kan kräva bygglov. Läs mer på lulea.se – bygga nytt, ändra, riva.
- Roterande skyltar eller displayer med rörliga bilder som vänder sig till fordonsförare tillåts inte där oskyddade trafikanters säkerhet äventyras.
- Så kallade vepor eller beachflaggor tillåts inte på Luleås centrumhalvö förutom vid speciella arrangemang. Placering av dessa ska då specificeras.
- För att skydda träd och bevara en tydlig och säker trafikmiljö används inte träd, lyktstolpar, trafikljus, vägmärken eller vägområdet som reklamplatser.

Skyltvaror

Beskrivning: Utplacering av butiks varusortiment i direkt anslutning till butik.

- Utplacering av skyltvaror tillåts upp till 1,5 meter från fasad under förutsättning att gångtrafik kan fungera tillfredsställande. Fri gångbana på minst 1,5 meter ska bibehållas.
- Upplåten yta ska begränsas av butikens bredd.
- Ramper för rörelsehindrade ska hållas fria.
- Där ledstråk för synskadade finns ska det hållas ett fritt utrymme på 0,5 meter mellan skyltvaror och ledstråk.

Telemaster

Beskrivning: Ansökan om markupplåtelse på allmän platsmark för telemaster/mobilmaster med tillhörande teknikbod. Kvartersmark ska utredas i första hand.

- Avtalspart, det vill säga den leverantör som Luleå kommun avser att teckna avtal med gällande markupplåtelse av telemast/mobilmast och liknande, ska samlokalisera med tillkommande operatörer i samma mast/teknikbod. Avgift

för tillkommande operatörer ska vara marknadsmässiga. Avtalslängden är 1 år med möjlighet till förlängning maximalt totalt 5 år.

- Om mast/teknikbod måste hägnas in ska detta ske med minsta möjliga yta. Separat villkorsbilaga upprättas.
- Teknikbod ska anpassas till platsens karaktär avseende storlek, färg och utformning. Anläggningen ska ges en diskret utformning och hållas i vårdat skick.
- Sökande ska säkerställa att strålningsvärden från mobilmasten inte överstiger godkända gränsvärden för exponering i tätbebyggt område.
- Placeringen ska i första hand väljas så att befintliga träd kan bevaras. Om en annan placering inte är möjlig gör kommunen en särskild bedömning av påverkan och behovet av skyddsåtgärder. Skulle det handla om enstaka träd där vi gett vårt godkännande, tas det inte ut någon extra avgift för avverkningen.
- Skador på träd regleras enligt Alnarpsmodellen. Alnarpsmodellen bygger på återanskaffningskostnaden för träd, vilket innebär att värdet beräknas utifrån priset för ett liknande träd i plantskolor, justerat för skador eller minskad livskraft, samt med ett schablonvärde för planterings- och etableringskostnader. Modellen använder objektiva parametrar och är avsedd att fungera i rättsliga sammanhang där subjektiva värden ofta ifrågasätts. Den kan tillämpas på alla trädslag som finns tillgängliga i plantskolor och används ofta som en nationell standard för ekonomisk värdering av urbana träd.

Uteserveringar

Beskrivning: Utomhusservering i anslutning till restaurang.

- Ska följa ”Riktlinjer för uteserveringar i Luleå kommun” läs mer vid lulea.se – upplåtelse av allmän plats/uteserveringar
- Storleken får vara max 200 m2 om platsen tillåter. I det fall två uteserveringar hamnar intill varandra får fastighetsägaren ange fördelat mått längs fasad. Uteservering kan kräva bygglov läs mer vid www.lulea.se/boende-miljo/bygga-nytt-andra-riva

Tänk på att måtten på gångarna mellan borden ska vara anpassade så att alla kan ta sig fram.

Valstugor och affischering

Beskrivning: Valstugor och affischering samband med politiska val

- Respektive politiskt parti ansöker hos Polisen om tillstånd för markupplåtelse samt kontaktar infrastruktur- och serviceförvaltningen för hyra av valstuga.
- Valstugornas placering (Storgatan mellan Smedjegatan och Kungsgatan) märks ut av infrastruktur- och serviceförvaltningen. Hyrd valstuga placeras ut av infrastruktur- och serviceförvaltningen.
- Platsfördelning sker med lottning, där fullmäktigepartier ges förtur till platserna

mellan Smedjegatan och Timmermansgatan.

- Respektive parti tilldelas en yta av 4 x 3 m, där partiets valstuga ska placeras.
- Valstugan ska vara en byggnad av trä, utan hjul, och får vara högst 10 kvadratmeter.
- Valstuga får utplaceras tre veckor före valet och ska vara borttagna senast en vecka efter.
- Valstugan rengörs från affischer o dylikt innan valstugan lämnas efter valet.
- Valaffischer får utplaceras fem veckor före val och ska vara borttagna senast en vecka efter valet.
- Trasiga valaffischer och anordningar önskar vi att ni snarast byter ut eller tar bort.

Riktlinjer för specifika platser

Nedan beskrivs riktlinjer för specifika platser som är lämpliga för olika typer av evenemang.

Flora kulle och Hermelinsparken

Dessa två parkområden kan lämpligen användas för mindre uppträdande musik, dans etc. - där storskalig publik inte är att vänta. Ytan framför Norrbottens museum kan användas vid evenemang, typ julmarknad med kulturell inriktning samt studentfirande eller svenska flaggans dag.

Gågatan Storgatan ”Luleås förlängda torg”

Gågatan, dvs Storgatan mellan Nygatan och Kungsgatan, lämpar sig bra för mindre typer av evenemang där barn eller den förbipasserande flanören är målgrupp. Platser för möten finns vid ”Gula paviljongen” och ”Nytorget”. Tillfälliga toalettbyggnader placeras inte på Gågatan.

Gültzauudden

Gültzauudden är en natur och rekreationspark som lämpar sig bra för mellanstora musikuppträdanden, då området är beläget på relativt långt avstånd från bostadsbebyggelse. Platsen är också lämplig för utställningsevenemang av enklare slag, såsom exempelvis konstutställningar. Vid evenemangen ska särskild hänsyn tas till träd, buskar, grönytor mm för att säkerställa att platsen kan användas under hela sommaren. För att skydda parkens grönytor planeras transporter i första hand till hårdgjorda ytor. Om tunga fordon behöver använda en grönyta krävs ett särskilt godkännande från infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Parkeringsområdet Trekanten

Delar av parkeringsområdet Trekanten kan vid enstaka tillfällen upplåtas kopplat till andra evenemang, typ marknader. Vid större evenemang kan Trekanten upplåtas i sin helhet som evenemangsyta.

Köpmantorget

Vid Köpmantorget finns plats för mindre uppträdanden, marknader o dyl. Här finns sittplatser med bord och möblerbara ytor. Ytan kan upplåtas till försäljning via ”foodtruck” och försäljningsbord.

Stadsparken

Stadsparken är luleåbornas gemensamma vardagsrum och finrum vid högtider. Bland blomstrande rum finns plats för aktiviteter som picknick, lek, föreställningar, en möjlig festplats vid speciella evenemang året runt. Här finns en stor scen och en övergång mellan torg och park vid Storgatan där mindre evenemang kan anordnas.

Södra Hamnplan

Södra Hamnplan är en yta som lämpar sig bra för evenemangs- och nöjesbetonade upplåtelser, musikframträdanden samt mindre tillställningar året runt. Här finns även plats för foodtruck, aktiviteter och annan försäljning. Södra Hamnplans centrala läge och närhet till bostäder ställer särskilda krav på en omsorgsfull planering. Större evenemang ska planeras och samordnas och genom aktivt arbete med ljud, städning och hänsyn till omgivningen kan platsen användas för attraktiva arrangemang under hela året.

Här hade vi tidigare bilagor som blev inaktuella. Kommunkartan hålls uppdaterad.

Kommunkartan – här finns de aktuella platserna

Aktuella platser för försäljning, foodtrucks osv finns markerade i vår kommunkarta. Gå in på lulea.se/kommunkarta. Sök i Kartlager, Samhälle & gator, Upplåtelser.

Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott

2026-12-03

Varför revidering?

- en förflyttning från en i huvudsak reglerande riktlinje till en mer möjliggörande användning av Luleås offentliga rum.
- bättre förutsättningar för evenemang, aktiviteter, handel och företagande, samtidigt som kraven på säkerhet, tillgänglighet och hänsyn till omgivningen ligger fast.
- moderniserats för nya företeelser och tydliggör principerna för när användningen av offentlig plats är allmännyttig (i huvudsak icke kommersiell) respektive kommersiell.

Område	Riktlinjen 2022	Nya förslaget	Vad förändringen innebär
Grundsyn	Tyngdpunkten ligger på säkerhet, tillgänglighet, renhållning och att upplåtelser inte ska vara till nackdel för andra.	Inleds med ett uttalat mål om ett levande, inkluderande och attraktivt Luleå året runt, bättre förutsättningar för lokalt företagande och evenemang samt positiva upplevelser.	Tydlig förflyttning från främst reglering till att också möjliggöra aktivitet och stadsliv.
Ton och förhållningssätt	Mer regelstyrd: "skall", "förbjudet", "tillåts inte", "stor restriktion".	Mer möjliggörande och förklarande. Exempelvis beskrivs hur kommunen och tillståndshavaren tillsammans skapar en trygg och attraktiv plats.	Riktlinjen blir mer serviceorienterad utan att säkerhetskraven tas bort.
Allmänna sammankomster	Ingen särskild kategori.	Nytt eget avsnitt om demonstrationer, politiska/religiösa möten, föredrag m.m. med principer för avgifter.	Ny reglering/princip för avgiftsuttag och tydligare koppling till ordningslagen.
Evenemang	Relativt restriktiv hållning till större slutna evenemang.	Offentliga platser prioriteras för öppna arrangemang, men större slutna evenemang kan prövas. Dessutom införs principer om icke kommersiella respektive kommersiella upplåtelser.	Mer flexibel men samtidigt tydligare ekonomisk styrning.
Avgifter vid evenemang	Hänvisar generellt till kommunfullmäktiges taxa.	Ingen avgift om upplåtelsen är allmännyttig utan huvudsakligt kommersiellt intresse, medan kommersiell användning avgiftsbeläggs.	Detta är en viktig principiell förändring som bör lyftas politiskt.
Foodtrucks	Betydligt enklare reglering och i huvudsak vissa platser/tider.	Utvecklas kraftigt: försäljning året runt kl. 10–21, möjlighet till utökade tider, viktgräns 3,5 ton, registreringskrav, avfall inom 25 m, ljudkrav, placering och särskild hantering vid större arrangemang.	Foodtrucks blir en tydligt reglerad egen verksamhetsform.
Torghandel/försäljningsplatser	Försäljning behandlas huvudsakligen tillsammans med marknadsföring och foodtrucks.	Nytt omfattande avsnitt för fasta och tillfälliga försäljningsplatser, hyrestider, dagar, tider, tilldelning, avfall, fordon och avbokning.	Betydligt tydligare och mer komplett regelverk för handel på offentlig plats.
Södra Hamnplan	Beskrivs huvudsakligen som plats för evenemang, nöjen och foodtrucks.	Får en ny särskild kategori: aktivitetsplats, för tillfällig och säsongsbetonad verksamhet, med tider, urvalskriterier, ljud, avfall, fordon och elförsörjning.	Nytt sätt att aktivt använda Södra Hamnplan för verksamhet och aktiviteter.
Gatupratare	Endast maj–oktober.	Tillåts året runt, ett år i taget, med särskilda villkor vintertid och ansvar kopplat till snöröjning.	Konkret liberalisering jämfört med tidigare riktlinje.
Vepor	Behandlas huvudsakligen restriktivt inom reklamregleringen.	Vepor förs ihop med banderoller och 32 särskilda platser på Storgatan anges.	Tydligare möjlighet att använda vepor för evenemang och aktiviteter.
Paketboxar	Saknas.	Ny kategori. Ska i första hand placeras på kvartersmark.	Anpassning till nya distributions- och konsumtionsmönster.
Telemaster/mobilmaster	Saknas.	Helt nytt avsnitt om placering, samlokalisering, avtalslängd, gestaltning, strålning, träd och Alnarpsmodellen.	Ett helt nytt sakområde förs in i riktlinjen.
TA-planer	Krav på TA-plan där det behövs.	Kompletteras med att TA-plan ska registreras i Isy Road och godkännas av Infrastruktur- och serviceförvaltningen.	Uppdatering till dagens digitala arbetssätt.
Sidoupplåtelse	Hänvisar till en bransch med SCORA	Sökanden hänvisas till Luleå Hockeyförening för dialog	Anpassning till [illegible]

Förslag till beslut gällande Taxor för upplåtelse av offentlig plats

Ärendenr 2026/979-3.1.0.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden rekommenderar kommunfullmäktige besluta om nya taxor samt reviderade taxor för upplåtelse av offentlig plats att gälla från och med 2027-03-01.

Sammanfattning av ärendet

Privatpersoner, företag, intresseföreningar etc. kan ansöka om att disponera offentlig plats för till exempel uteservering, byggetablering, uppställande av container och evenemang av olika slag mm.

Offentlig plats ligger inom detaljplanerat område och är till exempel allmänna vägar, gator, parker etcetera. (Ordningslag (1993:1617) 1 kap. 2 §). Platsen ägs ofta av kommunen, men även privat mark kan räknas som offentlig plats. Att ta offentlig plats i anspråk för annat än vad den är avsedd för, utan tillstånd, kan leda till åtal. Kommunen upplåter (hyr tillfälligt ut) offentlig plats bara om allmänhetens möjligheter att använda den för avsett ändamål kan tillgodoses på ett betryggande sätt ur ordnings- och säkerhetssynpunkt.

Beskrivning av ärendet

Taxor för upplåtelse av offentlig plats

Nu gällande taxor beslutades av kommunfullmäktige 2022-02-28, § 32 med undantag för taxa gällande uteserveringar som reviderades och beslutades av kommunfullmäktige 2025-04-22, § 83 att gälla från 2025-05-01.

Ingen förändring föreslås avseende zonindelning 1 och 2.

Blåmarkerad är zon 1, övriga delar av Luleå kommun är zon 2. Ingen förändring mot tidigare

Byggetableringsyta
En byggetableringsyta (ibland bara kallad etableringsyta eller AP-område/arbetsplatsområde) är det markområde som spärras av/stängslas in och används för att serva en byggarbetsplats**.** Det används för bland annat personalutrymmen, material och förvaring.

Nu gällande avgift Zon 1:
För de första 1 - 50 m2 = 1,65 kronor/m2 per dygn
För ytterligare m2 = 0,40 kronor/m2 per dygn.
Grundavgift 800 kronor/ärende tillkommer.
Samma taxa tas ut för gatumark som för annan yta, dvs inget påslag för parkeringsplats.

Nu gällande avgift zon 2:
För de första 1 - 50 m2 = 0,80 kronor/m2 per dygn.
För ytterligare m2 = 0,40 kronor/m2 per dygn.
Grundavgift 800 kronor/ärende tillkommer.
Samma taxa tas ut för gatumark som för annan yta, dvs inget påslag för parkeringsplats.

Förslag ny avgift zon 1:
För de första 1 - 50 m2 = 1,25 kronor/m2 per dygn
För ytterligare m2 = 0,30 kronor/m2 per dygn.
Grundavgift 800 kronor/ärende tillkommer.
Samma taxa tas ut för gatumark som för annan yta, dvs inget påslag för parkeringsplats.

Förslag ny avgift zon 2:
För de första 1 - 50 m2 = 0,65 kronor/m2 per dygn.
För ytterligare m2 = 0,30 kronor/m2 per dygn.
Grundavgift 800 kronor/ärende tillkommer.
Samma taxa tas ut för gatumark som för annan yta, dvs inget påslag för parkeringsplats.

Beräkningsexempel byggetablering 1500 m² per dygn

	Nuvarande taxa	Ny taxa	Skillnad
Zon 1	50 m² × 1,65 kr + 1 450 m² × 0,40 kr = 662, 50 kr	50 m² × 1,25 + 1 450 m² × 0,30 kr = 497,50 kr	−165 kr/dygn
Zon 2	50 m² × 0,80 kr + 1 450 m² × 0,40 kr = 620 kr	50 m² × 0,65 kr + 1 450 m² × 0,30 kr = 467,50 kr	−152,50 kr/dygn

Förändring i procent
Zon 1: avgiften minskar från 662,50 kr/dygn till 497,50 kr/dygn, -24,9 %.
Zon 2: avgiften minskar från 620 kr/dygn till 467,50 kr/dygn, -24,6 %.
Grundavgift 800 kr/ärende tillkommer i samtliga exempel.

Evenemang
Avgift för upplåtelse av offentlig plats tas inte ut för evenemang som har ett huvudsakligen allmännyttigt syfte och saknar huvudsakligt kommersiellt intresse. För evenemang med huvudsakligt kommersiellt intresse tas avgift ut enligt gällande evenemangstaxa. Grundavgift tas ut enligt taxan.

Förslaget på förändring av taxan avseende hårdgjord yta bygger på principen att avgiften är högre ju större yta arrangören vill förfoga över. Nuvarande system missgynnar de som endast nyttjar en mindre yta eftersom avgiften per m² är densamma oavsett ytans storlek. Förslaget omfattar också att om arrangör hyr ut platser till tredje part, räknas den delen av den offentliga platsen som kommersiell användning och avgift tas ut i enlighet med evenemang som tar inträde. Gäller både hårdgjord yta och grön yta.

När det gäller evenemang på grön yta motiveras skillnaden mot hårdgjord yta grönytans känslighet och behov av skötsel och eventuellt återställande pga. slitage.

Nu gällande avgift hårdgjord yta:
0,30 kr/m² per dygn
Grundavgift 800 kronor/ärende tillkommer.
Debitering endast vid evenemang som tar inträde.

Förslag ny avgift hårdgjord yta för evenemang med huvudsakligt kommersiellt intresse:
För 1 - 3 000 m² 0,30 kr per m²/dygn
För ytterligare m² >3 000 m² 0,70 kr per m²/dygn
Grundavgift 800 kronor/ärende tillkommer (oförändrat).
Samma taxa för samtliga dagar, dvs på- och av etableringsdagar är avgiftsbelagda. Om arrangören tar betalt av någon annan för att använda en del av den offentliga platsen räknas den delen som kommersiell användning och avgift tas ut enligt gällande taxa.

I förslaget om avgift för hårdgjord yta ingår även *Aktivitetsplats för tillfällig säsongsbetonad verksamhet Södra Hamnplan*, se nedan.

Beräkningsexempel evenemang hårdgjord yta 1500 m², 5 000 m² och 12 500 m² per dygn

Yta	Nuvarande taxa	Förslag ny taxa	Skillnad
1 500 m²	1 500 m² x 0,30 kr = 450 kr	1 500 m² x 0,30 kr = 450 kr	0 kr
5 000 m²	3 000 m² x 0,30 kr = 900 kr	3 000 m² x 0,30 kr + 2 000 m² x 0,70 kr = 2 300 kr	+ 1 400 kr
12 500 m²	12 500 m² x 0,30 kr = 3 750 kr	3 000 m² x 0,30 kr + 9 500 m² x 0,70 kr = 7 550 kr	+3 800 kr

Grundavgift 800 kr/ärende tillkommer i samtliga exempel.

Nu gällande avgift grön yta:
1 kr/m² per dygn
Grundavgift 800 kronor/ärende tillkommer.
Debitering endast vid evenemang som tar inträde.

Förslag ny avgift grön yta för evenemang med huvudsakligt kommersiellt intresse:
1,50 kr m² per dygn
Grundavgift 800 kronor/ärende tillkommer.
Samma taxa för samtliga dagar, dvs på- och av etableringsdagar är avgiftsbelagda. Om arrangören tar betalt av någon annan för att använda en del av den offentliga platsen räknas den delen som kommersiell användning och avgift tas ut enligt gällande taxa.

Beräkningsexempel evenemang grön yta 1 500 m² och 5 000 m² per dygn

Yta	Nuvarande taxa	Förslag ny taxa	Skillnad
1 500 m²	1 500 m² x 1 kr = 1 500 kr	1 500 m² x 1,50 kr = 2 250	+ 750 kr
5 000 m²	5 000 m² x 1 kr = 5 000 kr	5 000 m² x 1,50 kr = 7 500 kr	+ 2 500 kr

Grundavgift 800 kr/ärende tillkommer i samtliga exempel.

Försäljningsbodarna Södra Hamnplan:
Tidigare har ingen avgift tagits ut för nyttjande av de befintliga försäljningsbodarna på Södra Hamnplanen. Förslag på taxa för dessa är 250 kr per dag/1100 kr per vecka för kommersiella aktörer och 50 kr per dag/250 kr per vecka för icke kommersiella aktörer (föreningar/skolklasser).
Ingen grundavgift tas ut.

Tillfällig försäljningsplats för säsongsbetonade varor på Södra Hamnplan:
Efterfrågan om tillfällig försäljningsplats för säsongsbetonade varor på Södra Hamnplan har de senaste åren ökat. Förslag till taxa är 150 kr/plats/dag. Den

tillfälliga försäljningsplatsen kan upplåtas max 3 månader då det avser säsongsbetonade varor. Ingen grundavgift tas ut.

Aktivitetsplats för tillfällig säsongsbetonad verksamhet Södra Hamnplan
Efterfrågan om aktivitetsplats för tillfällig säsongsbetonad verksamhet med syfte att engagera besökare och ge en unik upplevelse under en begränsad tid, exempelvis uthyrning av långfärdsskridskor och försäljning av fika har på senare tid ökat. Denna typ av verksamhet kräver större yta. Tre aktivitets-platser möjliggörs vid kranen. Förslag till taxa är samma som för evenemang på hårdgjord yta. Grundavgift 800 kronor/ärende tillkommer.

Foodtruck som är självförsörjande avseende el
Förslag till avgift 150 kr/dygn. Grundavgift 800 kronor/ärende tillkommer.

Telemaster och teknikbodar
Tidigare har ingen skrivning funnits om placering av telemaster och teknikbodar i riktlinjerna. Telemaster och teknikbodar har mest placerats på byggnader, tex räddningsstationen på Bävern eller på kvartersmark med arrende. I de fall kommunen beslutar om telemast och/eller teknikbod på offentlig plats föreslås en avgift för telemast 35 000 kr/år och för teknikbod 16 000 kr/år. Grundavgift 800 kronor/ärende tillkommer.

Paketboxar eller andra automatiserade utlämningsskåp
Tidigare har ingen skrivning funnits om placering av paketboxar eller andra automatiserade utlämningsskåp. Paketbox/automatiserat utlämningsskåp är en obemannad anläggning med låsbara fack för leverans, förvaring och uthämtning av paket eller andra varor. Mottagaren får tillgång till sitt fack genom exempelvis kod, app eller annan elektronisk identifiering. I de fall kommunen beslutar om paketbox/automatiserat utlämningsskåp på offentlig plats föreslås en avgift på 4 000 kr/år. Grundavgift 800 kr/ärende tillkommer.

Dialog
Dialog internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen samt med kommunstyrelseförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.
Dialog med representant för byggföretagen som är positiv till sänkningen av taxan avseende byggetableringar. Jämförelser med bland annat Skellefteå och Umeå avseende taxa för evenemang och byggetableringsytor.

Beslutsunderlag

- Taxor för upplåtelse av offentlig plats, KF 2022-02-28, § 32 (bilaga)
- Revidering av taxa för uteserveringar, KF 2025-04-22, § 83 (bilaga)

Helén Wiklund Wårell

Infrastruktur- och servicedirektör

Beslutet skickas till
Kommunstyrelseförvaltningens kansli
Kultur- och fritidsförvaltningen

§ 32

Revidering av riktlinjer och taxa för upplåtelse av offentlig plats

Ärendenr 2021/1666-2.4.2.8

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar om reviderad taxa för upplåtelse av offentlig plats (bilaga 2) att gälla från och med 2022-02-01.

Reservationer

Leslie Bailey (SD), Carola Lidén (C), Eric Lundvall (C) och Arne Nykänen (C) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Privatpersoner, företag, intresseföreningar etc. kan ansöka om att disponera offentlig plats för till exempel uteservering, byggetablering, uppställande av container och evenemang av olika slag mm.

Offentlig plats ligger inom detaljplanerat område och är till exempel allmänna vägar, gator, parker etcetera. (Ordningslag (1993:1617) 1 kap. 2 §). Platsen ägs ofta av kommunen, men även privat mark kan räknas som offentlig plats. Att ta offentlig plats i anspråk för annat än vad den är avsedd för, utan tillstånd, kan leda till åtal. Kommunen upplåter (hyr tillfälligt ut) offentlig plats bara om allmänhetens möjligheter att använda den för avsett ändamål kan tillgodoses på ett betryggande sätt ur ordnings- och säkerhetssynpunkt.

Efterfrågan att nyttja de offentliga platserna till annat än vad de är avsedda till enligt detaljplan är stor. Detta ställer krav på goda handläggningsrutiner och tydliga riktlinjer. Revideringen av riktlinjerna syftar till att tydliggöra, och därmed förenkla, vad som krävs av den som tar offentlig plats i anspråk. Riktlinjerna tar fasta på att hög säkerhet och tillgänglighet bibehålls på gång-, cykel- och körytor. Inte minst viktigt är att staden och dess platser är rena och snygga. Riktlinjerna skall bidra till att Luleås attraktivitet ökar.

Nuvarande taxa har gällt sedan 2015 och är låg vid jämförelser med andra kommuner.

Nuvarande områdesindelning:

- Område 1, inom ett område av den centrala delen av kommunen begränsat av Skeppsbrogatan—Prästgatan—Södra hamn—Residensgatan.
- Område 2, inom övriga detaljplanelagda områden i kommunen.

Förslag till förändring av områdesindelning:

- Tidigare område 1 utvidgas och blir zon 1.
- Tidigare område 2 minskas och blir zon 2.

Figurtext ny områdesindelning.

Nuvarande taxa (KF 2015-06-15, § 147)

- Avgift för byggetablering:

  300 kronor på gatumark respektive 150 kronor på annan mark per påbörjad 25 m²/månad. Om parkeringsplats upplåts tas en extra avgift ut på 25 kr/dag per parkeringsplats utöver kvadratmeterpriset.

- Avgift för uteservering:

  40 kr/m² per månad inom område 1 och 20 kr/m² per månad inom område 2.

- Avgift för evenemang:

  2 500 kronor/dag på Gültzauudden och Stadsparken om sökanden tar inträde.

Förslag till förändring av taxa (bilaga 2)

- Grundavgift 800 kronor/ärende införs då samtliga ärenden kräver administrativt arbete.
- Avgift för byggetablering:

  Zon 1:
  För de första 1 - 50 m^2 = 1,65 kronor/m^2 per dygn
  För ytterligare m^2 = 0,40 kronor/m^2 per dygn.
  Zon 2:
  För de första 1 - 50 m^2 = 0,80 kronor/m^2 per dygn.
  För ytterligare m^2 = 0,40 kronor/m^2 per dygn.

  Samma taxa tas ut för gatumark som för annan yta, dvs inget påslag för parkeringsplats.

Exempel på uträkning av avgift (zon 1):
Byggetablering som tar i anspråk 150 kvadratmeter i zon 1 under 1 dag;
Grundavgift: 800 kr
Avgift för de första 50 kvm: 50 x 1,65 kr x 1 dag = 82,50 kr
Avgift för ytterligare kvm: 100 x 0,40 kr x 1 dag = 40 kr
Summa: 922,50 kr

- Avgift för uteserveringar:

  Zon 1: 2 kr/m^2 per dygn.
  Zon 2: 1 kr/m^2 per dygn.

- Avgift för evenemang:
  Hårdgjord yta: 0,30 kr/m^2 per dygn
  Gröna ytor: 1 kr/m^2 per dygn
  Debitering sker som tidigare endast vid evenemang som tar inträde.

- Avgift för Food Trucks införs 300 kr/dag.

Stadsbyggnadsnämnden har 2021-12-16 § 202 föreslagit kommunfullmäktige besluta att anta riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats (bilaga 1), rekommendera kommunfullmäktige besluta om reviderad taxa för upplåtelse av offentlig plats (bilaga 2) att gälla från och med 2022-02-01. Vid ärendets behandling reserverade sig Tobias Rantapää (C) mot beslutet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2022-01-31 § 6 föreslagit kommunfullmäktige besluta om reviderad taxa för upplåtelse av offentlig plats (bilaga 2)

att gälla från och med 2022-02-01. Vid ärendets behandling reserverade sig Carola Lidén (C) mot beslutet.

Sammanträdet
Carola Lidén (C) föreslår ändring av taxan för foodtruck till att motsvara självkostnadspris.

Anja Johansson (S) föreslår bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång
Ordföranden ställer Carola Lidéns ändringsförslag under proposition och finner att kommunfullmäktige avslår förslaget.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag under proposition och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Dialog:
Två dialogmöten har hållits, 4 maj med Byggföretagen och 26 maj med Fastighetsägarna. Efter dialog med Byggföretagen respektive Fastighetsägarna har Stadsbyggnadsförvaltningen valt att inte längre ta ut någon särskild taxa för parkeringsplatser vid upplåtelse av offentlig plats.

Bedömning utvecklingsområde: Ökad jämlikhet
Beslutet har ingen påverkan på utvecklingsområdet.

Bedömning utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser
Beslutet har ingen påverkan på utvecklingsområdet.

Bedömning utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan
Beslutet har ingen påverkan på utvecklingsområdet.

Bedömning utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt
Beslutet har till viss del påverkan på utvecklingsområdet då hänsyn tagits till yttranden från Byggföretagen och Fastighetsägarna.

Beslutsunderlag
- Förslag till nya Riktlinjer (bilaga 1), KLF Hid: 2021.8454
- Förslag till ny taxa (bilaga 2), KLF Hid: 2021.8455
- Yttrande från Fastighetsägarna i Luleå, KLF Hid: 2021.8457
- Yttrande från Byggföretagen, KLF Hid: 2021.8451
- Nuvarande Riktlinjer (bilaga 3), KLF Hid: 2021.8456

- Nuvarande taxa (bilaga 4), KLF Hid: 2022.388
- Presentation riktlinjer och taxa för upplåtelse av offentlig plats, KLF Hid: 2021.8453
- Stadsbyggnadsnämndens beslut 2021-12-16 § 202, KLF Hid: 2021.8450
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2022-01-31 § 6, KLF Hid: 2022.637

Beslutet skickas till
Stadsbyggnadsförvaltningen

§ 83

Revidering av taxa för uteserveringar

Ärendenr 2025/549-2.4.2.8

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att ny taxa för uteserveringar börjar gälla från 2025-05-01.

Reservationer

Jonas Brännberg (SAV) och Ann-Christin Holmström (SAV) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Riktlinjer och taxa för upplåtelse av offentlig plats beslutades av kommunfullmäktige 2022-02-28, § 32.

Taxan för uteserveringar ändrades då från en taxa per kvadratmeter och månad zon 1 och zon 2 till att taxan beräknades per dygn per kvadratmeter. I zon 1 fastställdes taxan till 2 kr/dygn/kvm och zon 2, 1 kr/dygn/kvm. En grundavgift på 800 kr infördes också, då alla ärenden kräver administrativt arbete.

Då de förändringar som gjordes har föranlett synpunkter från restauratörer har en översyn av taxan gjorts i dialog med näringen. Jämförelser har även gjorts med Skellefteå och Umeå.

De föreslagna ändringarna innebär en taxesänkning med ca 30%.

Exempel 1; en uteservering i zon 1 på 200 kvm kostar med nuvarande taxa 60 800 kr (150 dygn x 2 kr/dygn x 200 kvm + grundavgift) för tiden majsep-tember. Om samma uteservering bara söker tillstånd under juni-augusti är kostnaden 36 800 kr (90 dygn x 2 kr/dygn x 200 kvm + grundavgift).

Exempel 2; en uteservering i zon 2 som är 200 kvm kostar med nuvarande taxa 30 800 kr för tiden maj-september. För samma uteservering under tiden juni-augusti är kostnaden 18 800 kr.

Förslag till förändring av taxan för uteserveringar

- Införande av låg- respektive högsäsong, där lågsäsong är maj och september, högsäsong juni-augusti.
- Det går endast att söka för hela månader.
- Zon 1 lågsäsong, 30 kr/kvm/månad.
- Zon 1 högsäsong, 50 kr/kvm/månad.
- Zon 2 lågsäsong, 15 kr/kvm/månad.
- Zon 2 högsäsong, 25 kr/kvm/månad.
- Uteservering i zon 1 utan alkoholservering betalar samma taxa som i zon 2.

Den nya taxan skulle för exempel 1 innebära en kostnad på 42 800 kr (2 månader lågsäsong 12 000 kr + 3 månader högsäsong 30 000 kr + grundavgift 800 kr).

För exempel 2 skulle den nya taxan innebära en kostnad på 21 800 kr (2 månader lågsäsong 6 000 kr + 3 månader högsäsong 15 000 kr + grundavgift 800 kr).

Kommunstyrelsen har 2025-04-09 § 97 föreslagit kommunfullmäktige besluta att ny taxa för uteserveringar ska börja gälla från 2025-05-01.

Sammanträdet

Ulrika Lundberg (V) och Matti Björk (M) föreslår bifalla kommunstyrelsens förslag.

Jonas Brännberg (SAV) föreslår avslå kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag och Jonas Brännbergs förslag mot varandra och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Dialog

Dialog är förd internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen samt med tre restauratörer som samtliga har uteservering i centrala Luleå sommartid. Dialog har även förts med näringslivskontoret och centrumsamordnaren.

Beslutsunderlag

- Infrastruktur- och servicenämndens beslut 2025-03-20 § 37, KLF Hid: 2025.3391
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-04-07 § 51, KLF Hid: 2025.3801
- Kommunstyrelsens beslut 2025-04-09 § 97, KLF Hid: 2025.3889

Beslutet skickas till

Infrastruktur- och serviceförvaltningen

Förslag till beslut gällande indexjustering av taxa för nybyggnadskarta och utstakning

Ärendenr 2026/1175-3.4.0.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att justera taxa för nybyggnadskarta och utstakning enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) att gälla från 2027-01-01.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2024-12-16, § 206 om ny taxa för nybyggnadskarta och utstakning 2025 samt att delegera till infrastruktur- och servicenämnden att årligen justera taxan upp till prisindex för kommunal verksamhet (PKV) med basår 2024.

Ny taxa föreslås att gälla från 2027-01-01 enligt nedan:

Nybyggnadskarta		**Avgift 2026**	**Avgift 2027**
Fastighetens yta 0–5000 m²	Inom planlagt område	20 275 kr	20 822 kr
	Utanför planlagt område	16 896 kr	17 352 kr
Fastighetens yta ≥ 5001 m²	Inom planlagt område	21 964 kr	22 557 kr
	Utanför planlagt område	18 585 kr	19 087 kr

Utstakning		**Avgift 2026**	**Avgift 2027**
Nybyggnad, 1–4 punkter	Grovutstakning*	11 827 kr	12 146 kr
Tillbyggnad, 1–4 punkter	Grovutstakning*	3 379 kr	3 470 kr
Tillägg per punkt utöver de fyra första punkterna	Grovutstakning*	423 kr	434 kr
Tillägg per styck för extra utstakningstillfälle	Grovutstakning*	8 448 kr	8 676 kr

*) Grovutstakning

Grovutstakningen visar var markarbetet ska utföras och beställs när tomten är röjd och redo för schaktning. För fristående byggnader och tillbyggnationer markeras fasadhörn med sprayfärg eller stakkäpp. I samband med grovutstakning sätts även en referenshöjd (arbetsfix) på lämplig plats enligt överenskommelse med beställaren.

Dialog
Ingen dialog genomförd för detta ärende utifrån tidigare beslut om ny taxa med indexreglering.

Beslutsunderlag
- Kommunfullmäktiges beslut 2024-12-16, § 206 KLF Hid: 2024.12483

Marianne Kallin
Avdelningschef infrastruktur

Beslutet skickas till
Samtliga nämnder

Internkontrollplan 2027, infrastruktur- och servicenämnden

Ärendenr 2026/1224-1.3.2.2

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att anta internkontrollplanen för 2027.

Sammanfattning av ärendet

Luleå kommun har arbetat med intern kontroll sedan 2007 och ett första reglemente antogs 2008. Riktlinjer för internkontroll, vilket omfattar hela kommunkoncernen antogs av KS 2023-13-04.

I september beslutade kommunstyrelsen om obligatoriskt riskmoment inför 2027. Under 2027 kommer det obligatoriska kontrollmomentet vara ekonomihantering. Det obligatoriska kontrollmomentet ska alltid tas med i internkontrollplanen. Kontrollområden utöver obligatoriska kontrollområden riskbedöms inom respektive avdelning. När risken ska hanteras lyfts dessa upp på förvaltningsövergripande nivå i intern kontrollplan

På infrastruktur- och servicenämndens planeringsdag 2026-10-02 gick förvaltningen igenom förslag till internkontrollområden för 2027 och nämndens ledamöter hade möjlighet att återkoppla med synpunkter och förslag. Som bilaga finns förslag till internkontrollplan för infrastruktur- och service nämnden 2027 samt även underlag för riskbedömning som gicks igenom under planeringsdagen. Infrastruktur- och serviceförvaltningen har föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta att anta internkontrollplan för 2027.

Dialog

Dialog har genomförts med infrastruktur- och servicenämnden i samband med planeringsdagen 2 oktober samt internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Riktlinjer för intern kontroll beslut KS 2023-12-04
- Internkontrollplan för Infrastruktur och servicenämnden, 2027 (bilaga)

David Johansson
Avdelningschef verksamhetsstöd

Beslutet skickas till
Infrastruktur- och serviceförvaltningens ledningsgrupp
Kommunstyrelseförvaltningens kansli

Internkontrollplan 2027

Infrastruktur- och servicenämnd

Innehåll

1 Inledning 2

1.1 KF obligatoriska kontrollmoment – Ekonomihantering 3

2 Hantera inköp och upphandling 4

2.1 Riskområde inköp 4

2.1.1 Kontrollera och säkerställ en fungerande leverantörsfakturahantering 4

2.2 Riskområde upphandling 5

2.2.1 Upphandlingar över 100 tkr 5

2.2.2 Kontrollera och säkerställ efterlevnad av rutiner för direktupphandling 6

3 Hantera ekonomi 7

3.1 Riskområde fakturor 7

3.1.1 Fördjupad uppföljning av inköp och hantering i verksamheten 7

3.2 Riskområde Manuella in och utbetalningar 8

3.2.1 Uppföljning av manuella in och utbetalningar 9

4 Hantera administration och juridik 10

4.1 Riskområde säkerhetsklassning personal 10

4.1.1 Kontroll av säkerhetsklassning personal 10

5 Styrprocess 12

5.1 Riskområde genomförande av projekt enligt projektmodellen 12

5.1.1 Fördjupad uppföljning av att projektmodellen används 12

6 HR/personalområdet 13

6.1 Långsiktig kompetensförsörjning 13

6.1.1 Kontroll gällande kompetensförsörjningsplan 13

7 Uppföljning 15

1 Inledning

Syftet med den interna kontrollen är att verksamheten ska bedrivas effektivt och säkert samt att undgå att allvarliga fel begås.

En god intern kontroll skapar förutsättningar för en effektiv användning av skattepengar och en god service till kommuninvånare och andra intressenter och syftar till att säkerställa en:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet,
  vilket bland annat innebär att ha kontroll av ekonomi, effektivitet och kvalitet samt att säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställda mål
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten,
  vilket innebär att nämnder och verksamhetsansvariga ska ha tillgång till korrekt bokföring samt relevant och rättvisande information om verksamheterna
- Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer, vilket innefattar såväl lagstiftning som kommunens interna regelverk och riktlinjer.

Internkontrollen tar utgångspunkt från kommunens olika huvudprocesser;

- Hantera administration och juridik
- Hantera inköp och upphandling
- Hantera information
- Hantera ekonomi
- Hantera HR
- Hantera kommunikation och marknadsföring
- Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service
- Tillhandahålla IT-stöd
- Huvudprocess (det kommunala uppdraget)
- Styrprocess

Infrastruktur- och servicenämndens riskbedömning av internkontrollmoment till Internkontrollplanen 2027 finns inom huvudprocesserna där ett antal presumtiva riskområden har identifierats;

- Hantera inköp och upphandling
- Hantera ekonomi
- Hantera administration och juridik
- Styrprocess

- Hantera HR

1.1 KF obligatoriska kontrollmoment – Ekonomihantering

Kommunstyrelsen har beslutat att ekonomihantering ska vara det obligatoriska riskområdet inom internkontrollen för 2027. Beslutet syftar till att säkerställa att kommunens ekonomiska processer är korrekta, effektiva och transparenta samt att minska risken för felaktiga utbetalningar, brister i redovisningen, oegentligheter och förtroendeskador.

Bakgrunden är en kommungemensam riskanalys där ekonomihantering bedömts som ett område med förhöjd risk (riskvärde 12) utifrån sannolikhet och konsekvens. Riskerna är bland annat kopplade till bristande efterlevnad av attest- och delegationsregler, otillräcklig behörighetsstyrning, felaktig kontering, manuella utbetalningar samt otillräcklig uppföljning av ekonomiska processer.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska genomföra minst ett kontrollmoment inom riskområdet och inkludera detta i sina interna kontrollplaner. Exempel på kontroller är följsamhet till attestreglementet, granskning av leverantörsfakturor, hantering av statsbidrag och bidragsutbetalningar samt åtgärder för att förebygga välfärdsbrott och korruption.

2 Hantera inköp och upphandling

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om två kontrollmoment kopplat till riskområdena inköp och upphandling.

2.1 Riskområde inköp

Det finns en risk att inköpta varor och tjänster inte levereras i enlighet med gällande avtal. Risken kan innebära att leverans inte har skett vid tidpunkten för betalning, att leveransen uteblir helt eller att fakturering sker till ett annat pris än det som avtalats. Risken är särskilt påtaglig i verksamheter med stora inköpsvolymer och många eller omfattande leverantörsfakturor att hantera.

Brister i inköps- och leverantörsfakturaprocessen kan skapa förutsättningar för att ekonomihanteringen blir lidande. Detta kan avse såväl avsiktliga otillbörliga handlingar som felaktigheter till följd av bristande rutiner, otillräckliga kontroller eller olämpligt beteende. I vissa fall kan det även handla om rent kriminella handlingar.

En väl fungerande leverantörsfakturahantering, tillsammans med regelbundna kontroller av processens efterlevnad och funktionalitet, bidrar till att säkerställa att kommunens resurser används effektivt och i enlighet med fattade beslut och avtal. Starka kontroller minskar risken för felaktiga utbetalningar, ekonomiska förluster och förtroendeskador för kommunen, dess förtroendevalda och medarbetare.

Riskområdet stöder det obligatoriska riskmomentet genom att säkerställa att förvaltningen har tillräckliga kontroller för att verifiera att levererade varor och tjänster överensstämmer med avtalade villkor innan betalning genomförs. Kontrollen bidrar till en rättssäker och effektiv användning av skattemedel. Infrastruktur och servicenämndens riskbedömning gällande inköp är att det är möjligt att det kan inträffa (3) och att konsekvenserna är allvarliga (4).

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnden		3	4

2.1.1 Kontrollera och säkerställ en fungerande leverantörsfakturahantering

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Fortlöpande	Stickprov	

Fördjupad kontroll sker genom kontroll av slumpvis utvalda fakturor från olika leverantörer och till olika verksamheter.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd och vid kontrollen följs upp att faktureringen motsvarar beställningen, att det fakturerade beloppet överensstämmer med avtalat pris och att avtalsvillkoren i övrigt följs avseende fakturaunderlag och innehåll. Metoden som används är stickprov och skall ske löpande under året. Kontrollmomentet kvarstår sedan 2026.

2.2 Riskområde upphandling

2.2.1 Upphandlingar över 100 tkr

Kommunen ansvarar för att skattemedel används på ett effektivt, ansvarsfullt och ändamålsenligt sätt. Eftersom kommunens inköp påverkar såväl verksamheternas resultat som marknadens aktörer är det viktigt att upphandlingar och inköp genomförs i enlighet med gällande lagstiftning, avtal och interna styrdokument.

- Varje inköp ska bidra till verksamhetens mål och skapa värde för kommuninvånarna.
- Kommunens inköp påverkar konkurrensförutsättningarna och affärsmöjligheterna för såväl lokala som nationella leverantörer.
- En rättssäker, transparent och likvärdig inköpsprocess stärker förtroendet för kommunens verksamhet och affärer.

För att säkerställa efterlevnad av kommunens riktlinjer för hållbara inköp bör rutinerna för upphandlingar och inköp över 100 000 kronor följas upp regelbundet.

Vid inköp som överstiger 100 000 kronor skall den centrala inköpsfunktionen involveras. Den fortsatta hanteringen ska ske genom den centrala inköpsfunktionen i enlighet med kommunens riktlinjer för hållbara inköp. Uppföljningen syftar till att säkerställa att fastställda rutiner och gällande regelverk följs samt att kommunens obligatoriska riskmoment inom ekonomihantering och intern kontroll upprätthålls.

Riskområdet stöder det obligatoriska riskmomentet. Kontrollen bidrar till en rättssäker och effektiv användning av skattemedel. Infrastruktur och servicenämndens riskbedömning gällande upphandling är att det är möjligt att det kan inträffa (3) och att konsekvenserna är allvarliga (4).

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnden		3	4

2.2.2 Kontrollera och säkerställ efterlevnad av rutiner för direktupphandling

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	tre gånger per år	Kontroll av alla	

Förvaltningen erhåller tre gånger per år en lista (från inköpskontoret) med leverantörer som inte är upphandlade och där upphandlingsvärdet överstiger 100 tkr. Avdelning verksamhetsstöd går igenom listan och kontaktar ansvariga för upphandlingen. Syftet med samtalet är att utbilda och skapa förståelse gällande riktlinjen. Ledningsgruppen följer upp och beslutar om eventuella åtgärder. Kontrollmomentet kvarstår från 2026.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd.

3 Hantera ekonomi

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om två kontrollmoment kopplat till riskområdet ekonomi.

3.1 Riskområde fakturor

Nämnden och förvaltningen hanterar stora volymer inköp av entreprenader, varor och tjänster. För att säkerställa en effektiv och rättssäker hantering krävs tydliga och väl förankrade processer för beställning, mottagning, fakturahantering och uppföljning. Det är viktigt att fastställda rutiner tillämpas konsekvent i verksamheten samt att relevant dokumentation bevaras och är tillgänglig för att säkerställa spårbarhet och möjlighet till kontroll.

Avtal och avtalsvillkor ska vara tydliga och anpassade till verksamhetens behov för att säkerställa god kvalitet, korrekt leverans och kostnadseffektivitet. Brister i avtalshantering, dokumentation eller efterlevnad av rutiner kan leda till felaktiga utbetalningar, ökade kostnader, kvalitetsbrister och försämrad intern kontroll.

En väl fungerande fakturaprocess, tillsammans med regelbundna kontroller av avtalsefterlevnad och levererade prestationer, bidrar till att säkerställa att kommunens resurser används på ett ändamålsenligt och ekonomiskt effektivt sätt. Brister i kvalitet eller kontroll medför ofta ekonomiska konsekvenser och kan även innebära risker för oegentligheter, felaktiga utbetalningar och förtroendeskador.

Det är viktigt att rutinerna för att hantera fakturor är tydliga, säkra och tillämpade. Infrastruktur- och servicenämndens riskbedömning gällande riskområdet fakturor är att det är möjligt (3) och konsekvenserna skulle bli allvarliga (4). Riskområdet stöder kommunens obligatoriska riskmoment.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnden		3	4

3.1.1 Fördjupad uppföljning av inköp och hantering i verksamheten

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Sektionschef	Avdelning Verksamhetsstöd	Fortlöpande	Intervju, verksamhetsbesök,	

			genomgång av dokumentation	

Genomgång och uppföljning av hela processen för inköp och fakturahantering, inklusive avtal, beställning, leverans/utförande, fakturering, attest och uppföljning. Kontrollen syftar till att säkerställa att processen är ändamålsenlig, att gällande rutiner och avtal efterlevs samt att det finns tillräcklig dokumentation för att möjliggöra spårbarhet, transparens och intern kontroll.

Kontrollen ska även verifiera att beställda varor och tjänster har levererats enligt avtalade villkor innan utbetalning sker samt att fakturor hanteras och attesteras i enlighet med fastställda rutiner.

Kontrollen genomförs av avdelningen Verksamhetsstöd. Omfattning, urval och kontrollobjekt fastställs utifrån en riskbaserad bedömning och anpassas efter tillgängliga resurser under kontrollåret. Resultat, eventuella avvikelser och behov av förbättringsåtgärder dokumenteras och redovisas enligt gällande rutiner.

3.2 Riskområde Manuella in och utbetalningar

Granskning av rutiner för in- och utbetalningar. Inom förvaltningen hanteras ett stort antal in- och utbetalningar för kommunens samtliga verksamheter. Hanteringen omfattar bland annat leverantörsbetalningar, återbetalningar, kundinbetalningar, korrigeringar, avgifter som inte faktureras och andra ekonomiska transaktioner. Delar av processen innehåller manuella moment, via e-tjänst, där uppgifter registreras, kontrolleras eller ändras av medarbetare. Detta medför en risk för att betalningar kan komma att skickas till fel mottagare eller fel konto.
Riskerna omfattar såväl oavsiktliga fel eller avsiktliga handlingar där en person med behörighet utnyttjar sin ställning för personlig vinning eller för att gynna annan part. Felaktiga utbetalningar kan leda till ekonomiska förluster, ökad administration, förtroendeskada och i allvarliga fall misstanke om bedrägeri eller annan otillbörlig påverkan. Syftet med kontrollen är att säkerställa att fastställda rutiner och kontrollåtgärder för in- och utbetalningar följs samt att risken för felaktiga eller obehöriga transaktioner minimeras. Kontrollen ska även säkerställa att ansvar, behörigheter och attestförfaranden är ändamålsenliga och tillräckliga för att förebygga fel, oegentligheter och insiderrelaterade brott.

Det är viktigt att manuella in och utbetalningar genomförs enligt instruktioner. Infrastruktur- och servicenämndens riskbedömning gällande riskområdet manuella in och utbetalningar är att det är möjligt (3) och konsekvenserna skulle bli allvarliga (4). Riskområdet stöder kommunens obligatoriska riskmoment och är nytt inför 2027.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnden		3	4

3.2.1 Uppföljning av manuella in och utbetalningar

Kontrollen genomförs genom granskning av gällande rutiner, stickprov av genomförda transaktioner. Särskild uppmärksamhet riktas mot förändringar av manuella utbetalningar, avvikande betalningsmönster. Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd genom intervjuer och genomgång av befintliga utbetalningar.

4 Hantera administration och juridik

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om ett kontrollmoment kopplat till administration och juridik.

4.1 Riskområde säkerhetsklassning personal

Vi lever i en tid som präglas av ökad osäkerhet och förändrade säkerhetsförutsättningar. Mot denna bakgrund är det viktigt att säkerställa att vissa arbetsuppgifter endast utförs av personal som genomgått erforderlig säkerhetsprövning och, när så krävs, placerats i rätt säkerhetsklass. Detta kan avse såväl tidsbegränsade projekt som arbetsuppgifter som utförs kontinuerligt inom den ordinarie verksamheten. Syftet är att säkerställa att kommunen har rätt personer med rätt behörighet för att utföra uppgifter där det finns krav på säkerhetsskydd. Genom säkerhetsklassning och säkerhetsprövning minskar risken för obehörig åtkomst till skyddsvärd information, verksamhet eller infrastruktur.
Säkerhetsklassning ska genomföras i enlighet med gällande lagstiftning, föreskrifter och interna styrdokument. Kommunens fastställda regler, riktlinjer och processer ska alltid följas. Ansvariga chefer ska säkerställa att behovet av säkerhetsklassning identifieras, dokumenteras och följs upp. Medarbetare som omfattas av kraven ska medverka i de kontroller och prövningar som krävs. En strukturerad hantering av säkerhetsklassning bidrar till ökad trygghet, stärkt informationssäkerhet och bättre förutsättningar för kommunen att fullgöra sitt uppdrag på ett säkert och förtroendeskapande sätt.

Infrastruktur- och servicenämndens riskbedömning gällande säkerhetsklassning av personal är att det är möjlighet att det kan inträffa (3) och konsekvensen är allvarlig (4) om det sker och är nytt inför 2027

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnd		3	4

4.1.1 Kontroll av säkerhetsklassning personal

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Fortlöpande	Stickprov, samtal med chefer	

Kontrollmomentet syftar till att säkerställa att kommunen har en aktuell och korrekt bild av vilka medarbetare som är säkerhetsklassade inom förvaltningen. Genom kontrollen skapas förutsättningar för att bedöma om verksamheten har rätt kompetens och behörighetsnivå för att hantera säkerhetskänsliga arbetsuppgifter. Kontrollen genomförs av Avdelningen för verksamhetsstöd genom strukturerade intervjuer med ansvariga chefer inom respektive enhet. Vid intervjuerna kartläggs vilka befattningar som omfattas av krav på säkerhetsklassning, vilka medarbetare som är säkerhetsklassade samt om säkerhetsprövning och uppföljning har genomförts. Resultatet av kontrollen dokumenteras och sammanställs för att identifiera eventuella avvikelser, utvecklingsbehov eller åtgärder. Kontrollen bidrar till att stärka kommunens säkerhetsskydd och säkerställa att säkerhetsklassade arbetsuppgifter utförs av personer med erforderlig behörighet.

5 Styrprocess

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om ett kontrollmoment kopplat till styrprocessen.

5.1 Riskområde genomförande av projekt enligt projektmodellen

Det finns en styrmodell som är ett viktigt hjälpmedel för styrning och genomförande av olika skeden i de projekt som Infrastruktur och serviceförvaltningen genomför. Under 2025 har ett stödsystem upphandlats och ska implementeras i förvaltningen. System skall, förutom av Infrastruktur och serviceförvaltningen, även användas av Lumire och MEX på kommunledningsförvaltningen. Detta system bygger på projektmodellen och ska ge stöd för att utföra och följa upp projekt i olika faser och skeden. Vid brister i efterlevnad av projektmodellen så uppstår olika problem kopplat till planering, resurssättning, genomförande och kommunikation kring enskilt projekt. Det medför fördyringar och försening

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnd		4	3

5.1.1 Fördjupad uppföljning av att projektmodellen används

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Tre gånger per år	Stickprov samt intervjuer	

Kontrollmomentet syftar till att kontrollera att projektet följer projektmodellen och om avsteg finns identifiera dessa och dess orsak.

Kontroll av projekt, genom stickprov, av beslutsunderlag och annan relevant dokumentation kommer att göras. Intervjuer för uppföljning av själva genomförandet kommer att ske med projektansvariga och projektledare.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd och sammanställs i en enkel rapport till förvaltningens ledningsgrupp.

6 HR/personalområdet

6.1 Långsiktig kompetensförsörjning

Kontrollen syftar till att säkerställa att förvaltningen arbetar systematiskt och långsiktigt med kompetensförsörjning för att kunna fullgöra sitt uppdrag och nå uppsatta mål. Granskningen ska verifiera att det finns en aktuell kompetensförsörjningsplan som bygger på verksamhetens nuvarande och framtida kompetensbehov. Planen skall även vara nerbruten så den funkar för förvaltningens olika delar

Kontrollen ska särskilt säkerställa att verksamhetskritiska kompetenser, funktioner och befattningar har identifierats samt att risker kopplade till kompetensbrist, pensionsavgångar, personalomsättning, sjukfrånvaro och rekryteringssvårigheter har analyserats. Vidare ska det finnas planerade åtgärder för att säkerställa kompetensförsörjningen över tid, exempelvis kompetensutveckling, kunskapsöverföring, successionsplanering eller rekryteringsinsatser.

Bristande kompetensförsörjning kan medföra att verksamheten inte kan utföra sina uppdrag med önskad kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet, vilket kan påverka både verksamhetsresultat, ekonomi och arbetsmiljö.

Infrastruktur- och servicenämndens riskbedömning gällande långsiktig kompetensförsörjning är att det är möjlighet att det kan inträffa (3) och konsekvensen är allvarlig (4) om det sker och är nytt inför 2027

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnd		3	4

6.1.1 Kontroll gällande kompetensförsörjningsplan

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Tre gånger per år	intervjuer	

Kontroll av att kompetensförsörjningsplan finns, är aktuell och omfattar verksamhetskritiska kompetenser. Kontrollen syftar till att säkerställa att respektive chef har en dokumenterad och aktuell plan för att långsiktigt tillgodose verksamhetens behov av kompetens. Granskningen baseras på verksamhetens nuvarande och framtida behov.

Kontrollen ska även säkerställa att verksamhetskritiska kompetenser har identifierats och analyserats utifrån risk för kompetensbrist, pensionsavgångar, personalomsättning, sjukfrånvaro eller svårigheter att rekrytera.

7 Uppföljning

Resultatet av genomförda kontroller, rapporteras till nämnden i samband med del- och helårsuppföljning. I samband med helårsuppföljning av internkontrollplanen sker även en bedömning av nämndens internkontrollarbete. Den utgör del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Internkontrollplan 2027

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott

2027-12-03

Internkontrollplan 2027

Föreslagen Internkontrollplan för 2027 innehåller 7 stycken kontrollmoment.

Obligatoriska riskmoment inför 2027 från KS

- Beslut fattades 14 september av KS
- Ekonomihantering är 2027 års obligatoriska internkontrollmoment
    - ” Luleå kommunkoncern hanterar stora mängder medel och ansvarar för en bred palett av samhällsviktiga tjänster. För att säkerställa att de ekonomiska processerna är effektiva, korrekta och transparenta är det av största vikt att genomföra regelbundna kontroller. Dessa kontroller hjälper till att identifiera och minimera risken för fel, oegentligheter eller otillbörlig användning av kommunens resurser”
    - ”Riskområdet som tas fram i den kommungemensamma riskanalysen risk be döms i varje nämnd/bolagsstyrelse och hanteras i den egen interna kontrollplanen. Nämnd/bolagsstyrelse ska inom det obligatoriska riskområdet besluta om minst ett kontrollmoment. Kontrollmomentet/-en antas av nämnder na/bolagsstyrelserna tillsammans med deras egna verksamhetsspecifika kon trollmoment.”
- Bedömning är sannolikheten är möjlig(3) och att konsekvenserna är allvarliga (4) vilket innebär ett riskvärde på 12

Föreslagen Internkontrollplan 2027 ISN

Sammanställning föreslagna kontrollmoment 2027 ISN

1. Hantera inköp och upphandling. Det finns risk för brister i leverantörsfaktura hanteringen där levererade varor och tjänster inte stämmer överens med avtal: Riskbedömning 2027 = Sannolikt 3 (möjligt) konsekvensen 4 (allvarlig), vilket ger risknivå 12
2. Hantera inköp och upphandling. Risken finns att inköp över 100 tkr inte genomförts korrekt enligt kommunens riktlinjer. Detta kan påverka regelefterlevnad, konkurrens och förtroendet för kommunen negativt. Riskbedömning 2027 = Sannolikt 3 (möjligt) konsekvensen 4 (allvarlig), vilket ger risknivå 12
3. Hantera ekonomi. Stora inköpsvolymer kräver tydliga processer, dokumentation och spårbarhet, Brister kan leda till ekonomiska konsekvenser och försämrad kvalite. Riskbedömning 2027 = Sannolikt 3 (möjligt) konsekvensen 4 (allvarlig), vilket ger risknivå 12
4. Hantera ekonomi. Manuella moment i betalningsprocessen medför risk för felaktiga eller obehöriga utbetalningar, ekonomiska förluster och förtroendeskador. Riskbedömning 2027 = Sannolikt 3 (möjligt) konsekvensen 4 (allvarlig), vilket ger risknivå 12
5. Styrprocess. Om projektmodellen inte följs riskeras brister i planering, resurssättning, genomförande och kommunikationer. Vilket kan orsaka förseningar och ökade kostnader. Riskbedömning 2027 = Sannolikt 4 (sannolikt) konsekvensen 3 (kännbar), vilket ger risknivå 12
6. Hantera administration och juridik. Bristande säkerhetsklassning kan ge obehörig åtkomst till skyddsvärd information eller verksamhet. Lagkrav och interna rutiner måste följas. Riskbedömning 2027 = Sannolikt 3 (möjligt) konsekvensen 4 (allvarlig), vilket ger risknivå 12
7. Hantera HR (från vårt tidigare möte) Bristande kompetensförsörjning kan påverka kvalite, effektivitet och arbetsmiljö. Kritiska kompetenser måste identifieras. Riskbedömning 2027 = Sannolikt 3 (möjligt) konsekvensen 4 (allvarlig), vilket ger risknivå 12

Kontrollmoment 1-4 möter KF:S obligatoriska kontrollmoment gällande ekonomi. 1-3 och 5 avser kontrollmoment som även gällde 2026. Övriga tre är nya.

ISF förslag till Internkontrollplan 2027

Riskområde	Beskrivning Riskområde	Risk	Kontrollmoment	Beskrivning Kontrollmoment
Hantera inköp och upphandling 1 Även 2026	Risk för brister i leverantörsfakturahantering där levererade varor eller tjänster inte stämmer mot avtal. Kan leda till felaktiga utbetalningar, oegentligheter, korruption och minskat förtroende för kommunen.	**12**	Kontrollera och säkerställ en fungerande leverantörsfakturahantering. Metod: Stickprov Frekvens: Löpande kontroll Stöder KS obligatoriska riskområde	Stickprov av fakturor från olika leverantörer för att kontrollera att beställning, pris och avtalsvillkor följs. Genomförs av verksamhetsstöd.
Hantera inköp och upphandling 2 Även 2026	Risk att inköp över 100 tkr genomförs utan korrekt upphandling eller enligt kommunens riktlinjer. Detta kan påverka regelefterlevnad, konkurrens och förtroende negativt.	12	Kontroll av upphandling som överstiger 100 tkr. Metod: Kontakta alla slutattestanter där inköpsvärdet överstiger 100 tkr. Frekvens: Delårsvis Stöder KS obligatoriska riskområde	Lista över ej upphandlade leverantörer granskas. Ansvariga kontaktas och ledningen följer upp eventuella åtgärder. Kontroll utförs av verksamhetsstöd.
Hantera ekonomi 3 Även 2026	Stor inköpsvolym kräver tydliga processer, dokumentation och spårbarhet. Brister kan leda till ekonomiska konsekvenser och försämrad kvalitet.	12	Fördjupad uppföljning av inköp och hantering i verksamhet Metod: Intervjuer, verksamhetsbesök, genomgång av dokumentation och systemstöd. Frekvens: Löpande kontroll Stöder KS obligatoriska riskområde	Processen från avtal till betalning granskas genom dokumentation, systemstöd och verksamhetsuppföljning för att säkerställa spårbarhet och kontroll.

ISF förslag till Internkontrollplan 2027

Riskområde	Beskrivning Riskområde	Risk	Kontrollmoment	Beskrivning Kontrollmoment
Hantera ekonomi 4 NYTT	Manuella moment i betalningsprocessen medför risk för felaktiga eller obehöriga utbetalningar, ekonomiska förluster och förtroendeskador.	12	Uppföljning av manuella utbetalningar Metod stickprov samt genomgång av rutiner Frekvens: vid varje delårs Stöder KS obligatoriska riskmoment	Rutiner och transaktioner granskas genom stickprov med fokus på manuella utbetalningar och avvikande betalningsmönster.
Styrprocess 5 Även 2026	Om projektmodellen inte följs riskeras brister i planering, resurssättning, genomförande och kommunikation vilket kan orsaka förseningar och ökade kostnader.	12	Fördjupad uppföljning av att projektmodellen används Metod: Stickprov samt intervjuer Frekvens: Delårsvis	Stickprov av projekt och dokumentation samt intervjuer med projektledare genomförs för att följa upp efterlevnaden av projektmodellen.
Hantera adm. och juridik 6 NYTT	Bristande säkerhetsklassning kan ge obehörig åtkomst till skyddsvärd information eller verksamhet. Lagkrav och interna rutiner måste följas.	12	Uppföljning gällande säkerhetsklassning av personal. Metod: Stickprov Frekvens: Delårsvis	Intervjuer med chefer genomförs för att säkerställa att rätt befattningar och medarbetare har nödvändig säkerhetsklassning och uppföljning.
Hantera HR 7 NYTT	Bristande kompetensförsörjning kan påverka kvalitet, effektivitet och arbetsmiljö. Kritiska kompetenser och framtida behov måste identifieras.	12	Dokumentgranskning och uppföljning med ansvarig chef. Frekvens: Delårsvis Metod: intervju med chefer	Kontroll av att aktuella kompetensförsörjningsplaner finns och att risker för kompetensbrist har analyserats och hanterats.

Förslag till beslut Delegationsordning för infrastruktur- och servicenämnden 2027-tv

Ärendenr 2026/1185-1.3.2.4

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar fastställa *Delegationsordning för infrastruktur- och servicenämnden 2027-tv.*

Sammanfattning av ärendet

Regler om delegering av nämndsärenden finns i 6 kap. 37–40 §§ kommunallagen (KL). Delegation innebär överlåtande av beslutsfunktion. Syftet med delegering är att avlasta nämnderna i rutinärenden. Av delegationsordningen framgår vilken beslutanderätt som delegeras och till vem beslutanderätten överlåts. Beslut som fattas med stöd av delegation jämställs med ett beslut som nämnden själv har fattat. Delegationsbeslut har därmed samma rättsverkan som nämndsbeslut och kan därmed bli föremål för laglighetsprövning eller förvaltningsrättsligt överklagande enligt gällande regler. Nämnden kan när som helst besluta om att revidera delegationsordningen.

Delegerad beslutanderätt får inte utövas i ärende som berör delegatens egna personliga förhållanden eller där jäv enligt 6 kap. 28–32 §§ samt 7 kap. 4 § KL föreligger samt att beslutsärenden ska behandlas i ett sammanhang, det vill säga en uppdelning av ärendet får ej ske i syfte att kringgå gällande delegation.

De förändringar som föreslås i *Delegationsordning för infrastruktur- och servicenämnden 2027-tv* är dels förtydliganden, dels en följd av nämndens yttrande på den granskning som kommunens revisorer genomfört. Frågan om vilka arbetsrättsliga åtgärder som utgör delegationsbeslut respektive verkställighet är ett pågående arbete och är därför inte med i den här revideringen. När det är klart kommer revidering att föreslås till nämnden.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta att fastställa delegationsordning 2027-tv.

Beslutsunderlag

- Förslag till delegationsordning för infrastruktur- och servicenämnden 2027-tv (bilaga)

Helén Wiklund Wårell

Infrastruktur- och servicedirektör

Beslutet skickas till

Infrastruktur- och serviceförvaltningens ledningsgrupp exkl. MoB
Kommunstyrelseförvaltningens kansli

Delegationsordning

Infrastruktur- och

servicenämnden

Dokumenttyp	Ärendenummer	Fastställd	Giltighetstid
Delegationsordning	2026/1185	2026-xx-xx	Tills vidare

Dokumentansvarig	Tidigare reviderad	Beslutsinstans	Dokument gäller för
Infrastruktur- och servicedirektör	2026-01-29	Infrastruktur och servicenämnden	Infrastruktur-och servicenämnden

Inledning

Den kommunala organisationen inrymmer ett stort antal uppgifter som måste fungera både rättssäkert och effektivt. Detta kräver bland annat att ärenden kan hanteras snabbt, både utifrån medborgarnas intressen och med hänsyn till kommunens egna behov. Delegationsordningen inleds med en allmän översikt över vad delegation innebär, innan den egentliga delegationsordningen återfinns. Delegationsordningen revideras i början av varje mandatperiod eller i övrigt vid behov.

Allmänt om delegation

Dokumentet innehåller delegation av infrastruktur- och servicenämndens beslutanderätt.

Regler om delegering av nämndsärenden finns i 6 kap. 37–40 §§ kommunallagen (KL). Delegation innebär överlåtande av beslutsfunktion.

Syftet med delegering är att avlasta nämnderna rutinärenden. Av delegationsordningen framgår vilken beslutanderätt som delegeras och till vem beslutanderätten överlåts.

Beslut som fattas med stöd av delegation jämställs med ett beslut som nämnden själv har fattat. Delegationsbeslut har därmed samma rättsverkan som nämndsbeslut och kan därmed bli föremål för laglighetsprövning eller förvaltningsrättsligt överklagande enligt gällande regler. Nämnden kan när som helst besluta om att revidera delegationsordningen.

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet.

Överordnad tjänsteperson har generell rätt att besluta i alla de ärenden som tillkommer underordnad delegat vid dennes frånvaro, vilket innebär att beslut kan fattas vid den ordinarie befattningshavarens frånvaro. Delegat har rätt att i vissa ärenden avstå från att fatta beslut och i stället hänskjuta ärendet till närmast överordnad tjänsteperson, utskott eller infrastruktur- och servicenämnden.

Jäv

Delegerad beslutanderätt får inte utövas i ärende som berör delegatens egna personliga förhållanden eller där jäv enligt 6 kap. 28–32 §§ samt 7 kap. 4 § KL föreligger samt att beslutsärenden ska behandlas i ett sammanhang, det vill säga en uppdelning av ärendet får ej ske i syfte att kringgå gällande delegation.

Återkalla delegation

Nämnden kan när som helst återkalla en lämnad delegering. Detta kan göras både generellt och i ett enskilt ärende. Nämnden kan även föregripa en delegats beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och besluta. Detta kan till exempel gälla ett ärende som nämnden bedömer som så principiellt viktigt att den själv bör besluta. Återkallelse av delegering kan inte göras i ett ärende där delegaten redan fattat ett beslut.

Ersättare

Vid förfall (sjukdom, semester, tjänstledighet eller liknande) hos delegat överförs beslutanderätten till den som förordnats som ersättare. Vid kortare bortavaro då beslutet inte kan vänta eller vid jäv övertas beslutanderätten av delegatens närmaste chef. Om även denne har förfall och ärendet är brådskande beslutar infrastruktur- och servicedirektören.

När infrastruktur- och servicedirektören inte är tillgänglig övergår beslutanderätten till annan utsedd ställföreträdande infrastruktur- och servicedirektör.

Vidaredelegation

Infrastruktur- och servicedirektör har, i enlighet med 7 kap 6 § KL, rätt att vidaredelegera sin beslutanderätt till annan anställd inom sin förvaltning, utom i de fall där det särskilt står i delegationsordningen att vidaredelegering inte får ske.

Anmälan av delegationsbeslut

Beslut fattade på delegation av infrastruktur- och servicenämnden ska anmälas till nämnden på nästföljande sammanträde. Av anmälan ska följande framgå;

- vem som är beslutsfattare
- typ av ärende
- vilket beslut som fattats
- numrering från delegationsordning
- datum för beslutet

En sammanställning görs av samtliga delegationsbeslut som framgår i protokollet. Infrastruktur- och serviceförvaltningen har särskild rutin för handläggning av delegationer.

Verkställighetsbeslut

Beslut av verkställighetskaraktär innebär åtgärder som normalt finns inom tjänstepersonens område/ansvar/befattning. Interna beslut och ställningstaganden som rör den inre verksamheten, till exempel de flesta personaladministrativa besluten och beslut gällande den löpande driften, räknas till verkställighet och omfattas inte av delegeringsrätten.

Sådana beslut kan framgå av projektdirektiv (enligt projektmodellen), uppdragsbeskrivningar, rutiner, och andra styrande dokument eller liknande inom verksamheten.

Direktupphandlingar understigande 100 tkr utgör verkställighet under förutsättning att anskaffningen sker inom fastställd budget, följer inköpspolicy och övriga styrande dokument.

Riktlinjer och principer

Vid fattande av delegationsbeslut ska följande riktlinjer och principer gälla;

Principiella beslut kan inte delegeras, vilket innebär att delegerad beslutanderätt inte får utövas i ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet (6 kap. 38 § KL). I dessa ärenden beslutar infrastruktur- och servicenämnden.

Delegerad beslutanderätt får endast nyttjas inom ramen för budgeterade medel och i enlighet med gällande lagar, avtal, mål och riktlinjer, anvisningar etc.

Nedan följer de områden infrastruktur- och servicenämnden beslutat delegera.

Infrastruktur- och servicenämndens ordförandes beslutanderätt

1. Vice ordförandes, ledamöters och ersättares deltagande på kurs/konferens/tjänsteresa.
2. Beslut på infrastruktur- och servicenämndens vägnar som är så brådskande att

infrastruktur- och servicenämndens avgörande inte kan avvaktas.

Infrastruktur- och servicenämndens vice ordförandes beslutanderätt

3. Ordförandes deltagande på kurs/konferens/tjänsteresa.

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts beslutanderätt

4. Besluta om igångsättningstillstånd inom ramen för beviljade investeringsmedel överstigande 10 000 000 kronor när nämndens avgörande inte kan avvaktas utan risk för försening, merkostnad eller annan betydande olägenhet. I övrigt fattas beslut av nämnden.
5. Besluta om att omfördela investeringsbudget mellan projekt inom tilldelad totalram i samband med igångsättning överstigande 500 000 kronor.
6. Besluta om fullgörande av trafikuppgifter som avses i 1 § lagen om nämnder för vissa trafikfrågor där igångsättningstillstånd för bygg- och anläggningsentreprenader (enligt punkt 3 ovan) medför behov av ny trafikföreskrift.

Infrastruktur- och servicedirektörens beslutanderätt

7. Besluta om igångsättningstillstånd inom ramen för beviljade investeringsmedel som inte överstiger 10 000 000 kronor. Vidaredelegering får inte ske.
8. Besluta om att omfördela investeringsbudget mellan projekt inom tilldelad totalram i samband med igångsättning som inte överstiger 500 000 kronor.
9. Besluta om att omfördela investeringsbudget mellan IT-projekt inom tilldelad totalram efter att igångsättningsbeslut tagits av infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott eller infrastruktur- och servicenämnden.
10. Besluta om tillkommande utgifter i avslutade investeringsprojekt upp till 1 % av projektbudgeten, dock maximalt 200 000 kronor. Vidaredelegering får inte ske.
11. Företräda nämnden gentemot domstolar och andra myndigheter samt utfärda fullmakt till annan att föra nämndens talan.
12. Utse beslutsattestanter med angivande av eventuella beloppsbegränsningar samt ersättare för dessa.
13. Besluta om att anmäla personuppgiftsincidenter enligt dataskyddsförordningen till tillsynsmyndighet.
14. Underteckna personuppgiftsbiträdesavtal.
15. Beslut om direktupphandlingar, beslut om tilldelning av kontrakt och beslut om avrop från inköpscentral.
16. Besluta om att avslå registrerades begäran om
    - registerutdrag.
    - att få personuppgifter rättade.
    - att få personuppgifter raderade.
    - att begränsa behandlingen av personuppgifter.
    - att flytta personuppgifter.
    - att göra invändningar.

17. Besluta om att avslå begäran om utlämnande av allmän handling.
18. Besluta om att avvisa för sent inkomna överklaganden.
19. Besluta om arkivbeskrivning och utse arkivorganisation.

Avdelningschefers beslutanderätt

20. Besluta om igångsättningstillstånd inom ramen för beviljade investeringsmedel som inte överstiger 3 000 000 kr. Vidaredelegering får inte ske.

Sektionschef Gatas beslutanderätt

21. Besluta om förordnande av kommunala parkeringsvakter enligt lag om kommunal parkeringsövervakning mm.
22. Besluta om bidrag till enskilda utfartsvägar samt till odlings- och skogsbilvägar i enlighet med av kommunfullmäktige fastställda villkor.
23. Lämna yttrande till Polismyndigheten avseende upplåtelse av offentlig plats enligt Ordningslagen (OL 1993:1617).

Sektionschef Park och naturs beslutanderätt

24. Besluta om bidrag med 700 kronor per gran till offentliga julgranar på allmänna platser i byarna.
25. Besluta om bidrag med 10 kronor per medlem till Luleås trädgårdsföreningar.
26. Besluta om bidrag till föreningar för städning av kommunala park- och vägområden.

Sektionschef Geodatas beslutanderätt

27. Beslut att godkänna annan sakkunnig för utstakning av byggnad i enlighet med 10 kap. 8 och 26 §§ PBL
28. Besluta om fastställande av belägenhetsadress och lägenhetsnummer enligt 10–11 §§ Lagen om lägenhetsregister samt i övriga ärenden gällande adressättning (2006:378).

Trafikingenjörs beslutanderätt

29. Besluta om lokal trafikföreskrift för cykelöverfart.
30. Besluta om tillfälliga lokala trafikföreskrifter, enligt 10 kap. 14 § i trafikförordningen, när gatuytan eller trafikmiljön tillfälligt måste ändras på grund av specifika aktiviteter eller behov, tex evenemang, entreprenadarbeten.

Teknisk handläggares beslutanderätt

31. Besluta om parkeringstillstånd för rörelsehindrade enligt 13 kap. 8 § trafikförordningen (1998:1276).
32. Rättidsprövning av överklagat ärende.
33. Besluta om flyttning av fordon och skrotbilshantering enligt Lag (SFS 1982:129) och Förordning (SFS 1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall.

Vägvalsbeslut för utbyggnad av VA i Lövskär

Ärendenr 2026/1235-3.4.0.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att alternativ 2 Självfall i kombination med lätt-tryck-avloppssystem (LTA-system), ska användas som teknisk lösning vid utbyggnad av vatten och avlopp i Lövskär.

Sammanfattning av ärendet

Hertsölandet/Lövskär omfattar ca 270 bebyggda, strandnära småhusfastigheter och två hamnar. Bebyggelsen har upp till fem fastighetsrader mellan Lövskärsvägen och vattnet och ca 40 % är permanentboende (mantalsskrivna). Markförhållanden och korta skyddsavstånd mellan avlopp och dricksvattenbrunnar försvårar enskilt VA. Brist på allmän tomtmark försvårar gemensamma lösningar i tätbebyggda delar. Länsstyrelsen har förelagt Luleå kommun att enligt 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster bestämma verksamhetsområde och ordna allmänt dricksvatten och spillvatten senast den 31 december 2032 (dnr 567-3362-2018). Utbyggnaden ingår i kommunens VA-plan 2040.

En förstudie har klargjort projektets avgränsningar och förutsättningar samt utrett lämpligaste tekniska lösning för spillvatten i Lövskär.

Huvudsakliga alternativ som utretts för omhändertagande av spillvatten inom Lövskär har varit ett VA-system med:

1. 100 % LTA-stationer
2. Kombinerad lösning med självfall där så är möjligt + LTA-stationer

Alternativ 2 Kombinerad lösning med självfall föreslås där det är möjligt, annars LTA. Fem möjliga självfallsområden har identifierats och bedöms preliminärt omfatta cirka hälften av fastigheterna.

Motiv för lösningen:

- Färre LTA-stationer minskar underhållsbehovet för fastighetsägare och Lumire och bedöms ge ett mer robust VA-system.
- Merkostnaden bedöms rimlig för en långsiktigt robust lösning. Kalkylerna är dock osäkra vad gäller markförhållanden, underhåll, utbyte av utrustning och räntor. Mjuka värden som talar för kombinationslösningen ingår inte i kalkylerna.
- Lösningen följer valet i Bensbyn och kommunens praxis att använda självfall där det är möjligt, även om LTA kan vara billigare.

Självfallsområdena bedöms tillräckligt stora för gemensamma lösningar, men kommande geo- och markundersökningar kan påverka vilka fastigheter som ingår.
- Andra kommuner med liknande projekt har valt självfall där det är möjligt för att begränsa antalet LTA-stationer.

Investeringen beräknas till cirka 200 mkr i 2026 års nivå. Tidplan för genomförandet 2029-2032. Drift och underhåll av pumpstationerna under 80 år uppskattas till cirka 44 mkr i 2026 års nivå.

Överslag gällande täckningsgrad från anläggningsavgifter:
- I 2032 års nivå (vid anslutning): ca 35%

Projektkostnader uppräknade med 3% årligen och anläggningsavgifter 11%.

Tillkommande intäkt via brukningsavgifter:
- I 2033 års nivå (vid abonnemangsstart) förutsatt 11 % årlig taxehöjning: ca 4,5 mkr per år

Dialog
Fastighetsägare inom området har informerats om VA-utbyggnaden via informationsbrev samt genom VA-plan 2040. Ett fysiskt informationsmöte hölls i oktober 2026.
Dialog har förts med Luleå kommun och andra ledningsägare inom området.

Beslutsunderlag
- Förstudierapport Lövskär utbyggnadsområde
- Kalkyl - Vägvalsbeslut för utbyggnad av VA i Lövskär
- Intressentlista - Vägvalsbeslut för utbyggnad av VA i Lövskär
- Risker och möjligheter - Vägvalsbeslut för utbyggnad av VA i Lövskär

Petra Viklund
VA-chef, Lumire AB

Beslutet skickas till
Lumire AB
Infrastruktur- och serviceförvaltningens ledningsgrupp

Upprättat den	2026-11-13
Upprättad av	Sara Holmlund

Delprocess:	**Förstudie BP2** Kalkyl=	
Fyll i grå rutor (tkr) för rader numrerade 02 till 09	*Bif förstudierappor*	
02 Projekteringskostnad *(Ex vid general-, totalentreprenad)*	9%	11 900
	Beräknad % av entrepre-nadkost ***(norm 10-12%)***	
03 Entreprenadkostnad		136 300
	Beräknad kostnad för	
04 Oförutsedda kostnader *(Procent av summa projekterings- och entreprenadkostnad)*	15%	22 300
	Beräknad % för oförut-sedda	
05 Konstnärlig utsmyckning *(Politiskt beslut, 1 % av entrenadkostnad)*	1%	1 500
	Om aktuellt 1%	
06 Interna resurser *(Projektledning och projektmedlemmars tid)*		14 600
	Antal timmar (pris/timme =0,51	
07 Externa resurser *(Ex. byggledning , projektledning)*		300
	Antal timmar (pris/timme =1,2	
08 Byggherrekostnader *(Ex. bygglov, besiktningskostn., anslutningsavgift, beräknas normalt på 1-5 %*		6 000
	Beräknad % (norm 1-5%)	
09 Investeringsbidrag i projekt *(Minustecken framför beloppet) Obs! en direktbetalning*		
	Beräknat bidrag	
11 Ersättning fastighetsägare *Markintrångsersättning, Ersättning onyttigblivna anläggningar*		7 100
	Beräknat bidrag	
Summa (tkr)		**200 000**

Intressentlista

Lövskär VA-utbyggnad, rev 2026-11-13

Analysresultat			**Planerad hantering**			
Intressent	**Kategori**	**Behov/Krav**	**Prioritet**	**Strategi**	**Implementering/Handlingsplan**	**Ansvarig**
Fastighetsägare inom planerat verksamhetsområde	A	Löpande informationsbehov om projektstatus, avgifter, markintrång, störningar under entreprenad etc. Möjlighet att till viss del få påverka ledningsdragning samt placering av förbindelsepunkt/LTA-pumpstation	Hög	Kommunicera och involvera	Upprätta kommunikationsplan	PL
Fastighetsägare i närområde, utom planerat verksamhetsområde	A	Bevaka intresse för avtalsanslutning utom verksamhetsområdet. Information kring störningar i området under entreprenad.	Medel	Kommunicera och involvera	Upprätta kommunikationsplan	PL
Markägare	A	Bevaka områden för markintrång	Hög	Kommunicera och involvera	Upprätta kommunikationsplan	PL
Vägföreningar	A	Bevaka områden för markintrång. Information kring störningar/temporära lösningar för vägen under entreprenad. Möjlighet att till viss del få påverka ledningsdragning.	Hög	Kommunicera och involvera	Upprätta kommunikationsplan	PL
Hamnar	A	Information kring störningar/temporära lösningar under entreprenad.	Hög	Kommunicera och involvera	Upprätta kommunikationsplan	PL
Näringsidkare	C	Hållas informerad kontinuerligt under projektets gång	Medel	Informera	Upprätta kommunikationsplan	PL
Övrig allmänhet	D	Liksom alla medborgare i Luleå kommun får allmän information om projektet	Låg	Informera	Informationstavla vid infart, hemsida	PL
Kommunala förvaltningar och bolag	A	Samordning av ev övriga arbeten inom området	Hög	Involvera	Dialog kring samordning	PL
Politik	A	Hållas informerad kontinuerligt under projektets gång	Hög	Informera	Upprätta kommunikationsplan	PL
Exploatör	A	Hållas informerad kontinuerligt under projektets gång samt ges möjlighet att till viss del få påverka ledningsdragning (exploatör antas vara fastighetsägare i Lövskär).	Hög	Kommunicera och involvera	Upprätta kommunikationsplan	PL
Luleå Kommun	A	Kommunalt VA möjliggör förtätning i området, områdesbestämmelser kan behöva uppdateras. Möjlighet till permanentboende ökar vilket också kan komma att ställa högre krav på övrig samhällsservice i området.	Hög	Kommunicera och involvera	Upprätta kommunikationsplan	PL
Lumire	A	Hantering tillkommande kunder samt utökat driftansvar för främst pumpstationer (LTA + stora).	Hög	Kommunicera och involvera	Projektsamordning Upprätta kommunikationsplan (inkl internkommunikation)	PL
Entreprenörer	A	Intresse för utförande av projekt	Hög	Kommunicera	Entreprenörsdialoger inför upphandling	PL
Konsulter	A	Intresse för planering/projektering av projekt	Hög	Kommunicera	Information i samband med upphandling	PL

Identifierade möjligheter

Nr	Identifierad möjlighet *Vad är möjligheten? Varför är det en möjlighet?*	Risktyp *Genomförande / Resultat*	Sannolikhet *Låg / Medel / Hög*	Påverkansgrad *Låg / Medel / Hög*	Eventuell möjlig åtgärd
	Alternativ 1 - 100% LTA				
1.1	Mer tryckledningar medför ökad möjlighet att ledningar borras schaktfritt om markförhållandena tillåter.	Genomförande	Medel	Medel	Geoteknik utförs för att utreda anläggningsmetod.
1.2	Tryckledningar medför enklare och mer flexibel ledningsförläggning (isolera/lägg grundare vid behov, parera berg, ej lutningsberoende).	Genomförande	Medel	Medel	Geoteknik utförs för att utreda anläggningsmetod.
	Alternativ 2 - Kombinerat självfall + LTA-system				
2.1	Avlopp fungerar för självfallskunder vid elavbrott dock med risk för bräddning från de allmänna pumpstationerna.	Resultat	Hög	Medel	
2.2	Ca hälften av fastighetsägarna får en traditionell självfallsanslutning (ej behov av underhåll), ej elberoende.	Resultat	Hög	Hög	
	Gemensamt för alternativen				
3.1	Möjliggör tillkommande exploatering och utökade byggrätter, områdesbestämmelser behöver dock ses över i så fall.	Resultat	Medel	Medel	Ansvar inom Luleå Kommun plan om detta ska ske. Beakta tillkommande behov av övrig service i området om detta görs.

Identifierade risker

Nr	Identifierad risk och orsak *Vad är risken? Vad är orsak till risken?*	Risktyp *Genomförande / Resultat*	Sannolikhet *Låg / Medel / Hög*	Påverkansgrad *Låg / Medel / Hög*	Eventuell möjlig åtgärd
	Alternativ 1 - 100% LTA				
1.1	Fler ingående delar i VA-systemet, framtida utbyten av pump, elinstallationer.	Resultat	Hög	Medel	
1.2	LTA-stationerna är elberoende men reservvolym finns i sump	Resultat	Hög	Låg	
1.3	Bristande intresse från privata fastighetsägare att sköta sin LTA-station	Resultat	Hög	Medel	
1.4	Risk för frysning av LTA-stationer, utökad risk pga fritidshusboenden där LTA-station ej används under vintersäsong.	Resultat	Hög	Medel	Installationsanvisningar och besiktning av LTA-stationer. Utbildning av potentiella Entreprenörer/installatörer.
1.5	Högre risk för larmutryckning på LTA-stationer samt mer hantering gentemot fastighetsägare (frysning, felspolning, tekniska problem, fakturering vid felspolning).	Resultat	Hög	Medel	Anvisningar för skötsel till fastighetsägarna. Tillsätt nödvändiga resurser inom Lumire.
1.6	Risker ur arbetsmiljösynpunkt för Lumire, fler tunga lyft med inga/temporära lyftredskap för att lyfta i och ur pumpar ur LTA-stationer. Bristande skottning/sandning kring LTA-stationer.	Resultat	Hög	Medel	Ordna med mobila lyftutrustning, utbildning Lumire. Information till fastighetsägare.
1.7	Högre risk för svavelväten pga långa tryckledningar.	Resultat	Medel	Medel	
	Alternativ 2 - Kombinerat självfall + LTA-system				
2.1	Uppsamlande pumpstationer medför risk för luktproblem för närboenden.	Resultat	Medel	Medel	Möjligt sätta kolfilter för att minska lukt.
2.2	Fler bräddledningar som kan medföra störning för boende vid driftstörningar.	Resultat	Medel	Medel	Dimensionering av pumpstationer för att hantera
2.3	Högre risk för inläckage över tid om självfallsledningar förläggs under grundvattennivå.	Resultat	Medel	Hög	Säkerställ täta ledningar, brunnar och pumpstationssump, stumsvetsning?
2.4	Risk för överklagande av bygglov och tillståndsansökningar för allmänna pumpstationer som hamnar i närhet av privata fastigheter. Förlänger tidplanen, risk för stillestånd hos Entreprenör.	Genomförande	Hög	Medel	Ta höjd för scenariot i underlag för upphandling.
	Gemensamma				
3.1	Förekomst av berg försvårar anläggning,sprängning kan krävas, kostnadsdrivande. Självfallssträckor kräver mer sprängning än för tryckledningar men båda ledningsslagen kräver sprängning ner till min 1,5 m djup (med kompletterande isolering). Risk för skador/saltvatteninträngning på enskilda borrade dricksvatten- och bergvärmebrunnar.	Genomförande	Medel	Hög	Geoteknik utförs för att få bättre kännedom om bergförekomst. "Försiktig" sprängning/spräckning av berg, vibrationsmätning.
3.2	Förekomst av högt grundvatten försvårar anläggning, kostnadsdrivande.	Genomförande	Medel	Hög	Sättning av grundvattenrör under 2026, avläsning/analys därefter för riskbedömning.

3.3	Förekomst av sulfid eller markföroreningar medför kostnader för deponi	Genomförande	Medel	Medel	Markprover tas inom planerafas för bättre kännedom om volymer och hur eventuell sulfid kan omhändertas. Beaktas vid behov i upphandling av entreprenad samt i projektkalkyl.
3.4	Risk att överklagade ledningsrätter försenar tidplanen, risk för stillestånd hos Entreprenör.	Genomförande	Medel	Medel	God dialog med fastighetsägare som berörs. Möjligt bryta ur de delar som överklagas för att kunna genomföra resterande anläggning. Beakta scenariot i upphandlingsunderlag.
3.5	Risk för avloppsstoppar pga stor andel säsongsboenden och låg inkopplingsgrad första åren.	Resultat	Hög	Medel	Möjliggöra rensmöjlighet av avloppsledningar.
3.6	Risk för låg omsättning på vatten pga stor andel säsongsboenden samt första åren med låg inkopplingsgrad.	Resultat	Hög	Medel	Möjliggör urspolning av nätet för att kunna omsätta vattnet.
3.7	Anläggningsdelar (ledningar + ev uppsamlande pumpstationer) hamnar i ”översvämningsområde” (under + 3 m höjd).	Resultat	Medel	Medel	Klimatsäkras för att minska risk för störningar vid översvämning.
3.8	Stort antal ingående fastigheter är resurskrävande för projektet att hantera.	Genomförande	Hög	Hög	Beaktas i val av entreprenadform. Tydlig kommunikation med fastighetsägarna viktigt. Tillsättning av resurser i beställarorganisationen.
3.9	Osäkert omvärldsläge påverkar tillgång och priser på material.	Genomförande	Hög	Hög	
3.10	Många pågående större satsningar i norr kan påverka tillgänglighet hos entreprenörer.	Genomförande	Hög	Medel	Dialog med entreprenörer, beaktas i val av upphandlingsform,
3.11	Många fastighetsägare delaktiga i ledningsutformning (anslutningspunkter). Risk för många justeringar/ändringar inom entreprenaden.	Genomförande	Hög	Medel	Beaktas i val av entreprenadform. Tydlig kommunikation med fastighetsägarna viktigt.
3.12	Risk att fastighetsägare är negativa till anslutning eller har befintlig bebyggelse som försvårar anläggningsarbetena, resurskrävande för Lumire	Genomförande	Hög	Medel	Tillsättning av resurser Tydlig kommunikation med fastighetsägarna viktigt.

Förstudierapport Investering

Lövskär utbyggnadsområde

Projektansvarig: Sara Holmlund, VA-ingenjör, avdelning utveckling

Projektledare: Malin Karlsson, Projektledare, avdelning projekt

Projektägare: Petra Viklund, Lumire VA

Upprättad: *2026-11-13*

Reviderad den:
Reviderad av:

Innehåll

1 Bakgrund och nuläge 3
2 Behov 4
3 Mål 5
4 Styrande dokument 5
5 Omfattning och avgränsning 5
6 Alternativ 9
7 Analys och rekommendation 19
8 Bilagor 22

1 Bakgrund och nuläge

Berört område för projektet är Hertsölandet/Lövskär, se Figur 1, och utgörs av ca 270 bebyggda fastigheter (småhus) i strandnära läge samt två hamnar. Området är relativt tätt bebyggt med upp till fem rader av fastigheter mellan Lövskärsvägen och vattnet. Gällande områdesbestämmelser för området begränsar bruksarea på fastigheter till 60 m² (huvudbyggnad) + 20 m² (uthus/gäststugor). Undantag för detta är 23 st fastigheter för permanentboende. Minsta tomtstorlek anges till 1500 m². Andelen permanentboende (mantalsskrivna) i området är ca 40 % i nuläget.

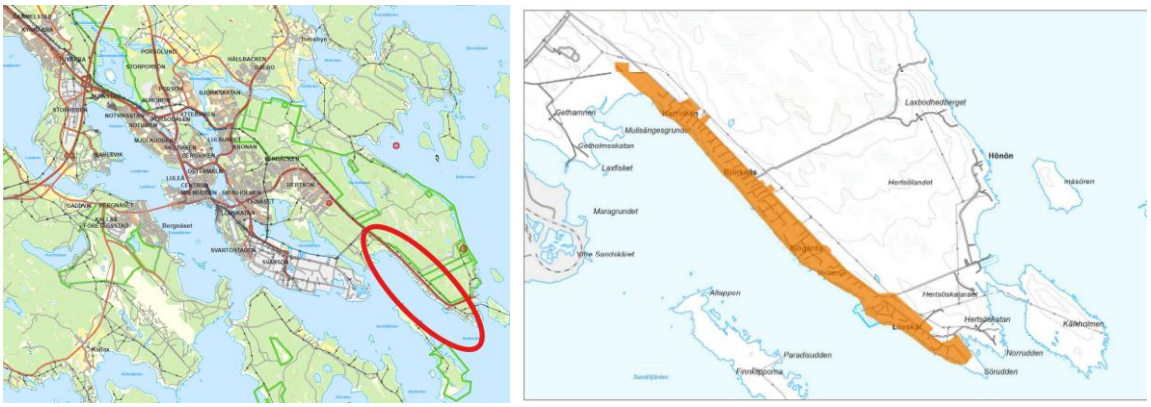

Figur 1. Berört område för VA-utbyggnad.

Fastigheterna i området har i nuläget enskilda lösningar för vatten och avlopp. Markförhållandena är sådana att det är svårt att anlägga väl fungerande markbaserade reningsanläggningar på många platser. Med anledning av att området är tätbebyggt finns också svårigheter att klara skyddsavstånd mellan avloppsanläggningar och närliggande dricksvattenbrunnar vilket gör det svårt för fastighetsägarna att lösa VA-frågan inom sin enskilda fastighet. I de tätbebyggda områdena råder även brist på allmän tomtmark vilket gör det svårt att lösa VA-frågan gemensamt.

Det finns ett föreläggande från Länsstyrelsen (diarienummer 567-3362-2018) att Luleå kommun inom §6 lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster ska bestämma verksamhetsområde samt tillgodose behovet av vattentjänster gällande dricksvatten och spillvatten genom en allmän anläggning senast 2032-12-31. VA-utbyggnad till området finns även med i kommunens VA-plan 2040.

Historik:

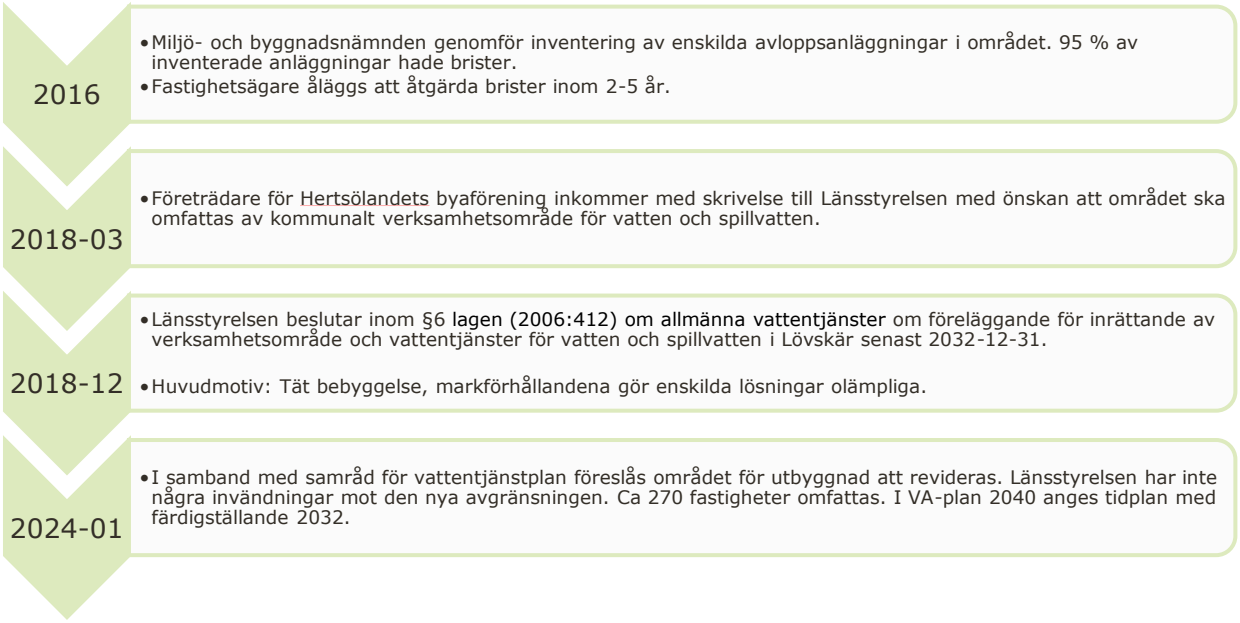

2 Behov

För att säkerställa att resurser används på ett hållbart och optimalt sätt har fyrstegsprincipen beaktats;

1. **Tänk om** – *kan vi exempelvis ändra beteende så att det inte behövs någon investering? Kan vi påverka behovet av åtgärder?*
   - Länsstyrelsen har med stöd av 51 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster beslutat om att förelägga Luleå kommun att enligt 6 § i ovanstående lag bestämma verksamhetsområde samt tillgodose behovet av vattentjänster gällande dricksvatten och spillvatten genom en allmän anläggning. Beslutet togs 2018-12-14 och har inte överklagats.
2. **Optimera** – *kan vi göra något som ger ett mer effektivt nyttjande av det befintliga utan att vi behöver bygga om eller bygga nytt?*
   - I nuläget finns ingen allmän anläggning att optimera. Länsstyrelsen har i sitt föreläggande bedömt att det finns behov av en samlad lösning för att tillgodose behovet av vattentjänster.
3. **Bygg om** – *kan vi bygga om och ändå tillgodose behovet?*
   - Ej aktuellt då det inte finns en befintlig anläggning.
4. **Bygg nytt** - *om inget av de ovanstående stegen hjälper så återstår att ta fram förslag för nyinvesteringar.*
   - Förslag att bygga ut den allmänna VA-anläggningen till området som är förelagt av Länsstyrelsen och som även finns med i kommunens VA-plan 2040.

3 Mål

- Utöka verksamhetsområdena för vatten och spillvatten att innefatta de ca 270 fastigheter som berörs av Länsstyrelsens föreläggande.
- Utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen för att möjliggöra fastigheternas anslutning till kommunalt dricksvatten och spillvatten senast 2032-12-31.

4 Styrande dokument

Styrande dokument	**Hur**
Länsstyrelsens beslut, diarienummer 567-3362-2018	Föreläggande från Länsstyrelsen angående inrättande av verksamhetsområde för allmänna vattentjänster vid Hertsölandet, Luleå kommun
VA-plan 2040	Uppfyllande av utbyggnadsplan.
Översiktsplan 2021	Översiktliga förutsättningar för områdets markanvändning och utveckling.
Detaljplaner/Områdesbestämmelser PL044 PL163 PL460	Detaljerade förutsättningar för områdets markanvändning.

5 Omfattning och avgränsning

Projektet omfattar VA-försörjning till fastigheter inom förslag till nya verksamhetsområden.

Utifrån det område som omfattas av föreläggandet från Länsstyrelsen har ett förfinat förslag till utbredning av verksamhetsområdena utarbetats inom förstudien. Arbetet har skett i dialog med Luleå Kommun/plan. Beslut om verksamhetsområden fattas i kommunfullmäktige i ett separat beslutsärende.

I det fall fastigheter utanför verksamhetsområdet är intresserade av att ansluta till det kommunala ledningsnätet kan en gemensamhetsanläggning bildas och en avtalslösning erbjudas. I det fallet anläggs anslutningspunkter i direkt närhet till de kommunala ledningarna, därefter ansvarar gemensamhetsanläggningen för ledningar till ingående fastigheter.

5.1 Avgränsning av verksamhetsområde för vatten och spillvatten

Generellt har verksamhetsområdet avgränsats till att omfatta de fastigheter som inom gällande områdesbestämmelser och detaljplaner är avsedda för bebyggelse. Detta inkluderar även obebyggda fastigheter som bedöms kunna utgöra en egen fastighet.

Obebyggda fastigheter som ligger inom strandskydd och/eller översvämningszon har inte inkluderats i verksamhetsområdet. Fastigheter/markområden med en geografisk utbredning som ej bedöms lämpliga för fastighetsavstyckning har inte heller inkluderats.

Framtida revideringar av områdesbestämmelser eller nyexploatering i intilliggande områden kan medföra behov av utökning av verksamhetsområdena vilket i så fall hanteras inom respektive ärende.

I Figur 2. Förslag till utbredning av verksamhetsområde för vatten och spillvattenFigur 2 visas en översiktsbild av förslag till verksamhetsområdet för vatten och spillvatten.

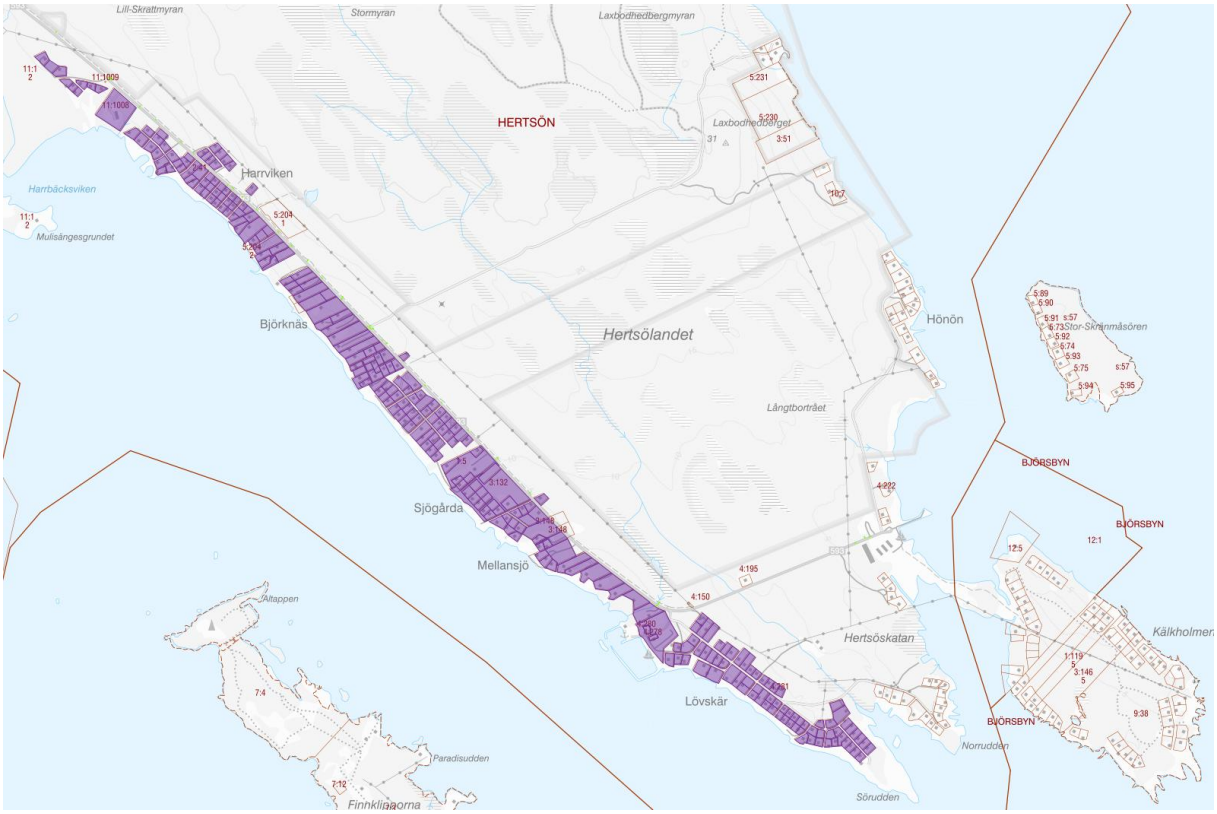

Figur 2. Förslag till utbredning av verksamhetsområde för vatten och spillvatten

5.2 Behov av dagvattentjänst?

Varken Länsstyrelsens föreläggande eller kommunens VA-plan behandlar behov av dagvattentjänster i området. En utredning har därför gjorts av Lumire som stämts av med berörda avdelningar inom Luleå Kommun. Sammanfattningsvis bedöms det inte finns behov

av kommunalt verksamhetsområde för dagvatten enligt 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster utifrån:

Större sammanhang:
- Området bedöms inte utgöra ett större sammanhang då delavrinningsområdena är små och omfattar få fastigheter per avrinningsområde.

Hänsyn till skydd för människors hälsa eller miljön:
- Lokala problem förekommer men är spridda och bedöms som hanterbara genom dikesunderhåll och mindre kompletteringar.
- Tomtstorlekar och topografi medger generellt sett möjligheter till lokalt omhändertagande och/eller avledning till naturmark/recipient.
- Inget underlag visar risk för dricksvattenpåverkan av betydelse; enskilda brunnar förväntas minska kraftigt i antal när kommunalt vatten byggs ut.
- Föroreningsbelastningen är låg; recipientpåverkan bedöms inte ge risk för försämring som motiverar kommunal tjänst.
- Av inkomna synpunkter från fastighetsägare i området anger huvuddelen (ca 90 %) nej eller vet ej på frågan om det finns problem med dagvatten i dagsläget.
- Viss problematik som finns kring Lövskärsvägen bedöms vara relaterat till behov av utökat underhåll och översyn av avvattning och avledning av dagvatten, vilket generellt sett utförs inom ramen för väglagstiftning (snarare än lagen om allmänna vattentjänster).

Förutsättning för enskild anläggning:
- Generellt för området bedöms fastigheter och vägföreningar ha förutsättningar att kunna ordna med lämplig avvattning och omhändertagning av dagvatten, enskilt eller i samfällighet.
- Avvattning och avledning av dagvatten från Lövskärsvägen och GC-vägen bedöms kunna utföras inom ramen för väglagen, inklusive översyn av utloppsdiken och eventuella servitut om dikena inte ligger inom allmän platsmark.

5.3 Dimensioneringsförutsättningar

De VA-ledningar som anläggs förväntas ha en livslängd på >100 år. Dimensionering av VA-systemet behöver därför även ta hänsyn till framtida möjliga anslutningar till ledningarna inom dess livslängd.

I kommunens översiktsplan (ÖP 2021) är området utpekat som ”Landsbygd – Område för areella näringar och andra landsbygdsknutna verksamheter samt bostadsbebyggelse i mindre omfattning)”.

Stora delar av Hertsölandet utgörs av naturreservat där ingen ny bebyggelse bedöms tillkomma.

I gällande områdesbestämmelser PL163 är området ovan Lövskärsvägen och ute på udden märkta som ”Naturmark”. Områdena är idag skogstäckta. Det är oklart vilka naturvärden som finns och hur framtida bebyggelseplaner kommer se ut. Eventuell tillkommande byggnation kommer dock sannolikt vara småbostadshus.

I samband med VA-utbyggnad kan intresset för exploatering öka i området vilket i sin tur kan medföra högre krav på service och infrastruktur.

Det finns ett fåtal obebyggda tomter inom föreslaget verksamhetsområde som är avsett för bebyggelse. Det finns även möjlighet att stycka av ett mindre antal tomter inom området.

Kälkholmen är planlagt (NL061 från 1963) för bostadsändamål + allmän plats. Den finns i nuläget inte med i utbyggnadsplanen om införlivning i verksamhetsområdet då det är en mycket stor andel fritidshus. Inom VA-ledningarnas livslängd kan det dock vara möjligt att fastighetsägarna kommer vilja göra en avtalsanslutning.

Figur 3 visar en översikt över de områden som beaktas i dimensioneringen.

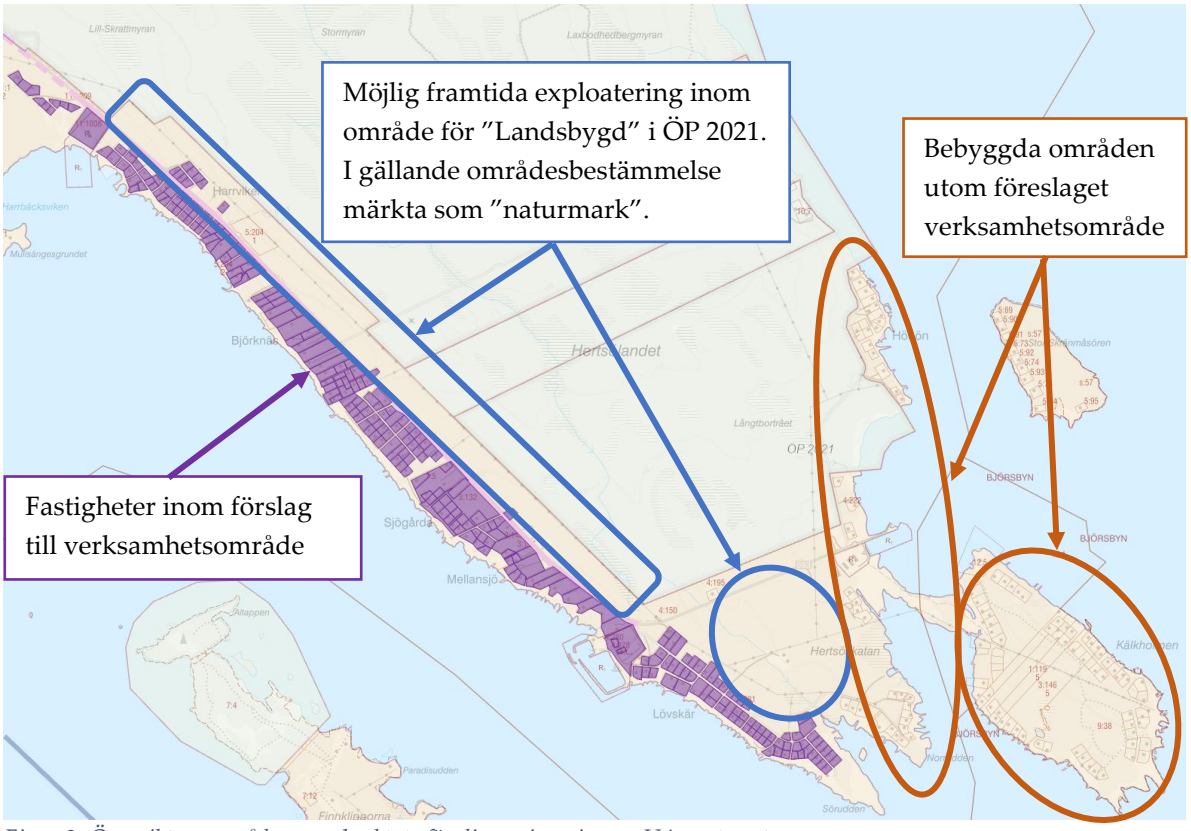

Figur 3. Översikt av områden som beaktats för dimensionering av VA-systemet

Pga. säsongsvariation i förbrukning (fritidshusområde) samt osäkerheter om/när områden utanför föreslaget verksamhetsområde kommer anslutas finns risk för driftproblematik vilket behöver beaktas i projekteringen för att underlätta för drift/underhållsinsatser. Det kan tex vara möjlighet att omsätta vatten samt rensmöjlighet för spillvattenledningar.

6 Alternativ

En förprojektering har gjorts under 2025/2026 med huvudsakligt fokus att utreda alternativ för teknisk utformning av VA-systemet.

Gemensamma förutsättningar:

- Anslutningspunkt till befintligt VA utgår från en planerad avsättning som görs inom projektet Hertsöfältet i korsningen Hertsövägen-Gräsörvägen.
- Huvudledningar förläggs i GC-väg som löper parallellt med Lövskärsvägen. I och med detta minimeras intrång i skog och på privata fastigheter. Detta innebär att pumpning av spillvattnet i någon utsträckning blir aktuellt inom området som sluttar ner mot vattnet. Detta kan ske med lätt trycksatt avlopp (LTA), en pumpstation som placeras hos enskilda fastighetsägare och/eller med större allmänna pumpstationer. Anläggning av huvudledningar i strandområde har valts bort då det bedömts besvärligare att bygga ledningar havsnära med risk vid höga havsvattenstånd samt ger ett större intrång på iordningsställda ytor. Förläggning av en större andel ledningar i strandområdet medför sannolikt även att tillstånd för vattenverksamhet behöver sökas i stället för en annars enklare anmälan.
- Söruddsvägen är smal och ger inte utrymme för samtidig ledningsschakt och passage av fordon. Alternativ med grund ledningsförläggning i isolerlåda och värmekabel har övervägts. Utifrån utredning och slutsats inom liknande utbyggnadsområde i Bensbyn har lösningen valts bort pga. att det bedöms vara en mindre robust lösning än att förlägga ledningar på ett tillräckligt djup där endast isolering krävs för att klara frysrisk. En tillfällig byggväg blir nödvändig för att möjliggöra denna lösning och är inräknad i entreprenadkalkylen.

Huvudsakliga alternativ som utretts har varit:

1. VA-system med 100 % LTA-stationer
2. Kombinerad lösning med självfall där så är möjligt + LTA-stationer

Förslag till huvudsaklig ledningssträckning finns framtaget och är lika för båda alternativen. Total schaktsträcka är ca 14 km. Alternativet med kombinerat självfall och LTA-stationer får både självfallsledningar och tryckledningar medan alternativet med 100% LTA får uteslutande tryckledningar. Dricksvattenledningar förläggs i samma ledningssträckning som spillvattenledningarna och är lika för båda alternativen.

Anslutningar med LTA-stationer

För de fastigheter som ansluts med LTA-stationer tillkommer ett ansvar för fastighetsägaren jämfört med de som får en traditionell självfallsanslutning.

Ansvarsfördelning:

Fastighetsägaren ansvarar för:	Lumire ansvarar för:
• Installation av LTA-station samt tillbehör så som larm, kopplingslådor etc. • Kostnad för elförsörjning • Inrapportering av larm till Lumire • Att sanda/skotta till stationen vid larm • Enklare underhåll	• Att leverera och bekosta LTA-stationen • Driftsättning • Beredskap vid larm, åtgärdande av driftproblem • Regelbundet underhåll och service

En fördel för fastighetsägaren är att förläggning av servisledningen på fastigheten från LTA-stationen till anslutningspunkt i fastighetsgräns blir enklare då detta blir en tryckledning i stället för självfallsledning.

6.1 Alternativ 1 - 100% LTA

6.1.1 Lösningsförslag

Alternativet innebär att hela VA-systemet byggs med trycksatta ledningar och samtliga 270 fastigheter ansluts med LTA-stationer. Behov av upp till två stycken tryckstegrande allmänna pumpstationer längs huvudledningen.

6.1.2 Måluppfyllelse

Uppfyller målet med anslutning av fastigheter inom verksamhetsområdet. Likvärdigt för båda alternativen.

6.1.3 Intressenter

Intressentpåverkan Resultatet

Intressent	Påverkan	Påverkans-grad	Behov / Krav
Fastighetsägare inom planerat VO (inklusive hamnar)	Positiv och negativ	Hög	+ Får kommunalt VA som säkerställer rent vatten och sanitet. + Ger generellt en värdeökning på fastigheten. - Blir avgiftsskyldiga för anslutnings- och brukningsavgifter.

			- Fastigheter kan komma att belastas av servitut/ledningsrätt. - Åverkan på egen fastighet för anläggning av servisledningar och eventuellt installation av LTA-station. - Fastigheter med LTA-station: ansvar för installation, kostnad för elförsörjning, inrapportering larm, sanda/skotta till station, enklare underhåll). Landskapsbilden kan komma att förändras med förtätning och ev. avverkning inom området.
Fastighetsägare i närområde, utom planerat VO	Positiv och negativ	Låg	Möjlighet att via gemensamhetsanläggning på ett enklare sätt kunna ansluta till kommunalt VA. Landskapsbilden kan komma att förändras med förtätning och ev. avverkning inom området.
Ägare omkringliggande mark	Negativ	Låg	Största fastighetsägare Luleå Kommun. Belastas av servitut/ledningsrätter.
Vägföreningar	Negativ	Låg	Anläggning av VA-ledningar inom vägområde medför belastning av servitut/ledningsrätt.
Övriga ledningsägare	Positiv	Hög	Samordningsvinster för samförläggning.
Luleå kommun	Positivt	Hög	Kommunalt VA möjliggör förtätning i området. Områdesbestämmelser kan behöva uppdateras. Möjlighet till permanentboende ökar vilket också kan komma att ställa högre krav på övrig samhällsservice i området. Minskat antal enskilda avlopp.
Lumire	Positivt och negativt	Hög	Utökat antal kunder. Ekonomi: Låg täckningsgrad för investeringen via anslutningsavgifter, ökade intäkter via brukningsavgifter. Ökat resursbehov/kostnad för drift och underhåll av den utökade anläggningen.

Intressentpåverkan Genomförandet

Intressent	**Påverkan**	**Påverkans-grad**	**Behov / Krav**

Fastighetsägare inom planerat VO	Negativ	Hög	Stök under byggtid både invid egen fastighet och längs tillfartsvägar. Temporära lösningar för parkering, post, sophantering etc. Trafikstörningar
Fastighetsägare i närområde, utom planerat VO	Negativ	Hög	Stök under byggtid. Trafikstörningar.
Ägare omkringliggande mark	Negativ	Hög	Påverkan av ledningsschakter. Ytor återställs.
Vägföreningar	Positiv och Negativ	Hög	Påverkan av ledningsschakter. Vägarna kommer att återställas i befintligt skick. Det kommer dock bli en viss standardhöjning i och med att återfyllning sker med nya massor.
Övriga ledningsägare	Negativ	Hög	Ev störningar och tillfälliga lösningar i samband med anläggningsarbeten
Luleå kommun	Negativ	Hög	Trafikstörningar längs Lövskärsvägen.

Behovsprövning barnkonsekvensanalys har ej genomförts. Generellt bedöms VA-utbyggnaden som positiv ur ett miljö- och hälsoperspektiv både för barn och vuxna. Under byggskedet behöver säkerhetsåtgärder vidtas för både barn och andra boende i området genom tex. avspärrningar och information.

6.1.4 Fysiska förhållanden

6.1.4.1 Markägare och markåtkomst

Mark som omsluter avstyckade bostadsfastigheter i området är kommunägd.

Lövskärsvägen samt den parallella GC-vägen är kommunala. Vägar inom bostadsområden är enskilda även om vissa är belägna på kommunal mark.

Anläggande av VA-ledningar i området förutsätter att marktillstånd erhålls. Luleå Kommun/MEX ansvarar för att tillstånd tecknas via ledningsrätter eller servitut innan anläggningsarbetena påbörjas.

6.1.4.2 Markförhållanden

Figur 4 och Figur 5 visar jorddjupskarta respektive jordartskarta för området. Berg i dagen, exempelvis hällar, respektive ytnära berg, dvs. berg eller stora block på ett djup mellan <0,5 m – <3 m under markytan förekommer inom delar av området. I geoarkivet finns ett relativt stort antal tidigare geotekniska undersökningar dokumenterade. Dessa kommer kompletteras med fortsatta geoundersökningar inom planerade ledningsschakter.

Figur 4. Jorddjupskarta över området. Källa: SGU kartvisare 2026-05-26

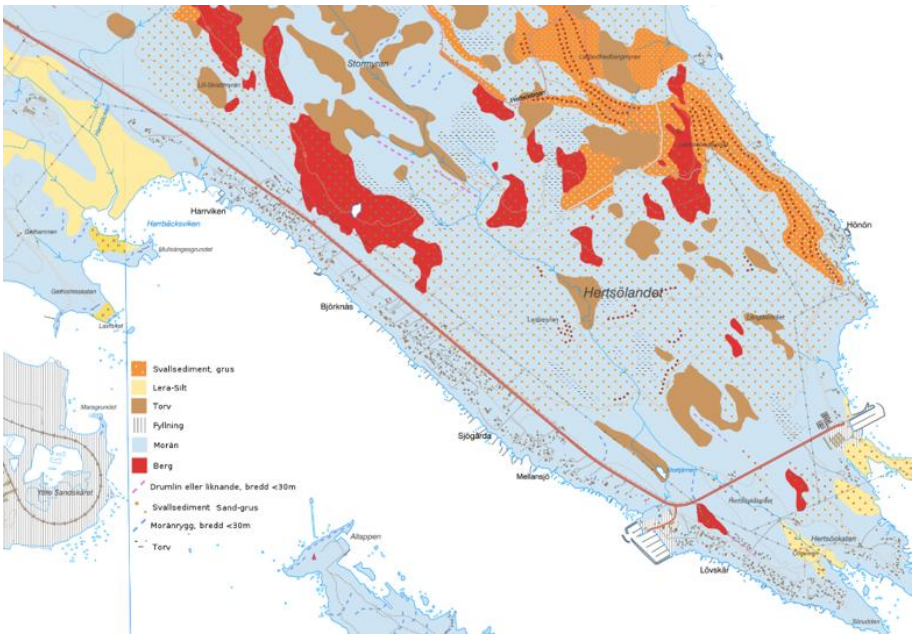

Figur 5. Jordartskarta över området. Källa: SGU kartvisare 2026-03-09

Området ligger delvis inom + 3 m översvämningssäker nivå för samhällsviktig verksamhet, se Figur 6. Luleå kommuns Riktlinjer för klimatanpassning anger att samhällsviktiga funktioner och infrastruktur utformas översvämningssäkra inom denna zon.

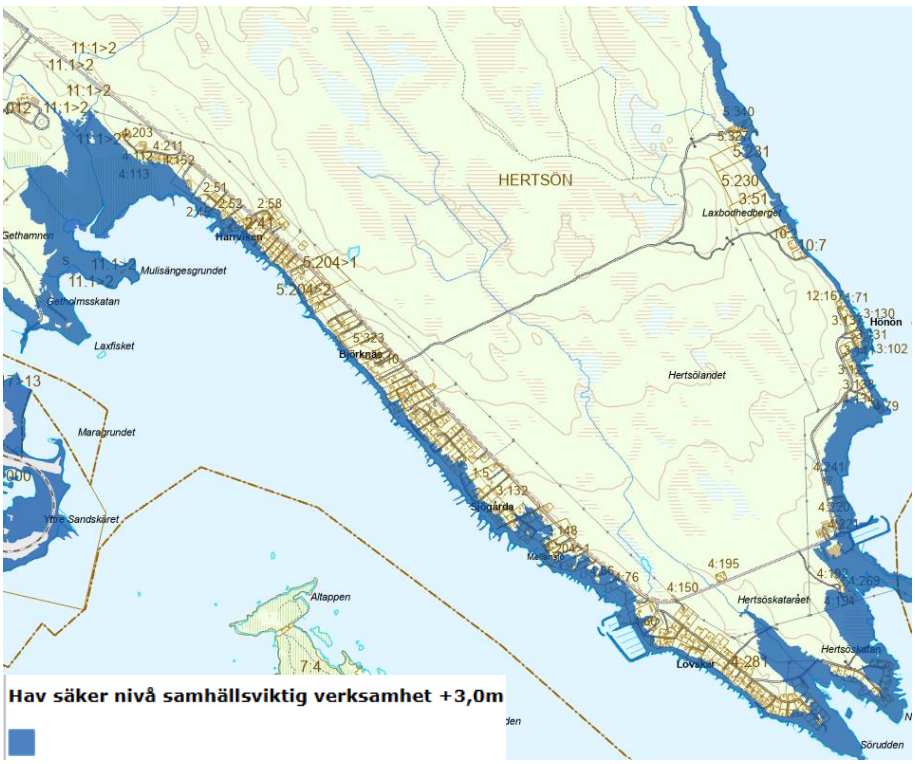

Figur 6. Hav säker nivå för samhällsviktig verksamhet + 3,0 m, Källa: GIS4web 2026-05-26

Tidigare noterade grundvattennivåer i delområdet nordväst om Harrbäcksviken är ytnära med nivåer mellan 0,3 - 0,6 m under markytan. Längs med Hertsövägen/Lövskärsvägen är grundvattennivåerna mer varierande, men generellt kan grundvattennivåer inom planerat grundläggnings- respektive schaktningsdjup inte uteslutas.
Sättning av grundvattenrör kommer göras inom projektet. Grundvattnets nivåer kommer ligga till grund för fortsatta analyser kring om VA-arbetena riskerar medföra grundvattenavsänkning.

6.1.4.3 Naturvärden

I artportalen finns inrapporterade fridlysta växter så som Fläcknycklar/Jungfru Marie Nycklar inom området. I korsningen mellan Lövskärsvägen och Gamla Lövskärsvägen förekommer en skyddad lokal av Norna (Calypso bulbosa). Det är en fridlyst växt vars till exempel de hydrologiska förhållandena på artens växtplats ej får förändras. Detta ställer krav på särskild hänsyn i samband med ledningsarbetet och risk för grundvattensänkning i området måste minimeras även om inte ett direkt intrång i den marken planeras.

I samråd med kommunekolog föreslås naturvärdesinventering genomföras i planerad ledningssträckning samt sträckning för tillfällig väg. Fokus för inventeringen är växter och naturvärdesträd. Med anledning av att schakterna blir relativt smala bedöms inte fåglar behöva inventeras, ej heller strandkantsområdet då det anses ianspråktaget.

Norr om föreslaget verksamhetsområde finns Ormberget-Hertsölandets naturreservat.

6.1.4.4 Behov av miljötillstånd

En översyn av vilka utredningar, tillståndsansökningar och anmälningar kopplat till vatten och miljö som kommer krävas för anläggandet av VA-ledningarna har gjorts:

Utredning/anmälan/tillstånd	Beskrivning
Naturvärdesinventering	Fokus på växtlighet och naturvärdesträd.
Artskyddsutredning	Vid behov utifrån resultat i naturvärdesinventering.
Dispens artskydd	Vid behov utifrån eventuell artskyddsutredning.
Bedömning om risk för påverkan av grundvattensänkning	Utsättning och avläsning av grundvattenrör planeras som underlag för riskbedömning om påverkan av grundvattensänkning, ligger till grund för: • Behov av kontrollprogram eller anmälan/tillstånd för vattenverksamhet. • Risk för påverkan på Norna-lokalen. • Hänsynstagande för minimerad påverkan på befintliga brunnar om sprängning blir aktuellt.
Miljöteknisk undersökning	Markprovtagning (samordnas med geoteknik) för att undersöka eventuell förekomst av föroreningar och sulfidlera. Enligt SGU:s Sur sulfatjordskarta förekommer det inga sulfidleror i VA-utbyggnadsområdet, men detta bör undersökas i samband med geotekniska undersökningar.
Anmälan samråd 12:6	Arbetet genomförs i områden med naturmark varför behov av en anmälan om samråd enligt kap. 12 6 § miljöbalken föreligger. Arbetet kan antas medföra en väsentlig påverkan på naturmiljön.
Anmälan vattenverksamhet	Aktuellt för: • Schaktning <3000 m2 inom vattenområdet. (Om >3000 m2 blir det tillståndspliktigt) • Eventuella bräddavlopp till vattendrag
Anmälan om ändring för miljöfarlig verksamhet	Anmälan om miljöfarlig verksamhet behöver göras kopplat till pumpstationer och nödbräddning inom ramen för Uddebo ARVs tillstånd (endast om större allmänna pumpstationer anläggs).
Dispens strandskydd	Strandskyddet omfattar land- och vattenområde intill 100 m från strandlinjen på land och i vatten vid normalt

	medelvattenstånd. Dispens söks för de delar av ledningsnätet som anläggs inom detta område.

6.1.5 Koppling till andra projekt och beslut

Projekt/initiativ	**Beskrivning**
Hertsöfältet industriområde	Ledningar och ny pumpstation i projektet har dimensionerats för att även möjliggöra VA-försörjning av Lövskär. Anslutningspunkt för Lövskär förbereds vid korsningen Lövskärsvägen/Gräsörvägen. Projektet planeras vara utfört innan anläggningsarbeten för Lövskär påbörjas.
Östra länken	Säkerställer att kapacitet för omhändertagande av spillvatten finns. Projektet är färdigställt.
Samordning med övriga ledningsägare	Dialoger har hållits med övriga ledningsägare för att identifiera önskade samarbeten inom projektet: Lunet: Samförläggning fiber del av sträckan Luleå Kommun gata – ev. beläggning GC-väg, förbättringar i dagvattenavledning, ev komplettering på delsträcka med kantsten eller separera GC-väg från bilväg, ev busshållplats. Luleå Energi/El – eventuell markförläggning av elledningar där VA-schakter påverkar befintliga luftledningar. Berörda ledningsägare involveras i kommande projektering för att bevaka sina intressen.
Bensbyn	Erfarenheter tillvaratas utifrån pågående liknande projekt i utbyggnadsområde med LTA.

6.1.6 Risker och möjligheter

Se bilaga 3 för risker och möjligheter med respektive alternativ.

6.1.7 Tidplan och beroenden

Översiktlig tidplan:

Godkända marktillstånd, miljöanmälningar samt bygglov är kritiska för att entreprenaden ska kunna påbörjas. Ledningsrätter föreslås för marktillstånd där Luleå Kommun/MEX i egenskap av ledningsägare involveras som ansvarig part gentemot Lantmäteriet. Innan ärende skapas hos Lantmäteriet behöver ledningssträckning och anslutningspunkter förankras för att minska behov av ändringar i intrångsutredningar. Lantmäteriet kan komma att dela upp ärendet i flera förrättningar.

Förslag till preliminär och principiell etappindelning enligt Figur 7. Etapp 1 utgörs av huvudledning och eventuellt allmänna pumpstationer som förläggs i kommunal mark där snabbare marktillstånd förväntas och medför att entreprenaden bör kunna starta i gång. Därefter utförs utbyggnad inom bostadsområdena uppdelat i tre etapper.

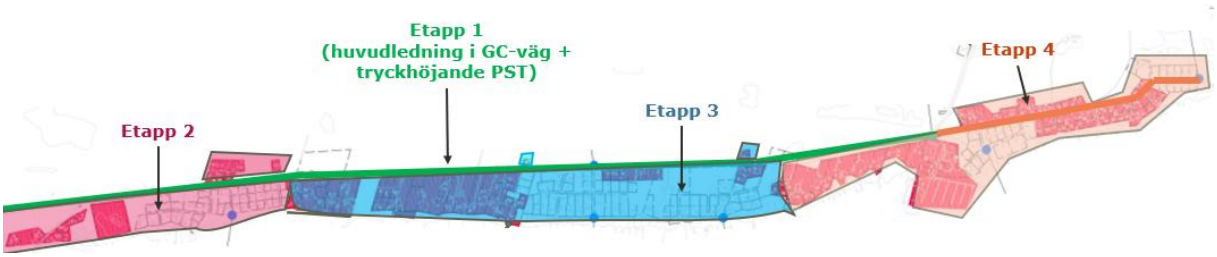

Figur 7. Förslag till principiell etappindelning

6.1.8 Kostnadsuppskattning

Uppskattad investeringskostnad inklusive projekteringskostnader, entreprenadkostnader, oförutsedda kostnader, interna och externa kostnader samt byggherrekostnader uppgår i 2026 års nivå till ca 190 mkr. Största osäkerheterna är främst de ännu oklara markförhållanden som har stor påverkan på anläggningsteknik och framdrift samt det osäkra omvärldsläget.

Drift- och underhållskostnader avseende pumpstationer har över 80 år uppskattats till ca 35 mkr (2026 års nivå). Stora osäkerheter finns gällande antaganden i ingångsdata kring tex. underhållsbehov och utbytestakt. ”Mjuka värden” för fastighetsägarna så som visst ansvar för LTA ger ingen påverkan på kalkylen.

Drift- och underhållskostnaden för ledningsnätet har inte tagits med då den har antagits vara likvärdig för bägge alternativen.

6.1.9 Övrig relevant information

6.2 Alternativ 2 - Kombinerat självfall + LTA-system

6.2.1 Lösningsförslag

Alternativet innebär att självfallsområden byggs där så är möjligt. För att hålla merkostnaderna på en rimlig nivå har ett minsta antal fastigheter per självfallsområde satts till 10 stycken per uppsamlande allmän pumpstation. Fem möjliga självfallsområden har utifrån det identifierats enligt Figur 8 där ca 140 st fastigheter kan få en självfallslösning. Resterande 130 fastigheter ansluts med LTA-station.

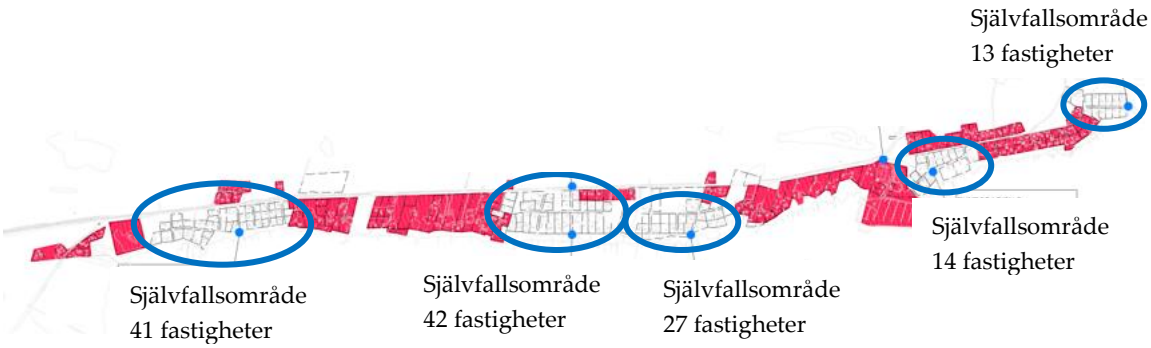

Figur 8. Möjliga områden för självfallslösning

Behov av upp till två stycken tryckhöjande pumpstationer längs huvudledningen samt fem stycken uppsamlande allmänna pumpstationer (en per självfallsområde).

6.2.2 Måluppfyllelse

Uppfyller målet med anslutning av fastigheter inom verksamhetsområdet.

6.2.3 Intressenter

Likvärdigt för båda alternativen, se kapitel 6.1.3. Med detta alternativ minskar dock antalet fastighetsägare som får ansvar för LTA-stationer.

6.2.4 Fysiska förhållanden

Se kapitel 6.1.4.

Specifikt för detta alternativ är att självfallsledningar och pumpstationer som hamnar inom + 3 m översvämningssäker nivå för samhällsviktig verksamhet behöver utformas översvämningssäkra.

6.2.5 Koppling till andra projekt och beslut

Likvärdigt för båda alternativen, se kapitel 6.1.5.

6.2.6 Risker och möjligheter

Se bilaga 3 för risker och möjligheter med respektive alternativ.

6.2.7 Tidplan och beroenden

Likvärdigt för båda alternativen, se kapitel 6.1.7.

6.2.8 Kostnadsuppskattning

Utifrån samma förutsättningar och osäkerheter i kalkyler som beskrivet i kapitel 6.1.8 uppskattas för detta alternativ i 2026 års kostnadsnivå:

Investeringskostnad: ca 200 mkr.

Kalkyl för drift och underhåll avseende pumpstationer över 80 år: ca 44 mkr.

6.2.9 Övrig relevant information

7 Analys och rekommendation

7.1 Sammanställning

Jämförelse av alternativ enligt Tabell 1 med skala 1 till 3 där 1 bäst eller i störst omfattning möter behovet.

Tabell 1. Jämförelse av alternativ

Utvärderingskriterier	**Alt 1** 100 % LTA	**Alt 2** Kombinerat LTA+självfall	**Analys**
Måluppfyllelse	1	1	Bägge alternativen uppfyller målet med anslutning av fastigheter inom verksamhetsområdet.
Intressenter Resultat	2	1	Alt 2 medför färre LTA-stationer och därmed mindre ansvar/underhåll för både enskilda fastighetsägare och Lumire.
Intressenter Genomförande	1	2	Självfallsledningar medför högre krav på förläggning, Mer störningar tex. på grund av att mer sprängning än alternativ 1 kan bli nödvändigt. Förläggning av tryckledningar kan lättare anpassas efter markförhållanden.
Fysiska förhållanden	1	2	Likvärdiga fysiska förhållanden. Tryckledningar medför enklare förläggning och är generellt tätare (motverkar inläckage) i det fall förläggning sker under grundvattennivå.

Koppling till andra projekt och beslut	-	-	Oberoende av alternativ.
Tidplan	-	-	Oberoende av alternativ.
Beroenden	-	-	Oberoende av alternativ.
Kostnadsuppskattning Investering	1	2	
Kostnadsuppskattning Driftskostnader	1	2	Osäkra kalkyler främst utifrån antaganden om framtida underhållsbehov.
Risker	Beror av hur de värderas		Se sammanställning i bilaga 3
Möjligheter	Beror av hur de värderas		Se sammanställning i bilaga 3

7.1.1 Jämförelse ackumulerade drift och kapitalkostnader

Alternativ 2 med kombinerad lösning visar på något högre kostnadsuppskattning både för investeringskostnad och drift/underhåll. En jämförelse av ackumulerade drift- och kapitalkostnader visas i Figur 9.

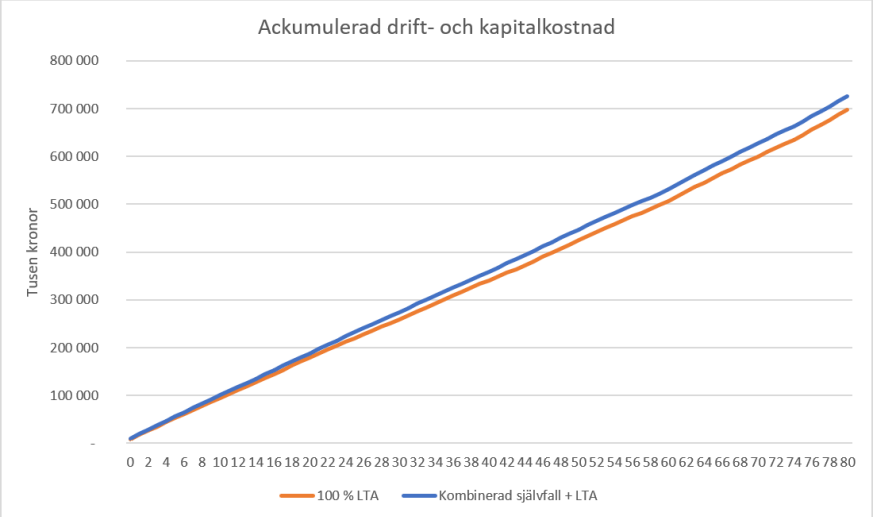

Figur 9. Jämförelse av ackumulerade drift och kapitalkostnader

7.2 Rekommenderat alternativ

Lumire förordar alternativ 2, kombinerad lösning med motiv:

- Minimerar behov av LTA-stationer och därmed antalet ingående delar i VA-systemet. Detta minskar underhållsbehovet för både enskilda fastighetsägare och Lumire och bedöms ge en mer robust lösning.

- Merkostnaden bedöms vara inom rimlig nivå för att få en mer robust lösning på lång sikt. Osäkerheter i kalkylerna är relativt stora utifrån markförhållanden, underhållsbehov, utbytestakt på utrustning och räntenivåer. ”Mjuka värden” speglas inte i kalkylerna men skulle vara till fördel för alternativet med kombinerad lösning.
- I pågående liknande utbyggnadsprojekt i Bensbyn beslutades om kombinerad lösning med självfall och LTA. I andra exploateringsområden inom kommunen förläggs självfallsledningar där så är möjligt även om en LTA-lösning skulle kunna vara billigare. Identifierade självfallsområden bedöms vara tillräckligt stora för en gemensam lösning. Kommande geo- och markundersökningar kan komma att påverka bedömning om ingående fastigheter i självfallsområdena.
- I erfarenhetsutbyte med andra kommuner som genomfört liknande projekt framkom att de har valt att göra självfallslösningar där det är möjligt för att minimera antalet LTA-stationer.

7.3 Fortsatt arbete

Inom kommande planerafas ligger fokus på:

- Naturvärdesinventering samt eventuellt artskyddsutredning
- Planering och utförande av geoteknik, sättning grundvattenrör, markprover
- Inmätning
- Utredning och beslut kring upphandlingsform
- Upphandling för uppstart av detaljprojektering
- Beslut om verksamhetsområden i kommunfullmäktige
- Informationsmöte med fastighetsägare
- Upprättande av projektdirektiv

7.4 Finansiering

Total projektbudget för föreslaget alternativ beräknas till ca 200 mkr i 2026 års nivå, se bilaga 1. Största osäkerheten är markförhållanden som påverkar möjliga anläggningsmetoder och framdrift och kan få stor påverkan på kalkylen. Detta utreds vidare inom planerafas.

Projektkalkyl i bilaga 1 innefattar kostnader för VA-anläggning med utgångspunkt att återställning av mark och infrastruktur görs till befintligt skick. Eventuella förbättringsåtgärder i tex. gata, markförläggning av el eller samförläggning av fiber bekostas av respektive ansvarig part. Dessa merkostnader är ej medtagna i kalkylerna. Respektive part har dock blivit ombedda att ta höjd för denna typ av kostnader i sitt eget budgetarbete.

Överslag gällande täckningsgrad från anläggningsavgifter:

- I 2032 års nivå (vid anslutning): ca 35%

Projektkostnaden räknas upp med 3% årligen och anläggningsavgifter 11%.

Tillkommande intäkt via brukningsavgifter:

- I 2033 års nivå (vid abonnemangsstart) förutsatt 11 % årlig taxehöjning: ca 4,5 mkr per år

8 Bilagor

Bilaga	**Dokumentnamn**
1	Kalkyl
2	Intressentlista
3	Risker och möjligheter

Vägval för etapp 1 Luleå-Sunderbyn

Ärendenr 2026/1236-3.4.0.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar att det fortsatta VA-arbetet för huvudstråket Luleå–Sunderbyn, etapp 1, ska genomföras enligt alternativ 2.

Sammanfattning av ärendet

Spillvattnet från Södra Sunderbyn, Bälinge, Stadsön och Kyrkbyn leds via Gammelstad (Öhemmanet) och Ektjärn till Östra Länken vid korsningen E4–väg 97. Ledningarna är till stor del från 1960-talet och har otillräcklig kapacitet. Det orsakar problem redan idag och hindrar ny exploatering. I VA-plan 2040, antagen den 21 oktober 2024, planeras ett nytt VA-huvudstråk Gammelstad–Sunderbyn i riktning mot Boden under 2026–2030.

Etapp 1 går från Östra länkens slut vid Storhedenvägen till cirkulationsplatsen vid Circle K.

En förstudie för denna del av huvudstråket har genomförts 2019 inom ramen för Östra länken, se bilaga förstudierapport. I förstudien har lämplig placering för ledningar längs sträckan utretts samt förutsättningarna för att bygga ledningssträckan med självfall, se Bilaga A för översikt över etappindelning i nytt huvudstråk Luleå-Sunderbyn.

Sträckan går längs med befintligt VA-stråk samt följer de luftburna elledningarna mellan Storhedsvägen och Ektjärn. För delar av sträckan har två alternativa placeringar av ledningsstråk utretts. Dessa alternativ är:

- **Alternativ 1** Följer luftledningarna mellan Storhedsvägen och Ektjärn med nya VA-ledningar placerade norr om elledningarna, i huvudsak skilt från befintligt VA-stråk för att underlätta drift under byggtiden.
- **Alternativ 2** Följer luftledningarna mellan Storhedsvägen och Ektjärn med nya VA-ledningar placerade söder om elledningarna vilket minskar påverkan på befintliga ledningar under byggskedet.

Utredningen förordade alternativ 2 till fortsatt arbete, med främsta motiv hänsynstagande i byggskedet till befintliga ledningar som är i drift, ytanspråk samt bättre läge för framtida ledningsdragning.

Lumire har sedan förstudien arbetat vidare med planering och projektering av alternativet och gjort en del finjusteringar till en lösning med nytt huvudstråk

med självfall som uppfyller målbilden. Sedan utredningen har också dagvatten lagts till längs hela sträckan, vilket ger fördelen att dagvatten leds om längre från vattenskyddsområdet samt skapar bättre förutsättningar för dagvattenhantering på Storhedenområdet, se Bilaga B för planerad ledningssträckning.

Kostnadsuppskattning för genomförandet av Etapp 1 ligger på 76 Mkr.

Lumire förordar att arbetet fortskrids med genomförande av alternativ 2 enligt plan för utförandet av etapp 1 av huvudstråk Luleå-Sunderbyn under 2027-2028.

Dialog
Dialogmöten har genomförts med infrastruktur- och serviceförvaltningen (landskap och trafik), kommunstyrelseförvaltningen (kommunekolog) samt projekt Norrbotniabanan.

Beslutsunderlag

- Förstudierapport: Vägval för Etapp 1 Luleå-Sunderbyn
- Bilaga A: Översiktskarta etapper i Huvudstråk Luleå-Sunderbyn
- Bilaga B: Översiktskarta, vald ledningssträckning för etapp 1.

Petra Viklund
VA-chef, Lumire AB

Beslutet skickas till

Lumire AB
Infrastruktur- och serviceförvaltningens ledningsgrupp
Kommunstyrelseförvaltningen

Bilaga A: Översiktskarta etapper i Huvudstråk Luleå-Sunderbyn

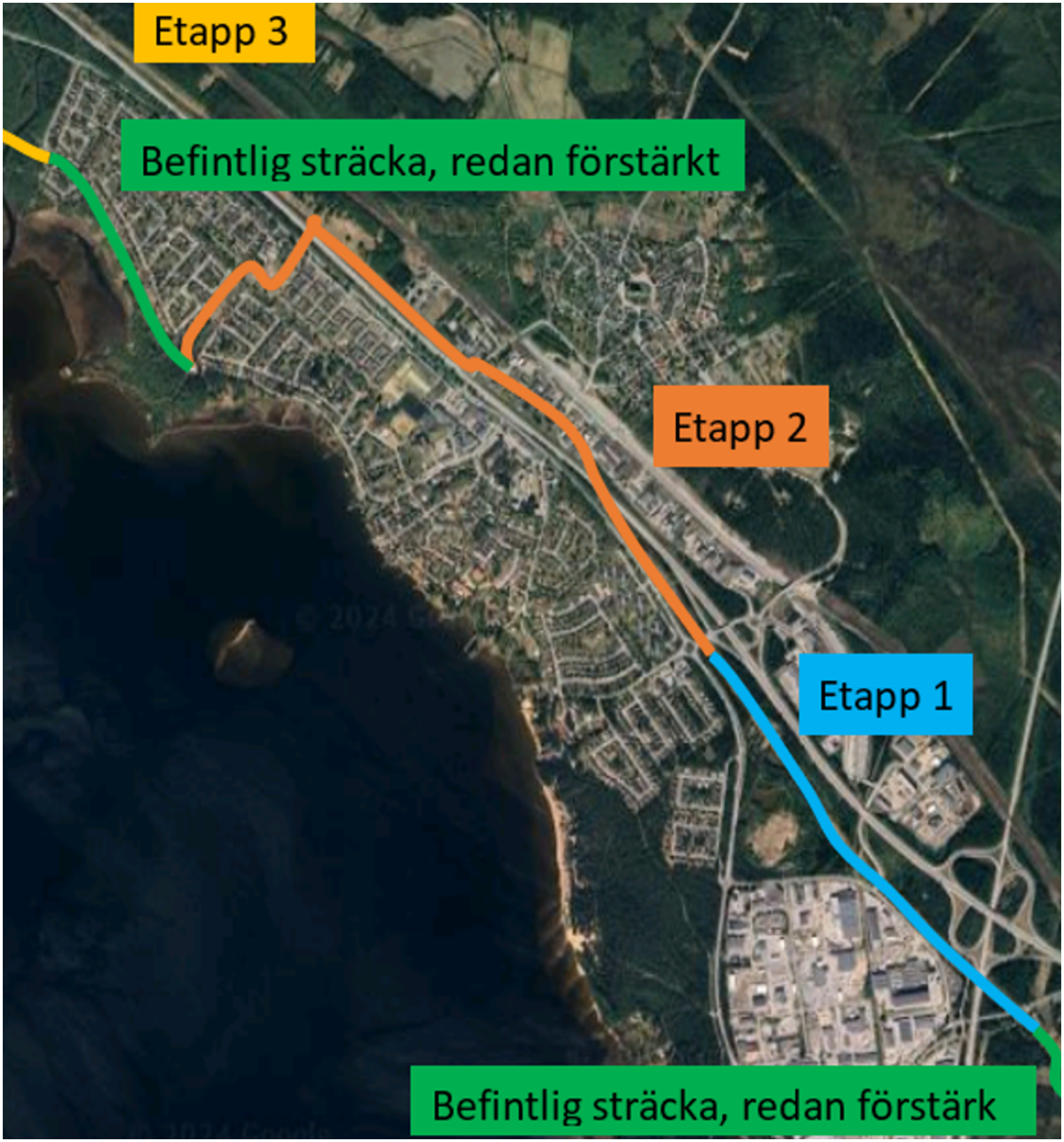

Bilaga B - Översiktskarta, vald ledningssträckning för etapp 1.

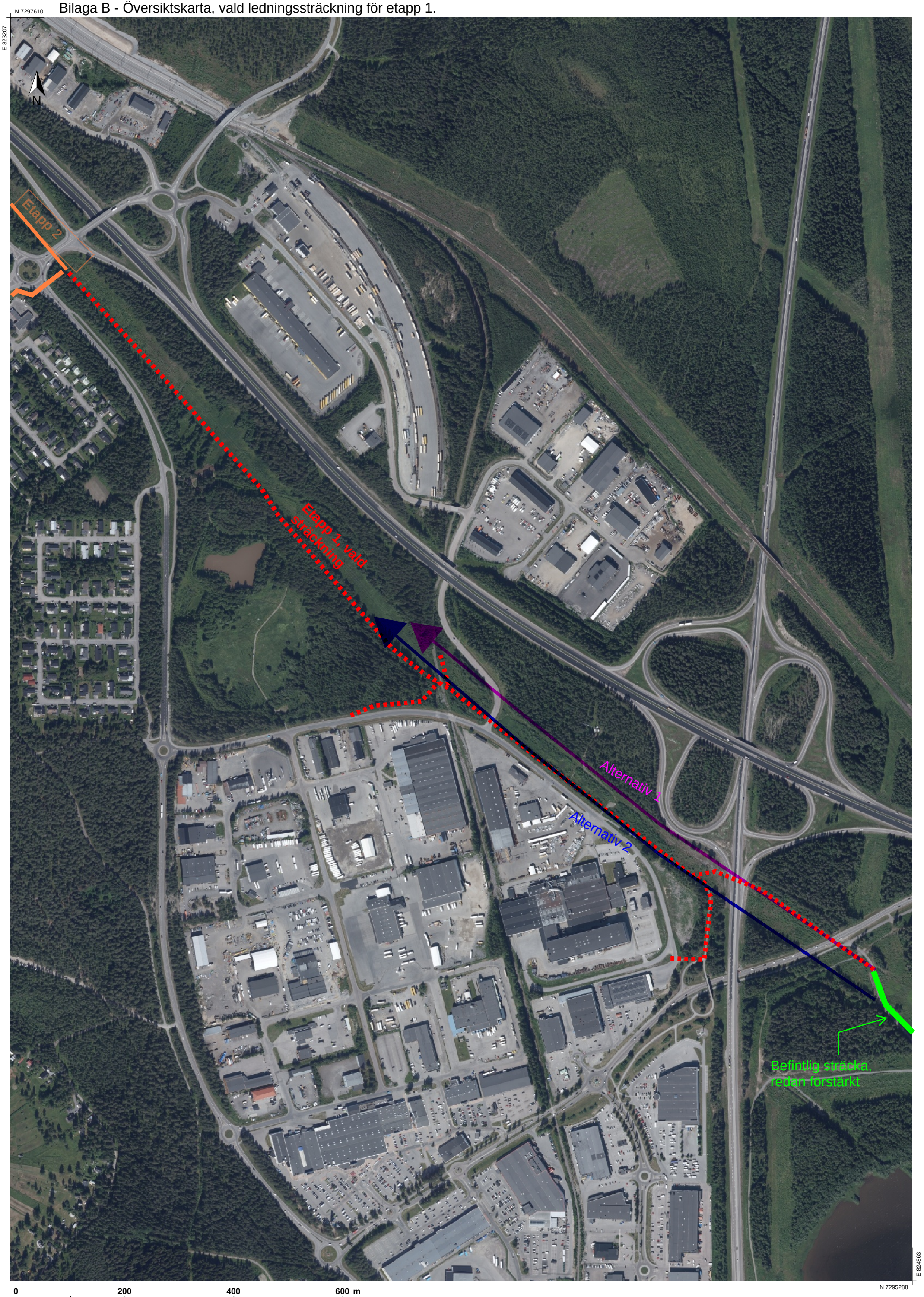

Investerings- och verksamhetsplan för vatten och avlopp 2027

Ärendenr 2026/1281-3.4.0.2

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Fastställa investerings- och verksamhetsplan för vatten och avlopp 2027 med plan för 2028–2029 (bilaga), samt bevilja igångsättningstillstånd för investeringar om 660 050 tkr för perioden 2027–2029. Exploateringsinvesteringar ingår inte i igångsättningstillståndet utan bereds i särskild ordning.

Sammanfattning av ärendet

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2020-03-23, § 48 om verksamhetsövergång av drift-, underhålls- och projektrelaterad VA-verksamhet till Luleå Miljöresurs AB kvarstår Infrastruktur- och servicenämndens ansvar som VA-huvudman. Anläggningstillgångarna kvarstår i kommunen och VA-huvudmannen beslutar om investeringar i VA-anläggningen som genomförs av bolaget.

Investerings- och verksamhetsplanen för 2027 konkretiserar VA-planens inriktning och utgör grund för styrning, genomförande och uppföljning. Under 2027–2029 prioriteras förnyelse av ledningsnät och kritiska anläggningar, åtgärder för myndighetskrav och recipientskydd samt kapacitetsinvesteringar för Luleås fortsatta utveckling.

De föreslagna VA-investeringarna, exklusive exploatering, uppgår till 222 750 tkr år 2027, 216 300 tkr år 2028 och 221 000 tkr år 2029, sammanlagt 660 050 tkr. Därutöver redovisas exploateringsinvesteringar om 94 927 tkr år 2027, 64 176 tkr år 2028 och 50 677 tkr år 2029. Den totala investeringsvolymen inklusive exploatering uppgår därmed till 869 830 tkr.

Begreppet varians i investeringsplanen signalerar osäkerhet i projektets budget och tidplan beroende av förändringar i omvärlden såsom t.ex. tillgång till resurser och material, marknadsläge mm.

Projekt för igångsättning uppgår således till 660 050 tkr för 2027–2029 enligt föreslagen plan.

Reinvesteringarna inriktas främst på ledningsnät, vatten och avlopp, styrsystem, vattenmätare samt samordnade lednings- och pumpstationsprojekt. Inom myndighetskrav prioriteras dagvatten- och

recipientåtgärder, reningsverk, robusthet och energiåtgärder. Tillväxtinvesteringarna domineras av huvudstråket Luleå–Sunderbyn samt åtgärder för robust vattenförsörjning och kapacitet i befintligt system. Utbyggnadsplanen omfattar fortsatt arbete i Bensbyn och Lövskär.

Investeringsnivån medför framtida kapital- och driftkonsekvenser. Driftkonsekvenserna har beräknats och beskrivits i underlag som grund till be-slut av Infrastruktur- och servicenämnden avseende Justering av brukningsavgifter i VA-taxa 2027.

Större projekt bereds genom vägvalsbeslut med redovisning av samhällsnytta, alternativ, risk, tidplan och kostnad. Exploateringsprojekt hanteras i särskilda ärenden.

Uppföljning sker genom särredovisning, delårsrapportering, slutredovisning av projekt samt löpande projektinformation till nämnden.

Dialog
Förslaget har beretts i samverkan mellan Luleå Miljöresurs AB och infrastruktur- och serviceförvaltningen i enlighet med uppdraget från kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag
- Investerings- och verksamhetsplan för vatten och avlopp 2027
- Projektportfölj ledningsnät
- Projektportfölj anläggningar

Petra Viklund
VA-chef, Lumire AB

Beslutet skickas till
Lumire AB
Infrastruktur- och serviceförvaltningens ledningsgrupp

Investerings- och verksamhetsplan Vatten och avlopp 2027

2026-11-16

LUMIRE

Lumire i siffror

På Lumire finns:

240
kollegor

4
återvinnings-centraler

150 mil
vatten- och avloppsledning

52
återvinnings-stationer

7,7
miljarder liter vatten producerar vi varje år – det gör oss till Norrbottens största livsmedelsproducent.

55 000
ton avfall från 38 000 hushåll och 700 företag, hanterar vi varje år.

20 st
vatten- och avloppsrenings-verk som dygnet runt tar hand om Luleås restvatten.

Vi arbetar hårt varje dag för att göra morgondagen ännu bättre för:

38 000
hushåll

700
företag

850
ton biogas tillverkas årligen på Uddebo reningsverk. Biogasen driver en stor del av kommunens fordon och Luleå lokaltrafiks bussar.

1%
av vår omsättning investeras i forskning och utveckling för att driva den hållbara samhällsomställningen framåt.

Vi omsätter drygt en **halv miljard kronor** varje år.

På tre av våra återvinningscentraler kan du kasta avfall

24/7

– året om, med hjälp av Lumires app.

Innehåll

1. Inledning och syfte
2. Omvärldsanalys
3. Vision, uppdrag och strategiska mål
4. Styrning och organisation
5. Hållbarhetsindex och verksamhetsutveckling
6. VA-plan och dagvattenplan
7. Investeringsplan
8. Driftbudget
9. Uppföljning och rapportering
10. Bilagor

1. Inledning och syfte

Vatten- och avloppsverksamheten står inför stora utmaningar och möjligheter i takt med att samhället utvecklas, klimatet förändras och nya krav ställs på hållbarhet och kvalitet. Denna verksamhetsplan utgör ett strategiskt verktyg för att styra, följa upp och utveckla VA-verksamheten i Luleå kommun. Planen bygger på Vision Luleå 2040 med FN:s globala hållbarhetsmål som grund, och syftar till att säkerställa trygga, effektiva och hållbara vattentjänster för dagens och framtidens Luleåbor.

Verksamhetsplanen tar sin utgångspunkt i VA-plan 2040 för Luleå kommun och nyttjar branschorganisationen Svenskt vattens Hållbarhetsindex som modell för verksamhetsutveckling och uppföljning.

Här beskrivs hur vi genom långsiktig planering, prioriterade investeringar och systematisk uppföljning skapar värde för samhälle, miljö och kund. Planen är ett levande dokument som revideras årligen och utgör grund för styrning, beslut och dialog med såväl politiska beslutsfattare som medborgare och medarbetare.

2. Omvärldsanalys

VA-sektorn befinner sig i ett komplext omställningsskede. Klimatförändringar, säkerhetsläge, investeringsbehov, nya regelverk och den gröna industriomställningen påverkar förmågan att leverera hållbara vattentjänster. Vattenförsörjning, avloppsrening och dagvattenhantering behöver planeras som samhällskritiska system som fungerar i vardagen och vid störningar.

För Luleå innebär klimatförändringarna ökade risker för skyfall, översvämningar, bräddningar, torka och förändrad råvattenkvalitet. Klimatanpassning behöver integreras i förnyelseplanering, stadsutveckling och skydd av vattentäkter. Ett osäkrare omvärldsläge kräver stärkt beredskap genom reservkraft, redundans, nödvattenplanering, lagerhållning och kontinuitetsövningar. Digitalisering och AI kan förbättra övervakning, underhåll och investeringsbeslut, men ökar kraven på datakvalitet, informationssäkerhet och säkra styrsystem.

Ledningsnät och anläggningar behöver förnyas samtidigt som kapacitet byggs ut för bostäder och industri. I Luleå är förnyelsebehovet 0,8 procent per år för vattenledningar och 0,7 procent för spillvattenledningar. Utfallet 2025 var 0,45 respektive 0,61 procent, vilket visar att gapet är störst för vattenledningsnätet. Högre kostnader, skärpta reningskrav och konkurrens om kompetens kräver realistiska kalkyler, mogna projekt och tydliga prioriteringar.

Luleås VA-verksamhet behöver därför samordna investeringar, beredskap, cybersäkerhet, kompetens och klimatanpassning. Genom långsiktig planering, etappvisa vägval och tydlig kommunikation kan tillväxten mötas utan att leveranssäkerheten eller VA-kollektivets ekonomi äventyras.

3. Vision, uppdrag och strategiska mål

Vår vision utgår i grunden från Luleås övergripande vision 2040. Vår vision Tillsammans gör vi Luleå hållbart är ett gemensamt åtagande och ett ärligt löfte till Luleås invånare. Vi tror på en framtid där hållbarhet och cirkularitet är en självklar del av allas vardag.

Vi levererar samhällskritiska tjänster inom vatten, avlopp, avfall, återbruk och biogas. Vårt uppdrag är att driva en långsiktigt effektiv, miljöriktig och socialt hållbar verksamhet som bidrar till kommunens klimatmål, hållbar tillväxt och ett högt invånarvärde i enlighet med visionen.

Våra fyra bolagsövergripande mål vägleder oss i såväl strategiska beslut som i vardagliga prioriteringar:

Kund
Vi bygger förtroende genom goda kundmöten och trygga tjänster.

Vår verksamhet utgår från kundens behov och vi strävar efter hög tillgänglighet, tydlig kommunikation och lösningar som förenklar vardagen.

Kultur
Vi är ett bolag med stolta medarbetare.

Genom engagemang, delaktighet och kompetensutveckling skapar vi en arbetsplats där alla bidrar till verksamhetens utveckling och känner stolthet över vårt samhällsuppdrag.

Förebild
Vi driver utvecklingen för ett cirkulärt Luleå, är en regional partner och en förebild för Sverige.

Genom samverkan, kunskapsdelning och innovativa lösningar inspirerar vi andra och bidrar till en hållbar samhällsomställning i norr.

Leverans
Vi skapar värde för våra kunder genom innovation och effektiva arbetssätt.

Med ständiga förbättringar, digitalisering och smart resursanvändning levererar vi pålitliga och hållbara vatten- och avfallstjänster med hög kvalitet.

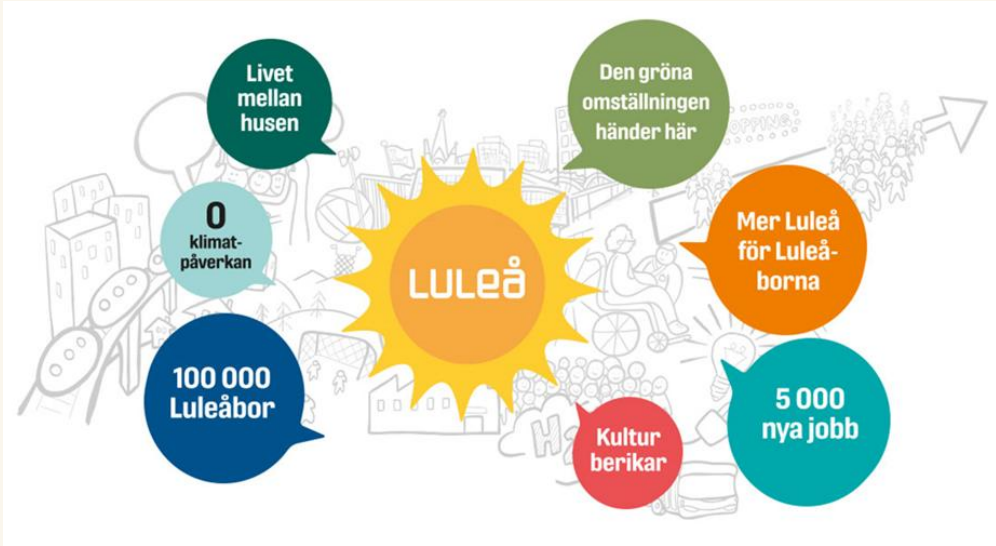

Måltal	Utfall 2026	Mål 2028
Kund - Kundens positiva bild av Lumire skall öka (Varumärkesundersökning)	69%	90%
Kultur - Antal medarbetare som rekommenderar Lumire som arbetsgivare skall öka (antal Ambassadörer ENPS)	42%	+50%
Förebild - Lumires klimatavtryck skall minska	-17%	-40%
Leverans –Lumires intäkter ska öka med 10 % jmf med 2025.	0 %	+10%

4. Styrning och organisation

Lumire är ett helägt kommunalt bolag under Luleå Kommunföretag AB och ansvarar för samhällskritiska funktioner inom vatten, avlopp, avfall, återbruk och biogas. Bolaget styrs av ägardirektiv, bolagsordning och kommunens långsiktiga mål till 2040. Styrningen utgår från en tydlig ansvarsfördelning mellan kommunfullmäktige, styrelse, nämnder och bolagets ledning.

Styrkedjan och beslutsprocesser

- Kommunfullmäktige fastställer ekonomiska ramar för VA-verksamheten såsom VA-taxa och investeringsramar samt beslutar om Plan för allmänna vattentjänster (VA-plan och dagvattenplan), verksamhetsområden och allmänna bestämmelser för de allmänna vattentjänsterna.
- Infrastruktur- och servicenämnden som ansvarig VA-huvudman ansvarar för styrning och uppföljning av VA-verksamheten samt beslut om investeringar i VA-anläggningen.
- Lumires styrelse och ledning omsätter politiska beslut till operativ verksamhet, följer upp mål och rapporterar resultat till nämnd och ägare.

Roller och ansvar

- Lumire ansvarar för drift, utveckling och genomförandet av investeringar i VA-systemet samt för att säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt, miljöriktigt och i enlighet med lagar och styrdokument.

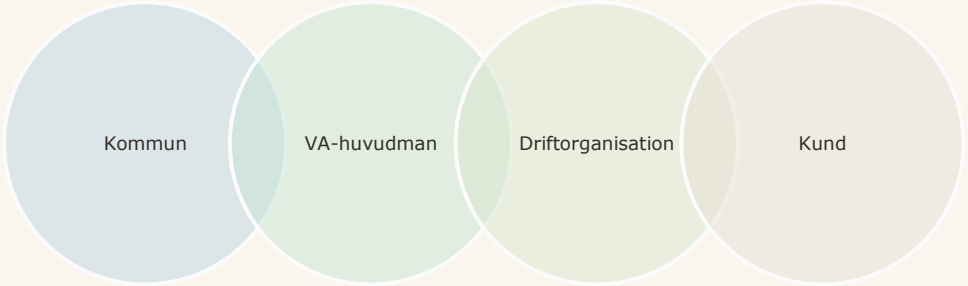

- Samverkan sker löpande med kommunens planerings- och miljöfunktioner, andra kommunala bolag samt externa aktörer och intressenter.

Uppföljning och transparens

- Verksamheten följs upp genom regelbunden rapportering av nyckeltal, hållbarhetsindex och ekonomiska resultat.
- Återkoppling sker via årshjul med planerade rapporteringstillfällen till nämnd och styrelse, samt genom dialog med medarbetare, kunder och andra intressenter.
- Policys och riktlinjer, såsom hållbarhetspolicy, uppförandekod och riktlinjer för hållbara inköp, är integrerade i styrningen och revideras regelbundet för att möta nya krav och förväntningar.

5. Hållbarhetsindex och verksamhestutveckling

Hållbarhetsindex (HBI) är ett nationellt verktyg som utvecklats av **Svenskt Vatten** för att bedöma VA-verksamheters långsiktiga hållbarhet. Det används årligen av kommuner och VA-organisationer för att analysera nuläge och framtida behov. Syftet är att ge ett strukturerat underlag för strategisk planering, investeringar och uppföljning av hållbarhetsmål.

Hållbarhetsindex bygger på **Brundtlandkommissionens definition av hållbar utveckling** och är anpassat för VA-sektorn. Bedömningen omfattar **14 parametrar** och resultatet baseras på en rad nyckeltal såsom bland annat vattenläckage, förnyelsetakt, kvalitetsavvikelser och vattentillgång och energieffektivitet. Luleås resultat i relation till det nationella samlade resultatet redovisas i figuren.

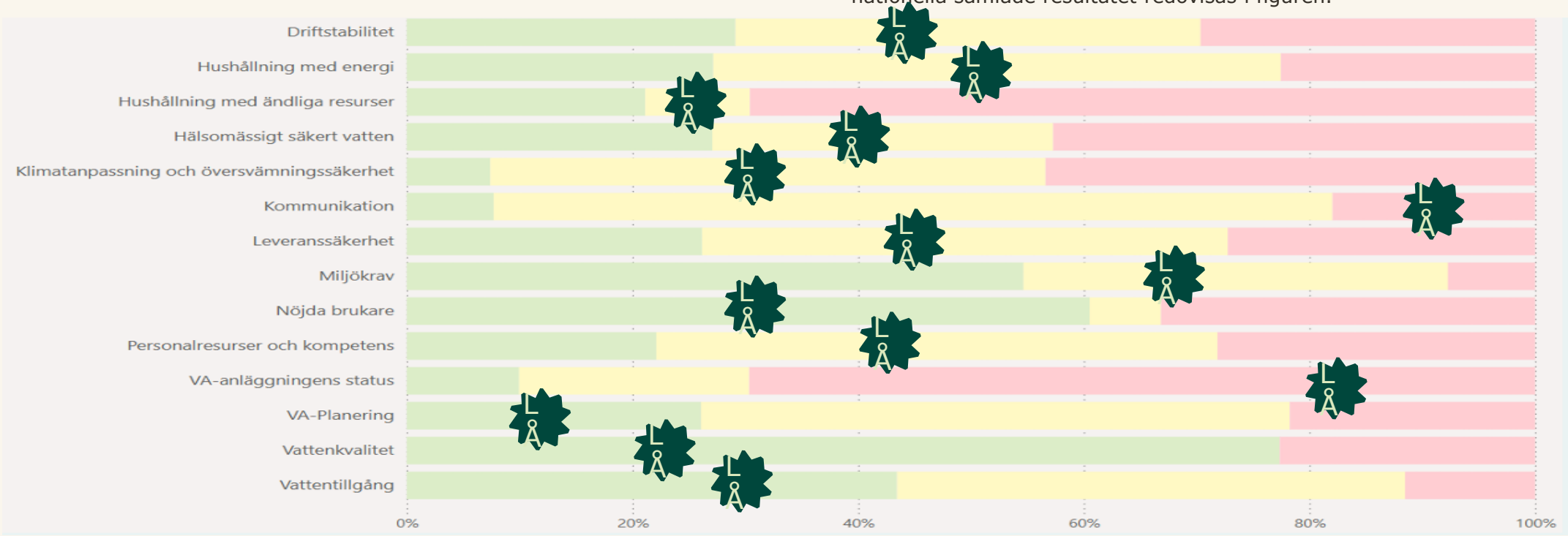

Bild. Luleås resultat i relation till nationellt resultat för år 2025 (208 kommuner)

5. Hållbarhetsindex och verksamhetsutveckling

Luleå har deltagit i den nationella mätningen för Hållbarhetsindex sedan 2015 och har ständigt förbättrat sitt resultat. Inför summeringen av 2025 års resultat kvarstår två röda kategorier, Kommunikation och Va-anläggningens status. Avgörande för det röda resultatet för kategori Kommunikation är avsaknaden av en plan för Kriskommunikation. För VA-anläggningens status är det förnyelsetakten för vatten som understiger kartlagt behov.

Infrastruktur- och servicenämnden har i sina senaste mätetal för VA-verksamheten fokus på genomförda åtgärder och medel för förnyelse- och underhållsplanering för att öka förnyelsetakten.

Förnyelsetakt för ledningsnät

Förnyelsetakt beskriver hur stor andel av VA-ledningsnätet som byts ut eller renoveras varje år. En tillräckligt hög förnyelsetakt är viktig för att förebygga läckage, driftstörningar och akuta reparationer. I Luleå är målet att successivt öka förnyelsetakten så att ledningsnätet hålls i gott skick och kan möta framtidens krav på leveranssäkerhet och hållbarhet. En vanlig riktlinje i branschen är att förnya minst 0,5–1 % av ledningsnätets totala längd per år, vilket innebär att hela nätet förnyas på 100–200 år.

I Luleå är det utredda förnyelsebehovet av ledningsnätet för vatten 0,8 % vilket motsvarar 125 år, för spillvatten 0,7 % som motsvarar 143 år samt för dagvatten 0,4% 250 år.

Mätetal	Prognos 2026	Mål
Åtgärder i beslutad förnyelse- och underhållsplan för VA är genomförda till 100%.	83%	100%
Nyttjande av tilldelade resurser (mkr) för beslutad förnyelse- och underhållsplan för VA	92%	100%

Förnyelsetakt vatten
<0,7 0,5-0,7 >0,5 (0,8)
Förnyelsetakt spillvatten
< 0,6 0,3-0,6 >0,3 (0,7)
Förnyelsetakt dagvatten
<0,6 0,3-0,6 >0,3 (0,4)

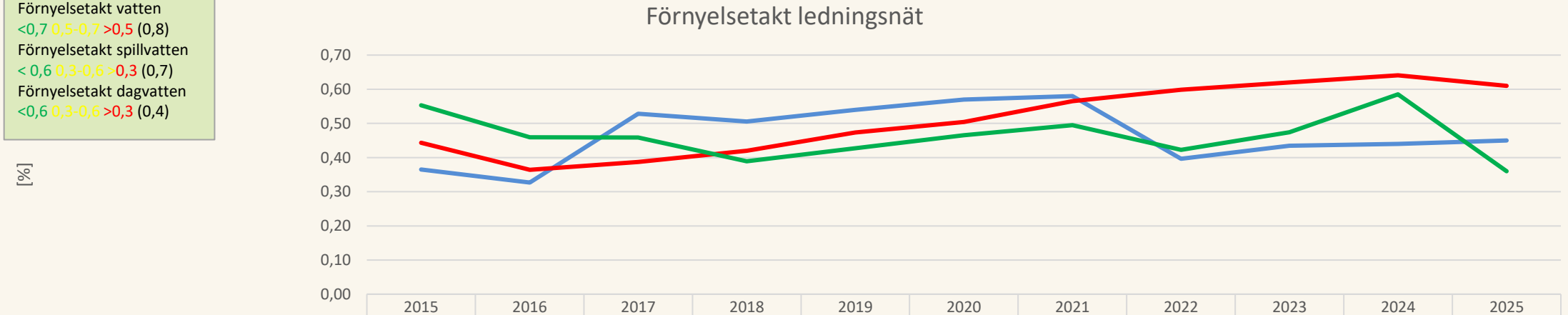

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Förnyelsetakt (%) ledningsnät (vatten)	0,37	0,33	0,53	0,51	0,54	0,57	0,58	0,40	0,43	0,44	0,45
Förnyelsetakt (%) ledningsnät (spillavlopp)	0,44	0,36	0,39	0,42	0,47	0,50	0,57	0,60	0,62	0,64	0,61
Förnyelsetakt (%) ledningsnät (dagvatten)	0,55	0,46	0,46	0,39	0,43	0,47	0,49	0,42	0,47	0,59	0,36

Bild 1. Förnyelsetakt ledningsnät vatten, spillvatten och dagvatten Luleå kommun

5. Hållbarhetsindex och verksamhetsutveckling

I Vägledning till Mål och budget 2027-2029 beslutad av kommunfullmäktige ansvarar Lumire för tre vattenrelaterade mätetal: invånarnas nöjdhet med kommunens arbete för att säkerställa dricksvattentillgången, vattenkvaliteten i egenkontrollen samt andelen vattentäkter med vattenskyddsområde.

Lumires bidrag är att säkerställa en trygg, långsiktig och hållbar dricksvattenförsörjning i Luleå. Det sker genom kontroll av vattenkvaliteten, skydd av vattentäkter, säker drift och underhåll samt investeringar i vattenverk och ledningsnät. Lumire arbetar också med beredskap och kundinformation för att upprätthålla förtroendet och leveransen vid störningar. Arbetet följs upp genom vattenkvalitet i egenkontrollen, andelen vattentäkter med vattenskyddsområde och invånarnas nöjdhet med tillgången till dricksvatten.

Vattenskyddsområden

Vattenskyddsområden är viktiga för att långsiktigt skydda våra dricksvattentäkter mot föroreningar och andra risker. I Luleå omfattas idag 90 % av vattentäkterna av vattenskyddsområden, men endast 60 % har ett modernt skydd utformat i enlighet med miljöbalken.

Arbetet handlar därför inte bara om att fler täkter ska ha skydd, utan också om att befintliga skydd behöver moderniseras. Arbetet med Jämtöns vattenskyddsområde pågår och bedöms vara färdigt under 2027.

Mätetal	Utfall 2025	Mål
Andel nöjda med kommunens arbete för att säkerställa tillgången till dricksvatten	93,2%	100%
Vattenkvalitet utgående dricksvatten, hos användare och vattentornen på egenkontrollen (avvikelser i procent)	2,8%	0%
Andel vattentäkter med vattenskyddsområde	60%	100%

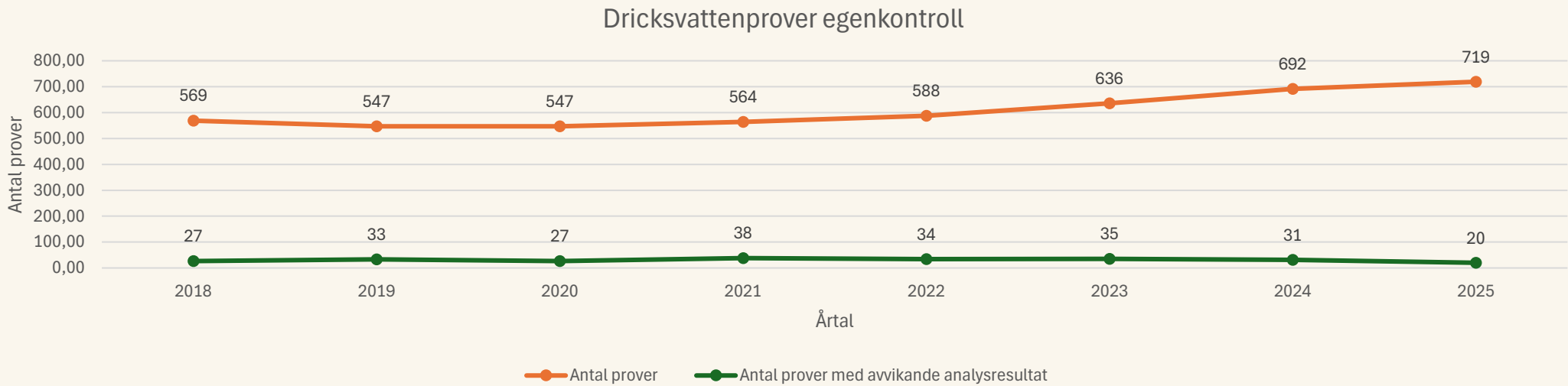

6. VA-plan och dagvattenplan

VA-planen och dagvattenplanen är centrala styrdokument för att säkerställa en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning i Luleå kommun. Planerna anger mål, riktlinjer och prioriterade åtgärder för att möta framtidens behov, klimatutmaningar och den gröna industriomställningen i regionen. VA-planen har en tidshorisont till år 2040. Den beskriver hur vi ska:

- Säkerställa kapacitet för tillväxt och ny bebyggelse.
- Skydda vattentäkter och utveckla robusta system för vattenförsörjning.
- Förnya och reinvestera i ledningsnät och anläggningar.
- Integrera klimatanpassning och resurseffektivitet i alla delar av VA-verksamheten.

Planen är ett strategiskt verktyg för att prioritera investeringar, samordna med översiktsplanen och uppfylla lagkrav enligt Vattentjänstlagen. Den revideras vart fjärde år för att anpassas till nya förutsättningar och tekniska lösningar. Senaste revidering antogs 2024.

Dagvattenplanen kompletterar VA-planen och fokuserar på hållbar hantering av dagvatten i ett förtätat och klimatpåverkat Luleå. Målen är att:

- Minska risken för översvämningar och skyfallsskador.
- Förbättra vattenkvaliteten i recipienter genom reningsåtgärder.
- Integrera dagvattenlösningar i stadsbyggnadsprojekt och gröna ytor.
- Utveckla riktlinjer för dagvattenhantering vid nyexploatering och ombyggnation.

Planen är ett stöd för myndighetsbeslut, detaljplanering och investeringar i reningsanläggningar, fördröjningsmagasin och klimatanpassade lösningar. Den samverkar med kommunens skyfallsplan och är en viktig del av arbetet för att möta klimatförändringar. Ett nytt förslag till integrerad Dagvatten-och skyfallsplan har presenterats för KF hösten 2026 men inte antagits.

6. Va-plan och dagvattenplan aktiviteter

Centrala Luleå

Östra länken 2026
Intagsdel och rötkammare Uddebo avloppsrening 2026
Energiåtgärder Uddebo
Energiåtgärder Gäddvik
Förstärkt grundvatten Gäddvik 2029
Dagvattenrening Hertsöfjärden och Björkskatafjärden 2027-2029
Dagvattenåtgärder Storheden 2025-2030
Reinvestering bostadsgator 2 per år
Områdesmätning vatten 2026-2029
Utbyggnadsområde Lövskär 2032

Riktning Boden

Reinvestering Hantverksvägen 2026-2027
Reinvestering Mariebergsvägen 2027
Kapacitetsökning Luleå-Sunderbyn 2027-2030

Sörbyarna

Områdesmätning vatten och spillvatten 2027-2028
Förstärkning avloppsledning Kallviken och Kallax 2026-2028
Utredning avloppsrening Klöverträsk 2026

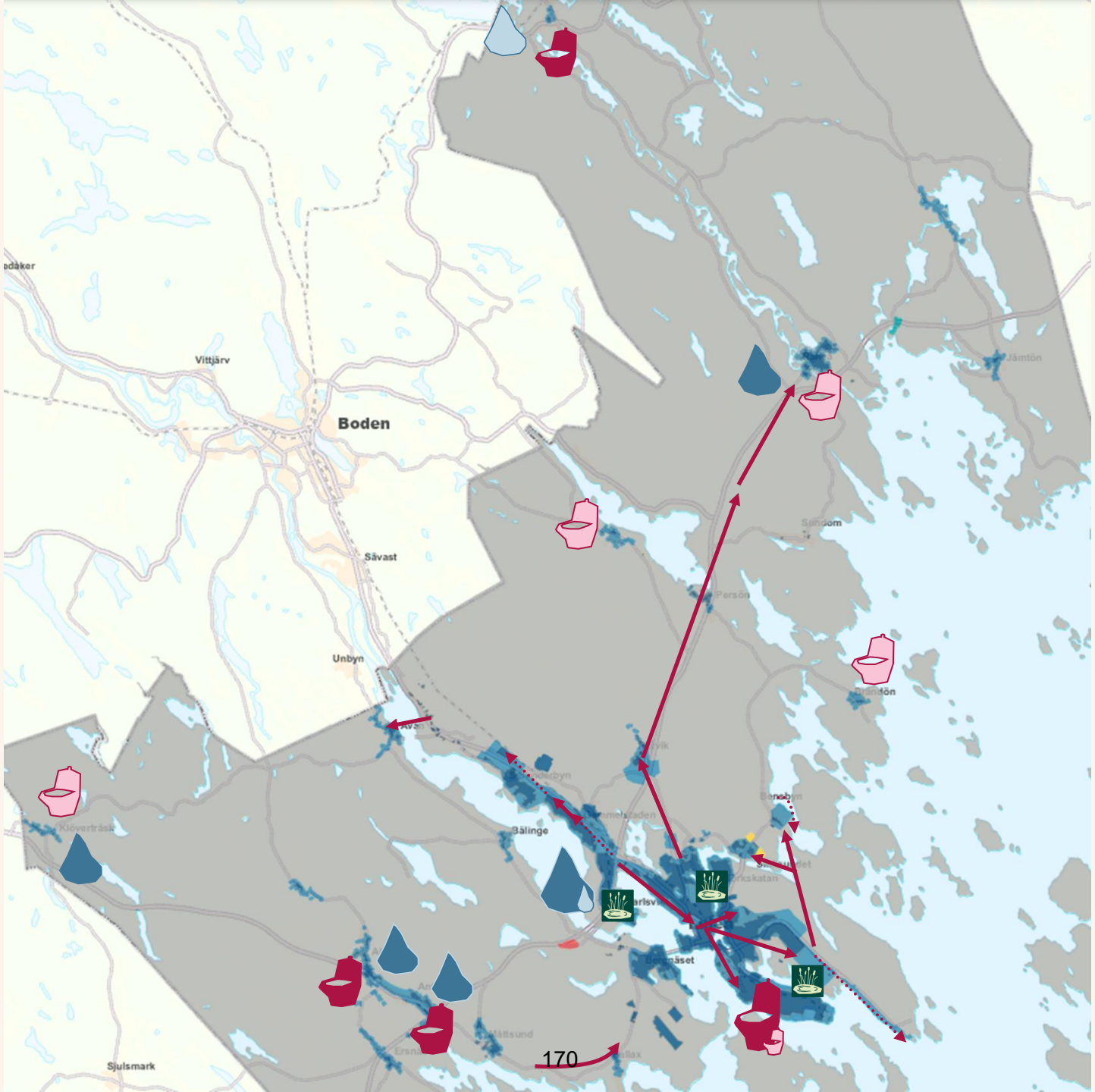

Genomförda åtgärder vatten
Planerade åtgärder vatten
Genomförda åtgärder avlopp
Planerade åtgärder avlopp
Genomförda åtgärder ledningsnät
Planerade åtgärder ledningsnät
Planerade åtgärder dagvatten

Norrbyarna

Vattenförsörjning Råneå 2027
Vattenverk Niemisel 2027
Kapacitetsförstärkning Råneå avloppsrening 2027
Reinvestering bostadsgator Råneå 1 vartannat år

Mittbyarna

Utbyggnadsområde Bensbyn 2027
Utredning Ängesbyns reningsverk 2027
Utredning Brändöns reningsverk 2029

7. Investeringsplan

Investeringsplanen är ett centralt styrdokument som konkretiserar hur vi omsätter VA-planens mål till faktiska åtgärder och projekt. Planen omfattar både reinvesteringar i befintlig infrastruktur och nyinvesteringar för att möta tillväxt, klimatanpassning och den gröna industriomställningen i regionen.

Planen säkerställer att våra samhällskritiska funktioner – vattenförsörjning, avloppsrening och dagvattenhantering – utvecklas i takt med Luleås behov. Den utgår från:

- VA-plan 2040 och dagvattenplanen.
- Kommunens mål om hållbar tillväxt och robusta system.
- Resultat från hållbarhetsindex och riskanalyser.

Prioriteringsprinciper
Investeringarna grupperas i fem huvudkategorier:

- **Reinvesteringar** – förnyelse av ledningsnät, pumpstationer och anläggningar för att upprätthålla leveranssäkerhet.
- **Myndighetskrav** – åtgärder för att uppfylla nya lagkrav och tillsynsbeslut.
- **Tillväxt** – kapacitetsökningar för nya bostadsområden och industrietableringar.
- **Utbyggnadsplan** – styrd utbyggnad enligt VA-planen för att möta befolkningsmålet 100 000 invånare till 2040.
- **Exploatering** – VA-investeringar kopplade till försäljning av kommunala tomter.

7.1 Reinvesteringar

Reinvesteringar är avgörande för att upprätthålla leveranssäkerhet och funktionalitet i VA-systemet. Vår infrastruktur består av ledningsnät, pumpstationer, vattenverk och reningsanläggningar som har lång livslängd men kräver kontinuerlig förnyelse för att möta dagens krav på kvalitet, miljö och säkerhet.

Syfte med reinvesteringar

- Säkerställa att befintliga anläggningar fungerar effektivt och uppfyller myndighetskrav.
- Förebygga driftstörningar och kostsamma akuta åtgärder.
- Förlänga livslängden på kritiska komponenter i VA-systemet.

Prioriterade områden 2027-2029

- Samordnad förnyelse av ledningsnät och pumpstationer i centrala Luleå med andra aktörer såsom Infrastruktur- och serviceförvaltningen och Luleå energi .
- Förnyelse av huvudledningsnät i Sörbyarna.

Rödmarkerade projekt har justerats sedan tidigare plan.

Ekonomiska ramar
För 2027 uppgår reinvesteringarna till cirka **92,5 miljoner kronor**, totalt planeras reinvesteringar för 204,6 miljoner kronor perioden 2027–2029. Investeringarna omfattar både mindre insatser och större projekt som samordnas med övriga infrastrukturåtgärder.

Koppling till hållbarhet
Reinvesteringar bidrar till minskad miljöpåverkan genom effektivare energianvändning, minskat läckage och förbättrad rening. De är en förutsättning för att uppnå våra mål inom hållbarhetsindex och för att möta framtidens krav på robusta VA-system.

Reinvesteringar VA	Varians %	Upparbetat t.o.m 2026-10-31 [tkr]	2027 [tkr]	2028 [tkr]	2029 [tkr]	Totalt 2027-2029 [tkr]	Total budget [tkr]
Reinvestering vattenmätare	20%	2 069	2 500	2 500	2 500	**7 500**	**7 500**
Reinvestering vatten	20%	1 914	3 500	2 500	2 500	**8 500**	**8 500**
Reinvestering styrsystem	20%	1 185	1 500	1 500	1 500	**4 500**	**4 500**
Reinvestering avlopp	20%	6 151	9 000	5 000	5 000	**19 000**	**19 000**
Reinvestering ledningsnät	20%	12 575	12 000	12 000	12 000	**36 000**	**36 000**
Reinvestering bostadsgator VA	40%	18 237	10 200		20 000	**30 200**	**30 200**
Reinvestering Anläggningar	40%				5 000	**5 000**	**5 000**
Hantverksvägen	40%	17 013	16 800			**16 800**	23 000
Älvgatan/Repslagargatan/Svanen	40%	108	5 000	13 500		**18 500**	18 500
Skeppsbrogatan/Trekanten	40%	352	25 300	8 600		**33 900**	35 400
Självfallsledning Kallax by	40%			6 000		**6 000**	6 000
Tryckledning Kallax	20%		2 000	6 000		**8 000**	8 000
P246 Kallviken-Edviken VA	20%	5 408	500			**500**	5 908
Renovering EL o styr förfällning Uddebo	40%			3 000		**3 000**	3 000
Stationsgatan	40%			3 000		**3 000**	3 000
Renovering RK1	40%	10 110	4 200			**4 200**	24 200
Summa [tkr]		**75 122**	**92 500**	**63 600**	**48 500**	**204 600**	**213 508**

Förnyelsetakt för ledningsnät

Förväntad förnyelsetakt enligt utförd plan motsvarar under perioden 2027-2029 för vattenledningsnätet 0,69% (145 år), för spillvattenledningsnätet 1,06% (93 år) och för dagvattenledningsnätet 0,9% (111 år).

I Luleå är det utredda förnyelsebehovet av ledningsnätet för vatten 0,8 % vilket motsvarar 125 år, för spillvatten 0,7 % som motsvarar 143 år samt för dagvatten 0,4% 250 år..

7.2 Myndighetskrav

Investeringar som genomförs på grund av myndighetskrav är nödvändiga för att säkerställa att verksamheten uppfyller gällande lagstiftning, tillståndsvillkor och tillsynsbeslut.

Syfte med investeringar utifrån myndighetskrav

- Uppfylla nya eller skärpta lagkrav, exempelvis enligt Vattentjänstlagen, Miljöbalken eller EU-direktiv.
- Genomföra åtgärder efter tillsynsbeslut eller förelägganden från myndigheter.
- Säkerställa att anläggningar och processer håller rätt miljö- och säkerhetsnivå.

Prioriterade projekt 2027–2029

- **Dagvatten och recipientskydd –** dagvattenanläggningar i Hertsöfjärden, Björskskatafjärden och Storheden.
- **Reningskrav vid avloppsreningsverk –** Råneå samt fortsatt åtgärdsplanering för Klöverträsk, Ängesbyn och Brändön.
- **Energi- och klimatomställning** – omfattande energieffektivisering vid Uddebo samt egen energiproduktion.

Rödmarkerade projekt har justerats sedan tidigare plan.

Ekonomiska ramar
Investeringarna för myndighetskrav uppgår till cirka **34,95 miljoner kronor för 2027.** Totalt planeras investeringar om **132,75 miljoner kronor** under perioden 2027–2029 för att möta myndighetskrav.

Koppling till hållbarhet och riskhantering
Genom att prioritera dessa åtgärder minskar vi risken för klimat- och miljöpåverkan, driftstörningar och sanktioner. Investeringarna bidrar till att säkerställa en trygg och hållbar VA-försörjning för Luleåborna och stärker verksamhetens robusthet inför framtida krav.

** Medel har beviljats av Tillväxtverket om 7,3 mkr, dvs hälften av budgeterad investering.*

Myndighetskrav	Varians %	Upparbetat t.o.m 2026-10-31 [tkr]	2027 [tkr]	2028 [tkr]	2029 [tkr]	Totalt 2027-2029 [tkr]	Total budget [tkr]
Dagvatten Storheden	40%			5 000		**5 000**	23 000
Dagvattenåtgärder Hertsöfjärden*	40%		750	15 000	750	**16 500**	16 500
Dagvattenrening Björkskatafjärden	40%				950	**950**	11 400
Klubbvägen	20%		3 000			**3 000**	3 000
Brändön ARV	40%				500	**500**	500
Ängesbyn ARV	40%			500	5 300	**5 800**	5 800
Klöverträsk ARV	40%		500	5 300		**5 800**	5 500
Niemisels VV	40%	893	8 200			**8 200**	16 000
Uddebo Reskr VA högspställv	40%	197	5 000			**5 000**	5 197
Nytt lågspänningställverk Uddebo	40%				6 000	**6 000**	4 000
Energiåtgärder Uddebo ARV	40%		2 000	30 000	13 000	**45 000**	45 000
Egen produktion energ (solceller)	40%				10 000	**10 000**	10 000
Värmeåtervinning rötslam	20%		3 000			**3 000**	3 000
Kemtank AVAN ARV	40%		1 000			**1 000**	1 000
Mätarbrunnar	20%		1 500	1 000	1 000	**3 500**	3 500
Råneå ARV	40%	88	10 000	3 500		**13 500**	16 500
Summa [tkr]		**1 178**	**34 950**	**60 300**	**37 500**	**132 750**	**173 397**

7.3 Tillväxt

Tillväxtinvesteringar är avgörande för att möta Luleås befolkningsmål och den gröna industriomställningen i regionen. De syftar till att öka kapaciteten i VA-systemet, klimatsäkra infrastrukturen och skapa förutsättningar för ny bebyggelse och industrietableringar.

Syfte med tillväxtinvesteringar

- Säkerställa robust vattenförsörjning och avloppsrening för en växande befolkning.
- Stärka kapaciteten i huvudledningar och produktionsanläggningar.
- Möta behovet av nya bostadsområden och industrietableringar kopplade till den gröna omställningen.

Prioriterade projekt 2027–2029

- **Strategiskt huvudstråk Luleå–Sunderbyn –** successiv kapacitetsutbyggnad mot Sunderbyn för bostäder, verksamheter och fortsatt samhällsutveckling**.**
- **Robust vattenförsörjning –** slutförande i Råneå och fortsatta kapacitets- och robusthetsåtgärder vid Gäddvik**.**
- **Kapacitetsanpassning i befintligt system –** pumpstationer, ledningsflyttar och nya serviser som möjliggör stadsutvecklingen.

Ekonomiska ramar
Tillväxtinvesteringarna uppgår till cirka **71,3 miljoner kronor för 2027**, med fortsatt höga nivåer under 2027–2029. Projekten samordnas med kommunens översiktsplan och industrietableringar för att optimera resurser och tidplaner.

Koppling till hållbarhet
Tillväxtprojekten bidrar till klimatanpassning, minskad risk för översvämningar och ökad resurseffektivitet. Genom att integrera cirkulära lösningar och energieffektiva system stärker vi Luleås roll som föregångare i den gröna omställningen.

Tillväxt	Varians %	Upparbetat t.o.m 2026-10-31 [tkr]	2027 [tkr]	2028 [tkr]	2029 [tkr]	Totalt 2027-2029 [tkr]	Total budget [tkr]
Råneå vattenförsörjning	40%	233 170	3 300			**3 300**	237 000
Huvudstråk Luleå-Sunderbyn	40%	3 088	55 500	52 100	50 000	**157 600**	215 000
Förlängning ledning Uddebovägen	40%				18 000	**18 000**	18 000
Småbåtsgatan Södra hamn	40%		500	3 800		**4 300**	4 300
Överflytt P1/P33 till P30	50%	796	9 000			**9 000**	7 200
Gäddvik infiltrationsbassänger och brunnar	40%			5 000	2 000	**7 000**	8 000
Södra H, Bangårdsgatan ledningsflytt	40%			9 000		**9 000**	26 000
Nya serviser	40%	2 434	3 000	3 000	3 000	**9 000**	9 000
Summa [tkr]		**239 488**	**71 300**	**72 900**	**73 000**	**217 200**	**524 500**

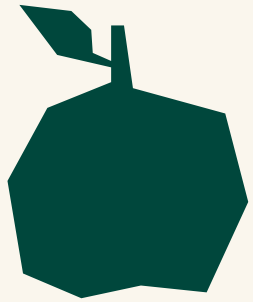

7.4 Utbyggnadsplan

Utbyggnad av allmänt vatten och avlopp i befintliga bostadsområden utan kommunal VA-försörjning är en viktig del av kommunens långsiktiga arbete för att förbättra miljö, hälsa och boendestandard. Många av dessa områden har idag enskilda lösningar som inte alltid uppfyller moderna krav på dricksvattenkvalitet och avloppsrening.

Syfte med utbyggnaden

- Ge fler hushåll tillgång till säkert dricksvatten och en hållbar avloppshantering.
- Minska miljöpåverkan från otillräckliga enskilda avlopp och skydda känsliga vattentäkter.
- Möjliggöra fortsatt utveckling och förtätning i attraktiva bostadsområden.

Prioriterade projekt 2027–2029
Exempel på utbyggnadsprojekt i befintliga områden enligt Investeringsplan 2027:

- **Bensbyn** – utbyggnad av Va-system i Järnviken, Bensbyn för ca 150 fastigheter
- **Lövskär** – utbyggnad av VA-system i Lövskär, Hertsölandet för ca 300 fastigheter

Ekonomiska ramar
Utbyggnadsinvesteringarna i befintliga bostadsområden uppgår till cirka **14 miljoner kronor för 2027.**Totalt planeras investeringar om **63,5 miljoner kronor** under perioden 2027–2029 för dessa områden.

Koppling till hållbarhet och samhällsnytta
Genom att ansluta fler hushåll till det allmänna VA-systemet förbättras folkhälsan, miljöbelastningen minskar och förutsättningarna för långsiktigt hållbar samhällsutveckling stärks. Utbyggnaden sker i nära dialog med de boende och samordnas med andra infrastrukturåtgärder för att skapa största möjliga nytta.

Utbyggnadsplan	Varians %	Upparbetat t.o.m 2026-10-31 [tkr]	2027 [tkr]	2028 [tkr]	2029 [tkr]	Totalt 2027-2029 [tkr]	Total budget [tkr]
Bensbyn	50	46 895	5 000			**5 000**	73 000
Lövskär	50	668	9 000	5 500	44 000	**58 500**	
Summa [tkr]		**47 563**	**14 000**	**5 500**	**44 000**	**63 500**	**73 000**

7.5 Exploatering

Exploateringsinvesteringar syftar till att möjliggöra nybyggnation av bostäder och verksamheter genom att förse nya exploateringsområden med allmänt vatten och avlopp. Dessa investeringar är avgörande för att Luleå ska kunna växa hållbart och erbjuda attraktiva tomter till både privatpersoner och företag.

Syfte med exploateringsinvesteringar

- Skapa förutsättningar för försäljning av kommunala tomter och etablering av nya bostads- och arbetsplatsområden.
- Bidra till kommunens mål om hållbar tillväxt och ökad befolkning.

Prioriterade projekt 2027–2029

Nedan följer några av de viktigaste exploateringsprojekten enligt Investeringsplan 2027:

- Hertsöfältet arbetsplatsområde
- Rutvik arbetsplatsområde
- Hertsöheden bostadsområde

Ekonomiska ramar
Exploateringsinvesteringarna uppgår till cirka **56,1 miljoner kronor för 2027**. Totalt planeras investeringar om **202,65 miljoner kronor** under perioden 2027–2029 för exploateringsprojekt.

Koppling till hållbarhet och stadsutveckling
Genom att samordna VA-utbyggnaden med exploateringsprojekt skapas robusta och framtidssäkra system som stödjer Luleås hållbara tillväxt. Investeringarna bidrar till att nya områden kan bebyggas på ett miljömässigt och ekonomiskt hållbart sätt, samtidigt som de stärker kommunens attraktionskraft för invånare och företag.

Exploateringar	2027 [tkr]	2028 [tkr]	2029 [tkr]	Totalt 2027-2029 [tkr]
Summa [tkr]	56 100	85 850	60 700	202 650

7.5 Investeringsplan sammanställning

Investeringsplanen sammanfattar de samlade investeringarna inom VA-verksamheten för perioden 2027–2029 och utgör ett centralt underlag för styrning, prioritering och uppföljning. Planen omfattar såväl reinvesteringar, myndighetskrav, tillväxt, utbyggnadsplan som exploateringsprojekt. Den totala investeringsvolymen för perioden uppgår till cirka 863,95 miljoner kronor enligt Investeringsplan 2027.

Beslutsprocess
Inför varje större investeringsprojekt, särskilt inom kategorierna myndighetskrav, tillväxt och utbyggnadsplan, bereds ett förslag om vägval. Detta innebär att projektets syfte, koppling till VA-planen, alternativa åtgärder, kostnadsberäkning, tidplan och konsekvenser för VA-taxan analyseras och dokumenteras. Förslaget tas fram av Lumire i samverkan med berörda kommunala funktioner.

Vägvalsbeslut fattas av Infrastruktur- och servicenämnden, som beslutar om vilket alternativ som ska genomföras. Beslutet grundas på en helhetsbedömning av samhällsnytta, ekonomi, miljöpåverkan och långsiktig hållbarhet.

Igångsättningsbeslut krävs för att aktivera investeringsmedel och påbörja genomförandet. Antagandet av investerings- och verksamhetsplanen utgör igångsättning för ramprojekt enligt planen.

Exploateringsprojekt hanteras och beslutas av kommunstyrelsen i särskild ordning, där varje projekt bereds med detaljerad kalkyl, intäktsprognos och konsekvensanalys för VA-kollektivet. Beslut om igångsättning fattas av kommunstyrelsen.

Sammanställning VA-projekt	2027 [tkr]	2028 [tkr]	2029 [tkr]	Totalt 2027-2029 [tkr]
Reinvesteringar VA	92 500	63 600	48 500	**204 600**
Myndighetskrav	34 950	60 300	37 500	**132 750**
Tillväxt	71 300	72 900	73 000	**217 200**
Utbyggnadsplan	14 000	5 500	44 000	**63 500**
Omföringskonto	10 650	14 100	18 500	**43 250**
Summa exkl exploatering [tkr]	**223 400**	**216 400**	**221 500**	**661 300**
Exploateringar	56 100	85 850	60 700	**202 650**
Summa [tkr]	**279 500**	**302 250**	**282 200**	**863 950**

8. Driftbudget och resursplanering

Driftbudgeten utgör grunden för den löpande verksamheten och säkerställer att resurser finns för att upprätthålla hög kvalitet och tillgänglighet i VA-tjänsterna. Budgeten omfattar samtliga kostnader och intäkter kopplade till drift, underhåll, personal och kapitalkostnader.

Driftbudget
För 2027 budgeteras intäkterna till **377,5 miljoner kronor**, där huvuddelen utgörs av brukningsavgifter, anläggningsavgifter och särskilda industriavgifter. Kostnaderna fördelas enligt följande:

- **Driftkostnader:** 114,6 miljoner kronor (t.ex. underhåll, kemikalier, energi)
- **Personalkostnader:** 90 miljoner kronor (inklusive OH och vikarier)
- **Kapitalkostnader:** 171,3 miljoner kronor (avskrivningar och internränta)

Det budgeterade resultatet för 2027 uppgår till **1,6 miljoner kronor** vilket motsvarar resterande av 2024 års förlust som avses återställas.

Resursplanering

- **Personal:** Planeringen omfattar både tillsvidareanställda och vikarier för att säkerställa bemanning året runt. Kompetensutveckling prioriteras för att möta ökade krav på digitalisering, miljö och säkerhet.
- **Underhåll och drift:** Löpande resurser avsätts för förebyggande underhåll, akuta åtgärder och optimering av anläggningar och ledningsnät.
- **Material och tjänster:** Budgeten inkluderar inköp av kemikalier, energi, reservdelar och externa tjänster för drift och underhåll.

Koppling till verksamhetsmål Driftbudgeten och resursplaneringen är nära kopplade till verksamhetens strategiska mål om leveranssäkerhet, kundnöjdhet och hållbarhet. Genom att säkerställa rätt resurser i rätt tid kan vi upprätthålla en robust och effektiv VA-verksamhet som möter både dagens och framtidens behov.

(Tkr)		
Intäkter	**B 2027**	**P 2026**
Brukningsavgift	359 900	329 700
Anläggningsavgift, periodiserade	6 600	6 000
Anläggningsavgift, direkta	2 000	2 000
Särskild industriavgift	6 370	5 500
Övriga intäkter	2 600	3 420
Summa intäkter	**377 470**	**346 620**
Kostnader		
Driftkostnader	-114 570	-110 781
Personalkostnader	-90 000	-79 000
Kapitalkostnader	-171 300	-142 420
Summa kostnader	**-375 870**	**-332 200**
Redovisat resultat	**1 600**	**14 420**
Inrullat över/underuttag	-1 600	-16 020
Utgående skuld/fodran Va-kollektiv	0	-1 600

9. Uppföljning och rapportering

Systematisk uppföljning och tydlig rapportering är avgörande för att säkerställa att verksamheten utvecklas enligt uppsatta mål och att resurser används effektivt. Uppföljningen omfattar både ekonomi, verksamhet, hållbarhet och projektgenomförande och sker enligt ett fastställt årshjul.

Årshjul för uppföljning och rapportering

- **Februari:** Projektinformation – statusrapport för pågående VA-projekt till nämnd och styrelse.
- **Mars:** Ekonomisk särredovisning för föregående år, slutredovisning av avslutade projekt samt hållbarhetsindex och hållbarhetsrapportering.
- **Maj & September:** Delårsuppföljning av verksamhet, ekonomi och hållbarhet, inklusive uppföljning av nyckeltal och mål.
- **Juni & November:** Projektinformation – halvårsstatus och inför årsskifte.
- **Oktober:** Förslag till ny VA-taxa samt revidering av verksamhetsområden och föreskrifter vid behov.
- **December:** Bokslut för VA-plan och verksamhetsåret, samt sammanställning av lärdomar och förbättringsförslag. Investering och verksamhetsplan för nästkommande år/period.

Rapporteringskanaler och ansvar

- Resultat och avvikelser rapporteras vid 10 tillfällen per år till infrastruktur- och servicenämnden samt Lumires styrelse.

LUMIRE
LULEÅ MILJÖRESURS

Planera	1
Projektera	2
Bygga	3

Anläggningsnr	Pågående projekt	Typ	Trakt	Samverkan/ Beroenden	Kommande beslutspunkt
A090	Värmesystem gaspanna/gasmotor+ack.tankar	MYND	Uddebo		FÖRRAPP Q3 2026
A090	Uddebo ny intagsdel	MYND	Uddebo		SLUTRAPP
A090	Ny personalbyggnad		Uddebo		SLUTRAPP
A090	RK1 renovering	REINV	Uddebo		Beslut övergång fas 2 del källa
A303	Ombyggnation	MYND	Råneå		PROJPLANQ3 2026
A090	Högspänningsställverk	MYND	Uddebo		FÖRSTUDIE Q4 2026
A226	Ombyggnation	MYND	Klöverträsk		FÖRSTUDIE Q2 2027
A336	Ombyggnation	MYND	Ängesbyn		FÖRSTUDIE Q2 2027
A341	Ombyggnation	MYND	Brändön		FÖRSTUDIE Q2 2027
A341	Dammtömning + ledningar och ventiler i damm	REINV	Brändön		SLUTRAPP Q4 2027
A090	Solcellspark	MYND	Uddebo		FÖRSTUDIE Q1 2028
P304	Rivning. Ersätts av P302 (del av Råneåprojektet)	TILLV	Råneå		SLUTRAPP
P331	Rivning. Ersätts av P333 (del av Råneåprojektet)	TILLV	Persön		SLUTRAPP
P001	Tas ur drift	TILLV	Centrum		PROJEKTDIR Q2 2026
P030	Tas i drift på riktigt (inte bara båtlatrin)	TILLV	Centrum		PROJEKTDIR Q2 2026
P033	Tas ur drift	TILLV	Centrum		PROJEKTDIR Q2 2026
P003	Utbyte till ny station. Hälsans hus. (Del av projekt Älvgatan/Repsla	REINV	Centrum		PROJEKTDIR Q1 2027
P002	Trekanten. Renovering. (del av projekt Skeppsbrogatan)	REINV	Centrum	LEAB	PROJEKTDIR Q1 2027
P037	Ny pst. (Del av projekt Hertsöfältet)	EXPL	Hertsön		SLUTBES
P174	Ny pst. (Del av Rutvik södra arbetsplatsområde)	TILLV	Rutvik		
P035	Rivning. (Del av projekt Hertsöfältet) Ersätts av P038.	EXPL	Hertsön		
P038	Ny pst. (Del av projekt Hertsöfältet)	EXPL	Hertsön		
P14X	Ny station (del av huvudstråk Luleå-Boden etapp 2)	TILLV	Kyrkbyn		
P14X	Ny station (del av huvudstråk Luleå-Boden etapp 2)	TILLV	Stadsön		
P141	Rivning (del av huvudstråk Luleå-Boden etapp 2)	AVV	Stadsön		
P142	Rivning (del av huvudstråk Luleå-Boden etapp 2)	AVV	Stadsön		
P155	Rivning invärtes och sedan överlämning till LK (del av huvudstråk L	AVV	Kyrkbyn		
P027	Övertas av Hamnen	AVV	Svartön	Hamnen	
P028	Övertas av Hamnen	AVV	Svartön	Hamnen	
P0XX	Småbåtsgatan ny pst	EXPL	Centrum	Parken	PROJEKTDIR Q1 2027
A???	Ombyggnation slamavskiljare Klubbvägen	REINV	Ersnäs		Ej projektmodell
V108	Ny tryckstegring (del av Hertsöheden)	EXPL	Hertsön		
V315	Byte styrsystem och ventiler	REINV	Högsön		Ej projektmodell
V320	Nytt vattenverk.	REINV	Niemisel		SLUTBES
V100	Ökad infiltration. Inkl. brunnsslingan och el.	TILLV	Gäddvik		FÖRSTUDIE Q3 2027
V100	Egen produktion solceller (utredning del av energikartläggning)	MYND	Gäddvik		FÖRSTUDIE Q2 2027
V100	Energikartläggning	MYND	Gäddvik		Utredning
V30X	Vattenkiosk (del av Råneå överföringsledning	TILLV	Råneå		
V300	Rivning (del av Råneå överföringsledning) verket	AVV	Råneå		
V302	Rivning (del av Råneå överföringsledning) tornet	AVV	Råneå		
VIB301	Rivning (del av Råneå överföringsledning) Andträsket	AVV	Råneå		

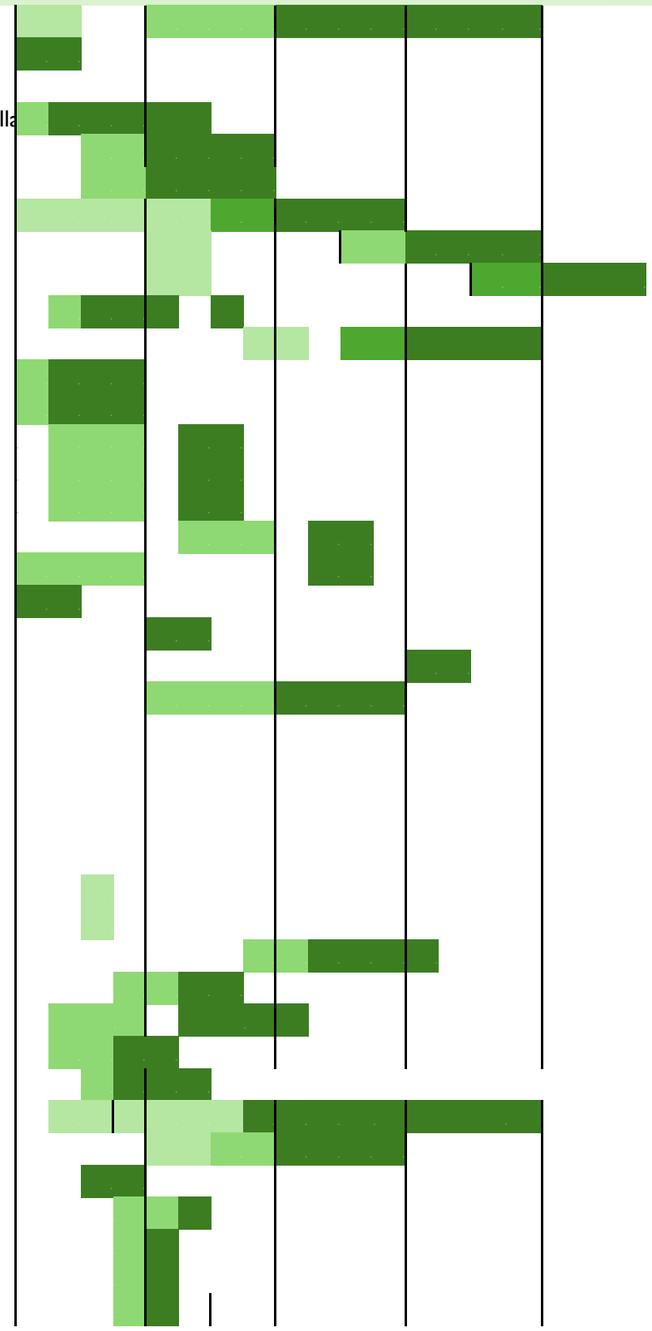

Påbörjad	**Behov**	**Prio (1-3)**	**Utredningsstatus - Projekt 2027**	**Totalt**	
Snart klar	**Förstudie**	**Prio 1:** Projekt som **måste göras** (politiska b	Påbörjad	**2027**	Planera 1
Avslutad	**Planering**	**Prio 2:** Projekt med **hög risk** (röda-ledningar	Snart klar	**2028**	Projektera 2
	Genomförande	**Prio 3:** Projekt med **mycket driftstörningar**	Avslutad	**2029**	Bygga 3
	Avslutad			**2030 -**	

LUMIRE
LULEÅ MILJÖRESURS

			2027-2029													
Utredningsstatus	**Projektstatus**	**Prio (1-3)**	**V (m)**	**S (m)**	**D (m)**	**Pågående projekt (ej DP)**	**Typ**	**Samverkan/ Beroenden**	**Kommande beslutspunkt**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**
Påbörjad	Förstudie	1	650	650		Förlängning ledning Uddebovägen (Svartön (Luleå industripark) 6-7)	TILLV		PROJDIR Q2 2028								
Avslutad	Genomförande	1	2000	2000		Huvudstråk Luleå-Sunderbyn etapp 1	TILLV										
Påbörjad	Planering	1	2250	2250		Huvudstråk Luleå-Sunderbyn etapp 2a+2b	TILLV		PROJDIR Q4 2026								
Påbörjad	Förstudie	1	ej klar	ej klar		Huvudstråk Luleå-Sunderbyn etapp 3	TILLV		FÖRRAPP Q4 2026 PROJDIR Q4 2027								
		1	350	350		Självfallsledning Kallax by	REINV		FÖRRAPP Q2 2026								
		1	1400	1400		Tryckledning Kallax -avtagsväg F21	REINV										
Påbörjad	Planering	2	500	500	500	Skeppsbrogatan	REINV	LEAB	PROJDIR Q2 2026								
Påbörjad	Förstudie	1				Bastugatan	EXPL										
Avslutad	Genomförande	1	1400	1400	1400	Hantverksvägen	REINV	GATA									
Avslutad	Genomförande	3				Midsommarvägen etapp 2	REINV	GATA									
Avslutad	Genomförande	3				Rundgatan/Västergatan	REINV	GATA									
Påbörjad	Planering	1	530	530	220	Älvgatan / Repslagargatan	REINV	GATA	PROJDIR Q3 2026								
Påbörjad	Förstudie	2		713		Överflytt flöde P1 och P33 till P30	TILLV	GATA	PROJDIR Q3 2026								
	Behov	1	300	300		Mariebergsvägen	REINV										
Avslutad	Planering	2	516	516	516	Svingelstigen	REINV	GATA									
Avslutad	Planering	2				Rödklöverstigen/Timotestigen etapp 1	REINV	GATA									
Avslutad	Planering	2				Rödklöverstigen/Timotestigen etapp 2	REINV	GATA									
Avslutad	Planering	2	350	350	350	Slåttervägen etapp 2	REINV	GATA									
Avslutad	Planering	2				Slåttervägen etapp 3	REINV	GATA									
Avslutad	Planering	2				Hässjestigen VA	REINV	GATA									
Påbörjad	Planering					Mätarbrunnar											
		1		110		Småbåtsgatan etapp 2	TILLV	PARK	PROJDIR Q1 2027 UPPH Q3-Q4 2027								
		1				Bangårdsgatan	TILLV	GATA	PROJDIR Q4 2028								
Snart klar	Planering					Hertsöfältet (Luleå industripark) etapp 3	EXPL										
Påbörjad	Förstudie	1				Dagvatten Storheden område 1	MYND										
Snart klar	Planering	1				Dagvattenåtgärder Hertsöfjärden	MYND	PARK, GATA	PROJDIR Q4 2026								
		1				Dagvattenrening Björkskatafjärden	MYND										
Avslutad	Genomförande	1				Utbyggnadsområde Bensbyn	UTB										
Snart klar	Planering	1				Utbyggnadsområde Lövskär	UTB										
Påbörjad	Förstudie		110	110		Stationsgatan	REINV										
						Reinvestering bostadsgator											
			3452	3726	995												
			0.69	1.06	0.90												

Förslag till beslut Igångsättningstillstånd avseende renovering och ombyggnad av kajstråket i Norra hamn

Ärendenr 2026/1208-3.4.6.1

Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott beslutar att godkänna projektbudgeten 40 000 tkr för projekt 38355 Kajstråket Norra hamn samt bevilja igångsättningstillstånd.

Sammanfattning av ärendet

Projektet avser renovering och ombyggnad av kajstråket i Norra hamn mellan Kulturhusrondellen och Teaterkajen. Bakgrunden är att befintligt trädäck och delar av kajanläggningen är i behov av upprustning samtidigt som området utgör en viktig mötesplats för rekreation, kultur, restaurangverksamhet, båtliv och friluftsliv.

Projektet omfattar bland annat utbyte av trädäck, ny belysning, förbättrad tillgänglighet och trygghet, utveckling av vistelseytor, grönska och angöringsmöjligheter samt åtgärder som stärker områdets attraktivitet året runt. Projektet genomförs i etapper under perioden 2027-2029.

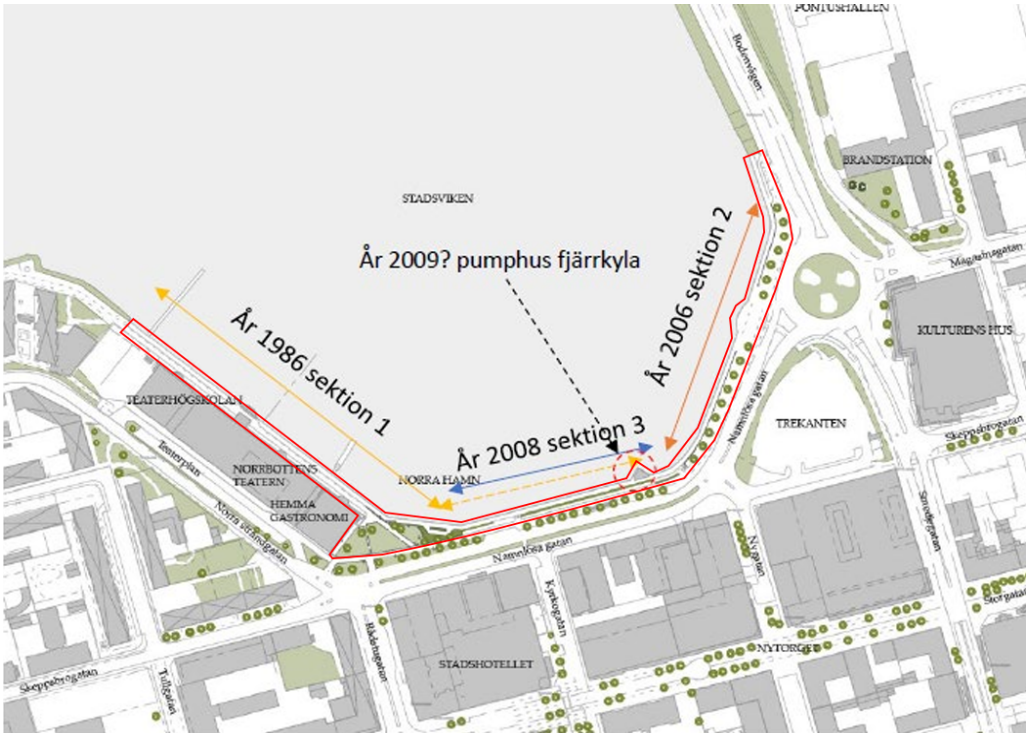

Bildinformation: illustrationen visar på tidigare genomförda etapper årsvis samt avgränsning kommande utförandeområde.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har för avsikt att infordra anbud avseende rubricerat projekt.

Projektering upphandlas under första halvåret år 2027. Utförande av projektet är planerat att upphandlas första halvåret, år 2028. Barnkonsekvensanalys kommer att genomföras.

Upphandlingen genomförs i enlighet med Luleå kommuns inköpspolicy och inköpsriktlinjer med kvalificeringskrav på utförda referensprojekt, omsättningskrav, kreditvärdighet och upphandlas till lägsta pris. Arbetena omfattar hela kajpromenaden vid Norra hamn.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen har finansiering för driften av detta investeringsprojekt och projektet planeras vara färdigställt under andra halvåret år 2029. Konstnärlig gestaltning ingår i projektet.

Bedömd projektbudget är 40 000 tkr och medel för projektet finns anvisade i nämndens beslutade investeringsplan 2027-2029.

Dialog
Dialog har tidigare förts med verksamheter längs kajpromenaden. Dessa dialoger återupptas första halvåret 2027. Intern dialog inom infrastruktur- och serviceförvaltningen har förts under hösten 2026.

Beslutsunderlag

- Projektdirektiv – Norra hamn
- Bilaga kalkyl – rev datum 2026-11-16
- Kommunikationsmål och intressentanalys Norra hamn

Marianne Kallin
Avdelningschef infrastruktur

Beslutet skickas till

Sektionschef landskap och trafik
Sektionschef projektledning
Michael Öhman, Stadsträdgårdsmästare
Alexander Morell, Landskapsarkitekt

Projektdirektiv
Norra hamn: renovering och ombyggnad

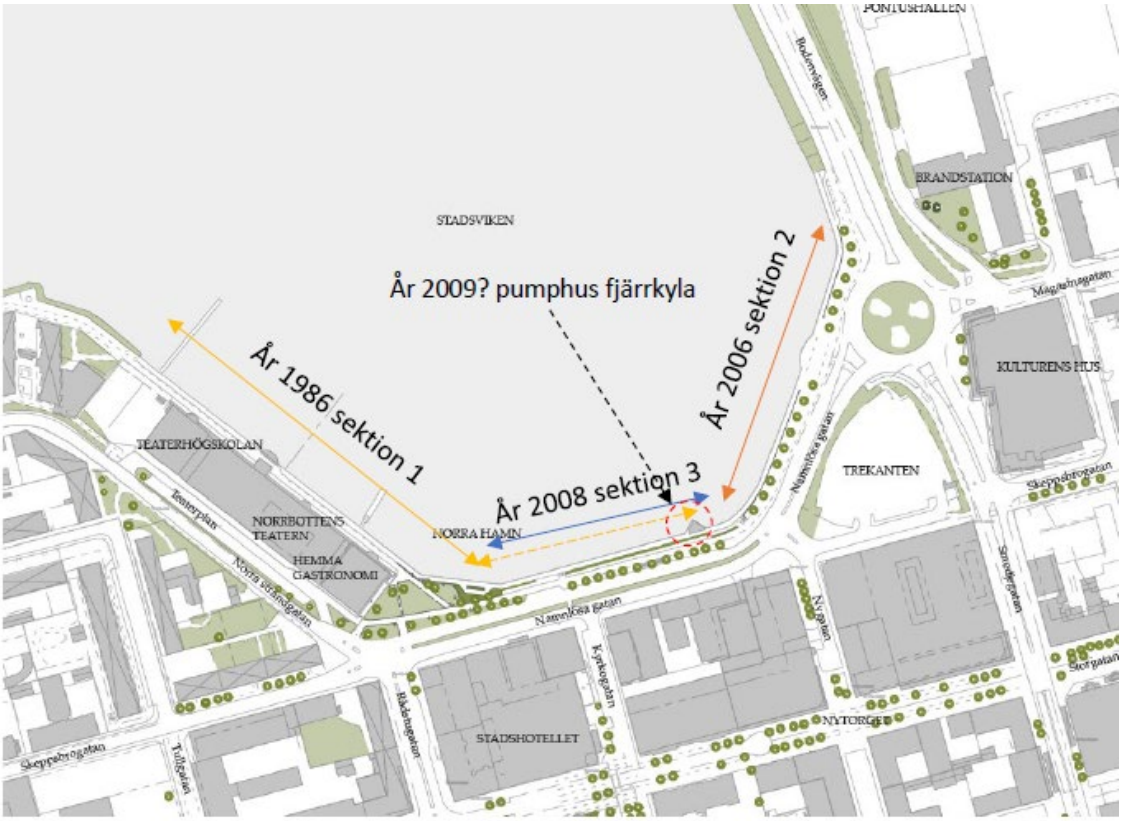

Projektägare: Marianne Kallin, ISF avd Infrastruktur,

Styrgrupp Helena Sjaunja ISF L&T, Annika Keisu Lampinen ISF P&N

Projektansvarig: Michael Öhman och Alexander Morell Investering/Landskap

Projektledare: Annakarin Nygård ISF/projektledning

Deltagare i arbetsgrupp: Niklas Colin/Park&Natur, Simon Holmstedt Investering/Trafik. Anne Eklund Investering/belysning, Andreas Johansson/Geodata/mät,

Referens/sakägare: Jan-Erik Nilsson ISF fastighet, Ove Forsberg, Tomas Hedström KFF, Fredrik Engström LEAB, KSF/MEX mfl

Upprättad: 2026-11-01

Reviderad den: ÅÅÅÅ-MM

Innehåll

1 Bakgrund och nuläge 3
2 Behov och underlag till utredning samt förslag på åtgärder 11
3 Alternativ för genomförande 15
4 Ram för genomförande 17
5 Projektorganisation och resurser 18
6 Mål 20
7 Bilagor 21

1 Bakgrund och nuläge

2023 togs ett gestaltningsprogram för *Strandstråket runt centrumhalvön i Luleå* fram i syfte att beskriva och analysera hela strandstråket från Norra till Södra hamn, ta fram förslag som höjer och utvecklar de befintliga kvaliteterna samt skapar nya attraktiva mötesplatser och stråk. Programmet bygger på kommunens översiktsplan 2021 och Grönplan 2020 samt det pågående arbetet med utvecklingsplan centrum.

I programmet lyfts att strandstråket från Norra till Södra hamn utgör såväl en viktig grönstruktur som rekreationsstråk runt centrumhalvön. Närheten till vatten, isvägar, gröna promenadstråk, badstränder och lekparker är några av de kvaliteter som lockar besökare från hela staden. För de som bor och besöker centrum utgör strandstråket det närmaste grönområdet i ett i övrigt tätbebyggt område. Det utgör centrumbonas närnatur, dvs den natur man hinner uppleva i sin vardag och förstärka sin hälsa; på kvällspromenaden eller en stund på dagen. Det höga besökstrycket ställer speciella krav på grönstrukturen. Grönstrukturen behöver ha flera attraktioner och kvaliteter samt tåla ett högt slitage. Det är viktigt att här finns goda möjligheter till lek och rekreation. För att ytterligare höja kvaliteterna i grönstrukturen runt centrum och möjliggöra för fler typer av mötesplatser samt förstärka vattenkontakten behöver stråket utvecklas.

Under 2026 har behov lyfts att tidigarelägga underhållsåtgärder vid Norra hamn då trädäcket från Kulturens hus till Teaterkajen är i dåligt skick. I förslag till åtgärder lyftes då möjlighet att kombinera underhållsåtgärden med en breddning av kajdelen vid Norrbottenteatern samt i övrigt se över vilka behov av insatser som kan vara nödvändiga att utveckla med utgångspunkt från förslag i gestaltningsprogram *Strandstråk centrums* syfte samt andra planerade insatser i området. Till budget för 2027-2029 har det under oktober 2026 tillskjutits 40 mkr.

1.1 Kort historik Norra hamn

Norra hamn användes som hamnområde fram till 1900-talets början. Mellan åren 1924-1935 byggdes fem magasin för att förvara koks och kol. 1986 ersattes koksmagasinen med de nuvarande byggnaderna längs kajen, som påminner om de gamla magasinen. År 1878 uppfördes Långkajen med samma sträckning som nuvarande Skeppsbrogatan, (vilken senare breddades i slutet av 1980-talet och en gång- och cykelväg anlades närmast vattnet). 1881 anlades den första småbåtshamnen i Luleå mellan Kokskajen och Långkajen. Under 1800-talet var Pråmkajen (idag parkeringen Trekanten) tillsammans med området mot Pontusbadet lastområde för virke. I början av 1900-talet fanns det en park i området innan det i mitten av 1900-talet byggdes parkering och trafikleder i området. Bodenvägen och Mjölkuddsbanken anläggs på 1950-talet som en trafikled med en gång- och cykelbana närmast vattnet. I området Pontuskajen (området nedanför nuvarande Pontusbadet) har det funnits virkesupplag, småbåtshamn, oljehamn och ett mindre industriområde, samt ett

kallbadhus som senare blev ett varmbadhus. På 1950-talet byggdes Pontusbadet och intilliggande sporthall samt brandstation vid kvarteret Bävern.

Hamnpromenaden från Norrbottenteatern till Kulturhusrondelen är byggd i etapper den första anlades på 1980 talet då hamnmagasinen rustades och byggdes om till dagens Norrbottenteater och restauranger mm. I samband med att Kulturens hus byggdes ändrades trafikmiljön och nedanför kulturhusrondellen anlades en ny promenad 2006-2008. Parallellt med Skeppsbrogatan byggdes den senaste etappen 2010-2011 om en grusad promenad med syfte att förbättra tillgänglighet och service till restaurangbåt och annan angöring samt att ett nytt pumphus för fjärrkyla uppfördes. Den senaste detaljplanen som togs fram 2019 möjliggör att verksamheter kan etablera sig på vatten som klassas som kvartersmark mellan Teaterkajen fram till pumphus.

Bild 1: ombyggnad kaj inför seglings VM 1988.

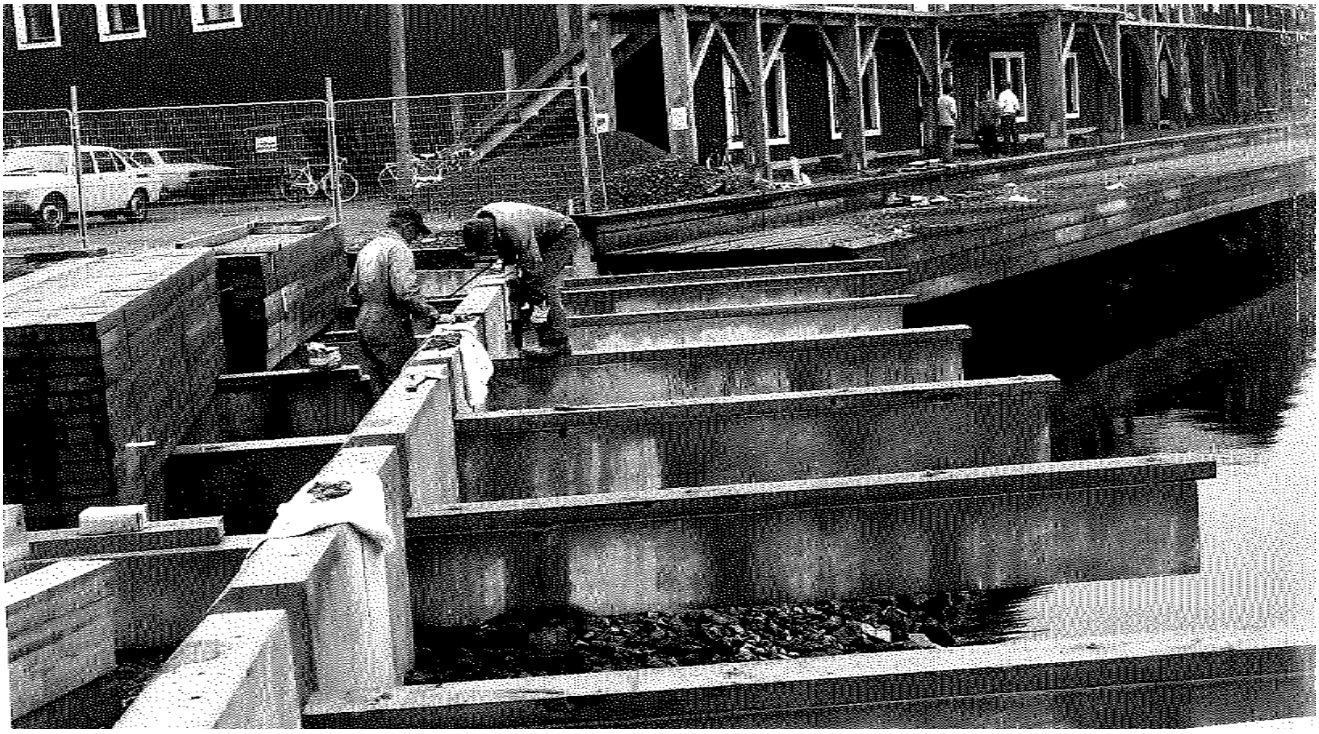

Bild 2 a-c: Etapp 1 1986-1988

Bild 3: Segel VM 1988

Bild 4: Konstruktion innan etapp 2 och 3

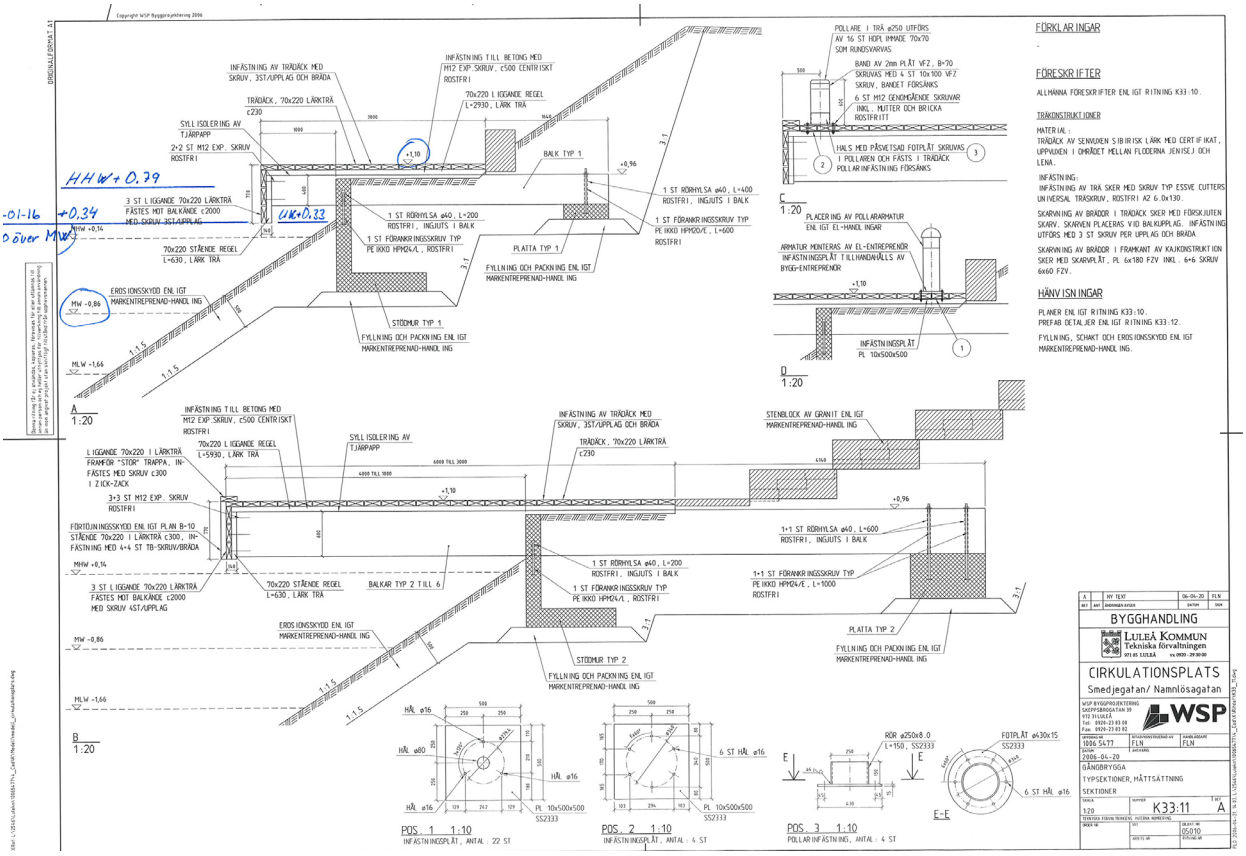

Bild 5: Sektion etapp 2 (se anteckning kopplat till vattenstånd, konstruktion fick modifieras pga högt vattenstånd vid isläggning).

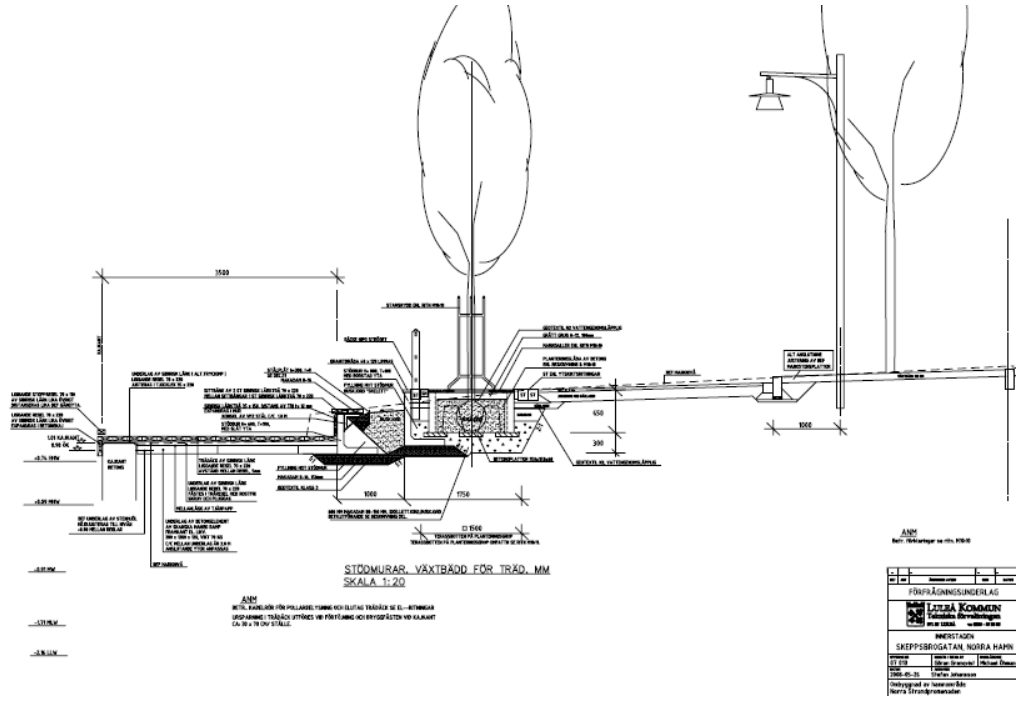

Bild 6: Sektion etapp 3

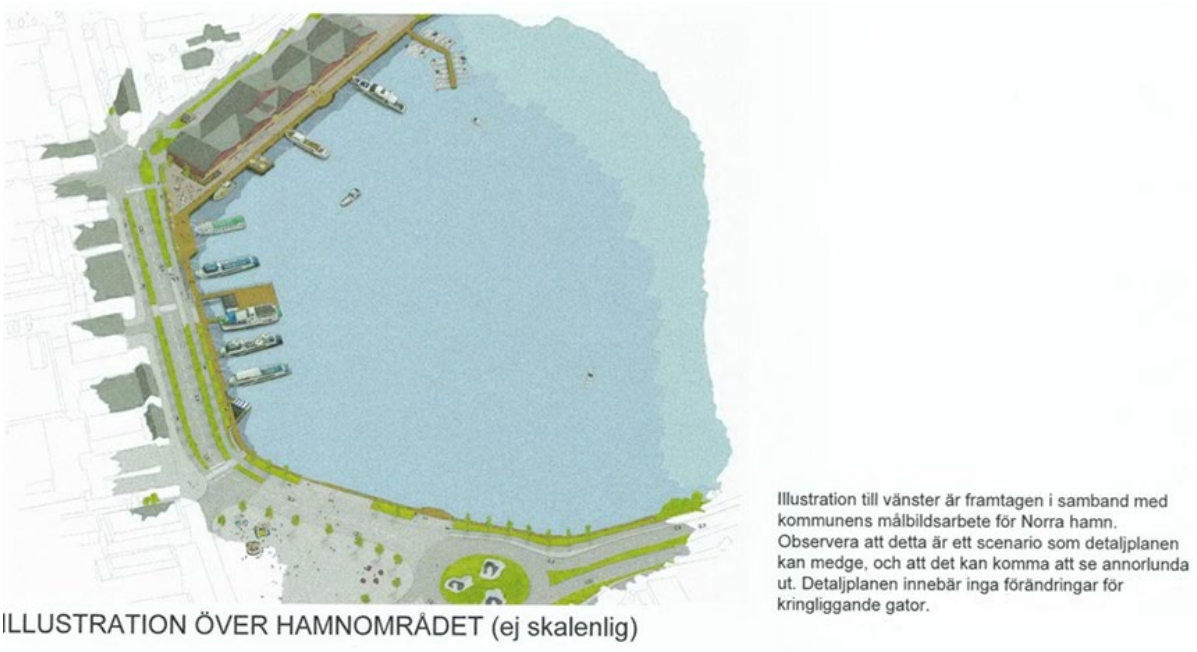

Bild 7: 2015 antogs en målbild för utveckling av Norra hamn som låg till underlag för detaljplanarbete

1.2 Nuläge

Kajpromenaden längs Norra hamn är idag ett mycket populärt gångstråk och sommartid slår sig många ner för att njuta av eftermiddags- och kvällssolen. Vintertid finns en anslutning ner till isen och den mycket populära isvägen. Hamnmagasinen rymmer Norrbottensteatern, två restauranger, dansskola, Teaterhögskola samt lokaler som används för undervisning inom gymnasieskolan. Sommartid lägger båtar för skärgårdsturer till vid bryggan. Kommunen ansvarar för upplåtelse kopplat till angöring och uteserveringar. Vid kajen finns också en brygga för småbåtar, en restaurangpråm samt ett pumphus för fjärrkyla. Norra hamn är omgiven av trafikmiljöer som kopplas till en parkeringsplats ”Trekanten” - där Bodenvägen, Namnlösa gatan och Skeppsbrogatan samt Kulturhusrondellen ligger närmast. Entréer med ramper och trappor går ned till ett trädäck, ett promenadstråk, som löper från Bodenvägens anslutning till Kulturhusrondellen förbi teaterkajen och vidare längs strandstråket runt centrumhalvön.

1.2.1 Förstudie angränsade område ”Trekanten”

Under 2017–2018 arbetades en förstudie fram för kvarteret Bävern och Norra Hamn. Bakgrunden till förstudien är att Luleå Energi behöver en ny fördelningsstation i centrum, i närheten av den befintliga på kvarteret Strutsen. Tidigare har kvarteret Bävern pekats ut, men Luleå Energi har tagit fram en skiss där den förläggs på Trekanten. I förstudien är bedömningen att detta är möjligt samtidigt som Trekanten kan utvecklas till ett allmänt torg samtidigt som nya platser för parkering byggs i närområdet. Detta kan innebära en

förändring av den nuvarande trafiksituationen. I förstudien föreslås Namnlösa gatan försvinna och ersättas med trafik i Skeppsbrogatans förlängning. Smedjegatan blir enbart bussgata och det en blir separat bussfil förbi Kulturens hus. Syftet var att ge ett underlag för fortsatt planering och beslut gällande kvarteret Bävern, Norra Hamn och Trekanten. I förstudien föreslogs fortsatt parkering på trekanten, i form av nedgrävda parkeringar under marken. I och med detta kan markytan användas som en park eller torg och tillsammans med ett föreslaget shared space utanför kulturens hus ge en bättre koppling från bebyggelsen ned till vattnet. Trekanten ingår i ett evenemangstråk som sträcker sig från Norrbottensteatern vidare mot Kulturens hus, Luleå Energi Arena och Coop Arena.

Ny bebyggelse skulle kunna placeras längs med Skeppsbrogatan samt ner mot kajkanten för att stärka torgets funktion. Den nya bebyggelsen ska genom sin gestaltning skapa mervärden till torget och kan nyttjas för att skapa fina vistelseytor och förstärka rumsligheten. Café, restaurang, kiosk, cykelparkering och övrig service kan stärka torgfunktionen.

Bild 8: Förstudie ”Trekanten”

1.2.2 Andra planer, analyser och rekommendationer för området

I Grönplan för Luleå kommun sägs bl a följande som knyter ann till utveckling av Norra hamn:

- Centrumhalvön är vindutsatt och trädplanteringar mildrar. Krontäckningsgraden är förhållandevis låg i centrum och behöver förstärkas genom trädplantering där spridningskorridorer kan förstärkas. Varje tillskott av små - parker, trädrader, eller till och med enstaka träd för in biologisk mångfald i stadsmiljön.
- Stärka rekreationsstråket och den viktiga kopplingen från strandstråket till vattnet.
- Strandstråket behöver förstärkas ytterligare med fler jämlika sociala funktioner.

I Utvecklingsplan för centrum som inte är antagen har följande lyfts som bör vägas in i utvecklingen av Norra hamn:

- Isen runt centrumhalvön ska utvecklas som evenemangsyta.
- Visuella kontakten med vattnet ska bevaras och utvecklas.
- Allmänhetens tillgång till stränder ska säkerställas.
- Trekanten ska utvecklas till en offentlig plats för evenemang.
- Båtar som ligger förtöjda i Norra hamn ska rymma publik verksamhet.
- Trafikledernas barriäreffekter för fotgängare ska minska

I gestaltningsprogram Strandstråk centrum har en analys utförts som kan ligga till grund för åtgärder:

Styrkor

- Centralt läge
- Bryggpromenad vid vattnet
- Entré till isvägen skapar aktiviteter vintertid
- Kulturliv och restauranger skapar folkliv och rörelse
- Båtliv - både skärgårdsturer och småbåtar
- Karaktärsskapande entrémotiv till staden

Svagheter

- Trafik och trafik alstrat buller
- Bryggor är i behov av upprustning
- Brist på cykelparkeringar
- Dålig logistik- och service vid upplåtna platser för angöring och natthamn.
- Bristande konstruktion på bryggor/kaj
- Trappan och scenen på kajen delar upp platsen på ett negativt sätt

- Bristfällig tillgång på allmänna mötesplatser.
- Gångstråk och brygga är smala och upplevs som trånga
- Speciellt vid slänten mellan trädäck och kulturhusrondell har finns behov av terrassering och gröngöring.
- Kraven på tillgänglighet uppfylls inte på alla sträckor speciellt vid Teaterkajen.
- Ramper och trappsteg är senare tillägg vilket ger ett rörigt intryck och försvårar framkomligheten.
- Ytorna söder om magasinen används för leveranser, vilket skapar hårt slitage på ytorna samt leder till trafikfara.
- Vistelseytorna ligger i skugga stora delar av dagen

2 Behov och underlag till utredning samt förslag på åtgärder

Längs Norra hamnpromenaden ska alla grupper i samhället känna sig välkomna och trygga under hela året. Hänsyn tas till att unga och gamla har olika behov och önskemål i förhållande till utevistelse, motion och upplevelse av trygghet. Tillgänglighet för människor med olika slags rörelsehinder är en viktig aspekt längs hela stråket och på flera olika sätt kommer framkomligheten att bli bättre än idag. Stråken och entréerna ska vara tydliga, gångvägar får anpassade lutningar och bredder och markmaterial förbättras. Ramper anläggs där det behövs och otillgängliga partier kompletteras med nya stråk och platser. Dessutom ges hela sträckan en god belysning för ökad tillgänglighet och trygghet. Utvecklingen av hela strandstråket med sammanhängande gångstråk, nya mötesplatser och aktiviteter bidrar till att fler människor lockas att röra sig längs hela stråket vilket i sig stärker tryggheten. Trädäcket längs hela promenaden behöver ses över och bytas inklusive pollare och belysning. Två besiktningar är utförda som kan ligga till grund för val av åtgärd. Här är det viktigt att val av sektion analyseras och fastställs i tidigt skede. Projektet bör även analysera i tidigt skede hur återbruk kan tillämpas.

2.1 Teatern, magasinen och samspelet med arkitekturen etapp 1.

Visionen är att ”Nya Teaterkajen” skapar plats för mer möten, liv och rörelse nära vattnet. Den nya bryggan längs teaterkajen blir bredare än idag och bjuder in till flera olika typer av platsbildningar med bland annat terrasseringar och plattformar ner mot vattnet, där man kan sitta och njuta av kvällssolen och utsikten. Längs med hela bryggan kan man strosa på olika nivåer. Ramper ner till den nedersta delen av bryggan skapar god tillgänglighet för alla. Det finns också möjlighet att gå ut till en platsbildning ute i vattnet på en brygga som ligger vinkelrätt mot kajen. Denna skulle kunna nyttjas vintertid som entré till isvägen. En särskild utredning kopplat till ny och mer optimal entré till isbanan tas fram parallellt med förprojekteringen.

Teatermagasinens karaktär återspeglas i gestaltningsförslaget i ombyggd teaterkaj. Den nya kajens form, detaljer, material och kulörer ska harmonisera med magasinens arkitektur.

Norrbottensteaterns och Teaterhögskolans entréer stärks visuellt genom att två större öppna ytor skapas, med sittplatser och teaterinspirerad linspänd belysning. Lampornas sken lyser upp entréytorna med ett starkare och varmare sken än det övriga stråket. På så vis skapas en scenkänsla och en upplyst plats för olika slags framträdanden eller installationer. Platserna är orienterade för att undvika byggnadens skugga vilket ger mer solinstrålning.

2.2 Restauranger, uteserveringar, servicebyggnader, platser på vatten

Nya ytor för uteservering kan tillskapas, dels på södra kortsidan av Teatermagasinen, ombonad av en stödmur, planteringar, nya träd, dels genom möjligheter till pontonbryggor vid entréerna till de befintliga restaurangerna. Nya uteserveringar på pontonbryggor och vid parken behöver samspela väl med omgivande arkitektur. Här ska också finnas möjlighet för verksamheterna i magasinsbyggnaden och vid vatten att annonsera om evenemang och sin verksamhet. Vid Kulturhusrondellen/Trekanten och längs Skeppsbrogatan behöver befintliga entréer och slänter samt angöring till vatten ses över där förutsättningar och olika förslag vägs in i förprojektering innan det går vidare till förfrågningsunderlag.

2.3 Ny park och nytt torg

Sydost om Teatermagasinen kan en helt ny park bildas - Teaterparken med gräsytor, planteringar, träd, sittplatser och ytor för cykelparkeringar. Genom parken löper ett viktigt stråk från Skeppsbrogatan mot vattnet, bryggan och isvägen. Sommartid byggs uteservering upp via upplåtelse. Mellan parken, Skeppsbrogatan och kajstråket föreslås ett litet triangelformattorg som omgärdas av träd och riktar sig ut mot vattnet där möjlighet till lek och rekreation tas med i utformningen. Torget ska kunna möbleras med flyttbara möbler och annan utrustning året runt.

2.4 Båtlivet

Sommartid är det mycket liv och rörelse längs hela kajpromenade. En viktig del är båtlivet, både i form av småbåtar och även större båtar för skärgårdsturer. Förslaget möjliggör tre nya angöringsplatser med god tillgänglighet för skärgårdstrafik och bra service i form av moderna teknikbänkar och servicebyggnad vid magasinets norra gavel. En ny brygga/vågbrytare är anlagd vid slutet av kajpromenaden som småbåtar kan lägga till vid, men det saknas en balk och trädäcket behöver åtgärdas snarast. Kopplat till angöring etc behöver även platser och entréer till isbanan vintertid samt platser på land som kan användas till olika aktiviteter vintertid utredas i tidigt skede.

Bild 9-10: Vy och planförslag Teaterkajen

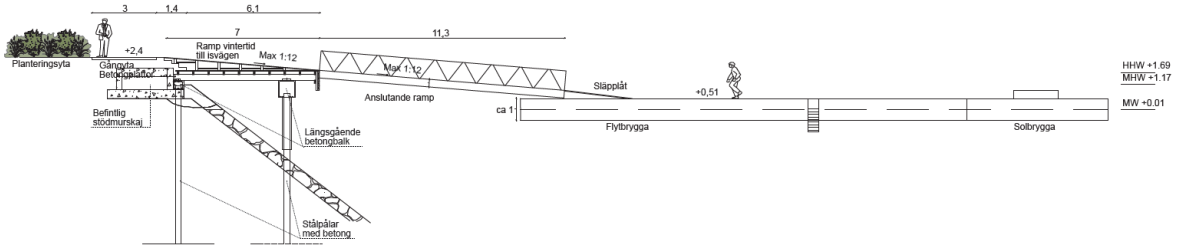

Sektion Norra hamn, A-A (Vinter). Skala 1:150. Mått i m.

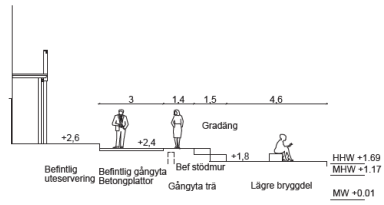

Sektion Norra hamn, B-B. Skala 1:150. Mått i m.

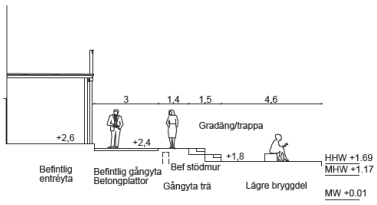

Sektion Norra hamn, C-C. Skala 1:150. Mått i m.

Bild 11: Förslag på sektion vid Teaterkajen samt ramp till vatten och isbana

Bild 12. Förslag på sektion vid Kulturhusrondellen (AI genererad)

3 Alternativ för genomförande

Åtgärder under perioden 2027-2029 föreslås indelas i etapper kopplat till tidplan och budget. En helhetslösning för hela området behöver tas fram tidigt som sedan kan ligga till grund för utförande 2027 till 2029.

Exempel kopplat till delsträckor och platser:

- Längs hela sträckan behöver trädäck bytas ut kajdelen vid Norrbottensteatern ska breddas samt att det ska tillföras platser som är mer driftoptimala, tillgängliga, trygga och säkra. Fördjupad utredning kopplat till breddning måste ske i tidigt skede.

- Slänten och stora trappan vid Kulturhus rondellen är viktiga träffpunkter som kan utvecklas i samband med renoveringsåtgärder, här finns behov av att terrassera och gröngöra slänten som idag utgörs mestadels består av krossat stenmaterial och björkar planterade intill grundstenar av granit, ett populärt hopptorn har ankrats upp utanför en utkragning av trädäcket och intresse finns att komplettera vattenaktiviteter med kallbadhus på flottar.

- En framtida ombyggnad av ”Trekanten” påverkar entréer och krav på tillgänglighet kopplat till kajpromenaden. Placering av en ny allmän toalett ev med kiosk och kultur/turistinformation finns med i gestaltningsprogram Strandstråk centrum men det finns behov att ta utreda nya platser kopplat till ombyggnad trekanten och förslag på nya verksamheter. Den nuvarande närmaste allmänna toaletten finns vid parkeringen på gaveln mot Norra strandgatan.

- Det finns önskemål från Luleå energi att utveckla tillgänglighet och trygghetsskapande åtgärder kopplat till deras pumphus. En ny anslutningspunkt VA från Skeppsbrogatan tas med i tidigt skede – behov kopplat till efterfrågan via byggdialog och MEX avtal.

- Analys med utgångspunkt från barnkonventionen visar på behov av platser för små barn ett förslag är att utveckla området i förlängning Rådstugatan.

- **Förslag för Q4 2026 och Q 1-2 2027:** igångsättning dec 2026 därefter analysera via förprojektering utformning av sektioner vid Teaterkajen och Kulturhusrondellen som ökar tillgänglighet, trygghet och ökat attraktionsvärdet kopplat till allmän vistelse, kultur- och näringsverksamhet, val av ny träöverbyggnad, belysning utrustning etc längs hela sträckan, samråda förslag kring platsen vid Hemmagastronomin ny lekplats samt möjlighet till platser för uteserveringar, angöring båtar samt entréplatser mm vid teatermagasinen. Under 2027 påbörjas projektering,

förfrågningsunderlag och kalkyler som säkerställer budget och genomförandeplan fram till 2029.

Här ska följande vägas in:

- Renovering- och underhållsåtgärder byte av trädäck som är nödvändiga i närtid.
- Tillgänglighets- och trygghetsskapande åtgärder som utvecklar området. Val av sektioner inför ombyggnad.
- Spridningskorridorer och platser för biologiska mångfald (mer vegetation) behov av förstärkning.
- Utveckling av och anpassning till Trekantens ombyggnad och närliggande trafikmiljöer behöver tas med i planeringsarbetet.
- Utveckling av angöringsmöjlighet längs kajen framförallt mellan Bistro brygga och pumpstation.
- Övrigt se Mål och referens analys

3.1 Risk och konsekvens

3.1.1 Koppling till andra projekt och beslut

Lumire och Leab har angränsade projekt 2027-2029. Fastigheter bör se över sina nödutgångar och åtgärder kopplat till ombyggnad Norrbottensteatern mfl. Närliggande projekt som kvarteret Bävern och Katten kan påverka utförande under 2027-2030 och deras tidplaner och ev påverkan behöver kartläggas.

3.1.2 Risker och möjligheter

Värdera och bedöm risker och möjligheter samt eventuella konsekvenser utifrån exempelvis måluppfyllnad, intressenter, fysiska förhållanden, koppling till andra projekt och beslut, tidplan, beroenden och kostnader, eventuell risk för ekobrottslighet.

3.1.3 Kostnadsuppskattning

Kostnadsuppskattning sammanställs i bilaga kalkyl. Viktigt att uppskatta och inkludera osäkerhetsgrad, anges i viss procent och utgör alternativets riskbudget (oförutsedda kostnader). Eventuella risker som inte kunnat bedömas eller kvantifieras i denna fas noteras, det kan tex handla om förorenad mark. Det är viktigt att de antaganden som kostnadsuppskattningen baserats på framgår. Detta görs i tidigt skede dvs förprojektering och fortsätter under projektering och framtagande av förfrågningsunderlag.

4 Ram för genomförande

4.1 Omfattning och avgränsning

4.2 Tidplan

Q4 2026: Färdigställande av förstudie, formulering av projektdirektiv med kalkyl inför igångsättning beslut om igångsättning prioritering och etappindelning. Q1-4 2027: (avrop via ramavtal) förprojektering, projektering och kalkyl, tillståndsprövning, förfrågningsunderlag och upphandling, utförande trädäck 2027 övrig ombyggnad 2028-2029.

En noggrannare tidplan tas fram i projektplanen.

4.3 Projekteringsanvisning

Se Anvisningar konsulter och entreprenörer - Luleå kommun

4.4 Förslag på entreprenadform

Totalentreprenad vissa delar via ramavtal

4.5 Projektbudget

Reinvesteringsmedel finns i budget, kompensation för drift är upptagen.

År 2027-2029 totalt 40 mkr (2,5+25+12,5) fördelning se budgetplan samt bilaga Kalkyl

Kodsträng
62152000
Verksamhet: 41000
Projektnummer: 38355

Övrigt

I samband med utförande kan LEAB bidra med anpassning till sin anläggning. Underlag till beslut om budget tas under förprojektering. Om det finns det bidrag att söka ska samråd ske med kommunstyrelseförvaltningen under Q 1-2 2027 samt via samordning via näringslivet, besöksverksamhet, kultur, restauranger, föreningar mm.

4.6 Prioriteringar

Projektet har följande prioriteringsgrunder:

Prioritering	O,4	Resultat	0,2	Tidpunkt	0,4	Kostnad

4.7 Mass- och miljöhanteringsplan

Särskild plan för återbruk, miljöval - utrustning, materiel, energieffektivisering, koppling till andra projekt etc. Ska tas fram i under 2027 och beskrivas i projektplanen

4.8 Sekretess och eventuell riskklassning

Utreds i samband med att projektplanen tas fram.

4.9 Kommunikation

En särskild kommunikationsplan ska upprättas.

4.10 Övrig relevant information

Under 2027 behöver hur extern finansiering, bidrag mm kan stärka budget samt att samordning och påverkan till andra närliggande projekt, besiktningar, etablering, garanti, kvalitetskrav, relationshandlingar/skötselplan, utbildning av driftpersonal, drift- och skötselinstruktion, konstnärlig gestaltning etc beskrivas.

5 Projektorganisation och resurser

5.1 Projektgrupp och eventuell Styrgrupp

Namn	**Roll i verksamheten**	**Roll i projektet** *Infoga/ta bort rader efter behov*	**Timmar i projektet**
Styrgrupp			
Marianne Kallin		Ordförande styrgrupp	
Helena Sjaunja		Trafik och landskap	
Annika Keisu Lampinen		Park & Natur	
Projektgrupp			
Michael Öhman och Alexander Morell	ISF L&T	Projektansvariga	
Annakarin Nygård	ISF PL	Projektledare	
Simon Holmstedt	ISF L&T	Teknikansvarig Trafik/Landskap	
Anne Eklund	ISF L&T	Teknikansvarig belysning	
Niklas Colin	ISF P&N	Drift VA/Trafik/Landskap	
Andreas Johansson	ISF Geodata	Mät	
Jan-Erik Nilsson?	ISF fastighet		
Hans Sundvall	KFF	Konstnärlig gestaltning	
Ove Forsberg	KFF		
Tomas Hedström	KFF		

Sakägare: Anna-Maria Killmey och eller Jan-Erik Nilsson Fastighet, Ove Forsberg och Tomas Hedström KFF, Fredrik Engström LEAB, Övriga Verksamhetsutövare via Mark- och exploatering kopplat till avtal mm

Referenser/intressenter/verksamhetsutövare: Laponia, Hemmagastronomin, Bistro, Norrbottensteatern, Bastusällskapet, LTU och AUF, LEAB mfl

5.2 Referens/intressegrupp behovsanalys

Koppling till andra projekt och beslut: Samordning med Lumire och Leab kopplat till Skeppsbrogatan och Trekanten, samordning med MEX kopplat till Bävern, Katten mfl pågående detaljplaneprojekt. Samordning med MEX och KFF kopplat till turbåtstrafik evenemang mm. Samordning med fastigheter kopplat till byggnader och dess verksamheter. Samordning med LEAB kopplat till pumpstation. Samordning med föreningar och näringsliv.

Intressent		Påverkans-grad	Behov / Krav
Berörd intressent		*Hög / Låg*	*Precisera behov / krav i fritext, motivera bedömning*
KSF: MEX/SOK/Näringsliv besöksnäring mfl		mellan	På ett tidigt stadium fastställa vilka avtal och krav på utformning som finns med utgångspunkt från ÖP (UPC) och detaljplaner
ISF/ fastigheter samt Räddningstjänst		hög	Påverkan i utformning ny sektion kajpromenad mm som påverkar verksamheter i byggnad samt byggnad, utrymningsvägar behöver tas med i tidigt skede. Delaktighet i samråd och dialog måste planeras in Q1-2 2027
KFF entréer året runt isbanan, båtliv mm		hög	Arrangemangsplanering under utförandetid samt förbättringar inom projektet, avtal med turbåtar behöver omhändertas. Delaktighet i samråd och dialog måste planeras in Q1-2 2027
LEAB el och fjärrkyla mm		hög	Förbättringar kring pumpstation vad gäller tillgänglighet och trygghet utreds och nivå för utförande bla kostnadsfördelning tas med tidigt Q4 2026-Q1-2 2027, varefter samordnad projektering och utförande kan ske i etapp 2.

Lumire		mellan	Samordning med utförande Skeppsbrogatan och Trekanten samt beslut om nya anslutningspunkter bör ske Q4 2026-Q1-2 2027
Restauratörer mfl		mellan	Se samordning med fastigheter
Norrbottensteatern		mellan	- ” -
LTU/AUF		mellan	- ” -
Bastusällskapet		mellan	- ” -
Laponia		mellan/hög	Samordning med MEX och KFF samt fastighet om angöring mm

Kritiska ställningstaganden	**Kvalitativ konsekvens**	**Finansiell konsekvens**
Etapp 1 vid Kulturhusrondellen pågår utredning om att angöra flytande bastuflottar. Samråd och förprojektering med Bastusällskapet bör inledas Q4 2026-Q1 2027.	Förutsättningar vad gäller tillgänglighet och teknik, service, transporter etc bör klargöras så att det bidrar på ett positivt sätt till platsen	Fördelning vad gäller kostnader mellan projektet
Etapp 2 och 3 en ny sektion vid Magasinsbyggnader behöver tas fram i samråd med verksamheter mfl i tidigt skede som sedan ligger till underlag för projektering och kalkyl. Kritisk punkt där beslut om sektion måste med i projektering senast Q1-3 2027.	En utökning/breddning av kajdelen med nya ytskikt och ny belysning mm bidrar till bättre tillgänglighet och ger underlag för en mer driftrationell/ekonomisk skötsel och underhåll	Val av material och konstruktion ger en högre kostnad med bidrar till en ökad hållbarhet och livslängd. Återbruk?

6 Mål

Mål	Effekt
Att tillgängliggöra, rusta upp och bygga om kajpromenaden från Kulturhusrondellen till Teaterkajen på ett rationellt och kostnadseffektivt sätt så att en lägre driftkostnad uppnås	På lång sikt förbättrar det kommunens ekonomi genom ökat underlag för besöksnäring och verksamheter som ligger vid och i närheten av området samt bidrar till en mer rationellare drift.

Att skapa en mer attraktiv mötesplats som kopplar samman Centrum med vattenområdet.	För allmänheten ger det ökad tillgänglighet till platsen året runt. Ny belysning som skapar trygghet och ökar platsens attraktionskraft ska tas fram
Att ge utrymme för olika aktiviteter och arrangemang året runt som stärker Luleås attraktion som besöksmål och allmän plats för hälsa, rekreation och vistelse.	För allmänheten ger det ökad tillgänglighet till platsen året runt. Bidrar till förbättrad plats för rekreation, hälsa, besöksnäring och handel i centrum.
Att skapa utrymme för mer grönska och träd.	Mer sammanhållna spridningskorridorer och ökad krontäckning bidrar till ökad biologisk mångfald.

7 Bilagor

Styrande dokument	Hur
a425 Skeppsbrogatan, ombyggnad av delen Rådstugatan-Smedjegatan mm 1987-07-24	Gällande detaljplaner och områdesbestämmelser
a426 Norra hamnplan mm 1986-12-15	- ” -
Pl 181 Teaterhuset mm 1996-07-15	- ” -
Pl 464 Centrum, del av Innerstaden 2:1 del av Norra hamn	- ” -
ÖP och pågående UPC	
Grönplan 2020, Dagvattenplan	
Gestaltningsprogram Strandstråk centrum 2022	
Arrendeavtal och upplåtelser	

Bilaga	**Dokumentnamn**
1	Bilaga kalkyl
2	Behovsprövning Barnkonsekvensanalys
3	Kommunikationsplan
4	Utredningar, tidigare genomförd förstudie

Luleå Kommun

Förvaltning,avdelning eller Bolag

Bilaga Kalkyl

Projektnummer	**Benämning**	**Huvudprojektnummer** anges för exploateringsprojekt
38355	Norra hamn	

Projektansvarig PA leder delprocess Förstudie, Planera: *Alexander Morell, Michael Öhman*

Projektledare PL leder delprocess Genomföra, Avsluta: *Annakarin Nygård*

Beviljad projektbudget enligt nämndens verksamhetsplan: *(fylls i av projektansvarig)*

År	Ansvar	Verksamhet	Projekt	Objekt	Belopp, tkr
2027	62152000	41000	38355		2 500 000
2028	62152000	41000	38355		25 000 000
2029	62152000	41000	38355		12 500 000

Omfördela projektbudget från projekt ovan till: *(fylls i av projektansvarig)*

År	Ansvar	Verksamhet	Projekt	Objekt	Belopp, tkr
202X					
202X					
202X					

Tillkommande kostnader utöver projektbudget:

Ange om kostnader (tkr) för **sanering, rivning, flytt av anläggning, utrangering** eller **annat** tillkommer samt om finansiering finns *(fylls i av projektansvarig)*

Uppgifter enlig ovan ska läggas in i igångsättningsbeslutet under rubrik "Sammanfattning av ärendet"

Tidigare igångsättningsbeslut *(fylls i av projektansvarig)*

Datum *åå-mm-dd*	Beslutsfattare	Belopp, tkr	Kommentar /vad avser tidigare igångsättning

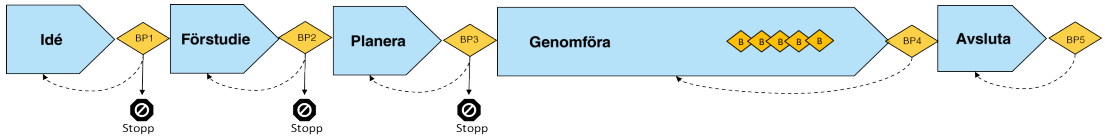

Upprättat den *åå-mm-dd*	2027-11-16					
Upprättad av *namn*						

Delprocess:	**Förstudie BP2** Kalkyl= uppsakttad kostnad		**Planera BP3** Kalkyl= igångsatta medel		**Genomföra BP4** Prognos för projektet				**Avsluta BP5** Slutredovisning
					Projektera		**Bygga**		
Fyll i grå rutor (tkr) för rader numrerade 02 till 09	*Bif förstudierappor*		*Bif projektdirektiv*		***B1** Bif projektplan*		***B2** Uppdateras efter slutförd projektering*		***B3** Uppdateras efter upphandling*	*Bif slutrapport*
02 Projekteringskostnad		0	8%	2 160						
(Ex vid general-, totalentreprenad)	*Beräknad % av entrepre-nadkost **(norm 10-12%)***		*Beräknad % av entrepre-nadkost **(norm 10-12%)***		*Beräknad anbudssumma/ avropat belopp*		*Beräknad anbudssumma/ avropat belopp*		*Anbudssumma / avropat belopp*	*Utfall*
03 Entreprenadkostnad	0		27 000							
	Beräknad kostnad för entreprenad		*Beräknad kostnad för entreprenad*		*Beräknad anbudssumma/ avropat belopp*		*Beräknad anbudssumma/ avropat belopp*		*Anbudssumma / avropat belopp*	*Utfall*
04 Oförutsedda kostnader		0	30%	8 748		0		0		
(Procent av summa projekterings- och entreprenadkostnad)	*Beräknad % för oförut-sedda kostn. **(20-50%)***		*Beräknad % för oförut-sedda kostn. **(20-50%)***		*Beräknad % **(10-30%)***		*Beräknad % **(10-20%)***		*Beräknad % **(5-15%)***	*Utfall*
05 Konstnärlig utsmyckning		0	1%	357		0		0		
(Politiskt beslut, 1 % av entrenadkostnad)	*Om aktuellt 1%*		*Om aktuellt 1%*		*Om aktuellt 1%*		*Om aktuellt 1%*		*Om aktuellt 1%*	*Utfall*
06 Interna resurser		0	900	459		0		0		
(Projektledning och projektmedlemmars tid)	*Antal timmar (pris/timme =0,51 tkr)*		*Antal timmar (pris/timme =0,51 tkr)*		*Antal timmar (pris/timme =0,51 tkr)*		*Antal timmar (pris/timme =0,51 tkr)*		*Antal timmar (pris/timme =0,51 tkr)*	*Utfall*
07 Externa resurser		0	388	466		0		0		
(Ex. byggledning , projektledning)	*Antal timmar (pris/timme =1,2 tkr)*		*Antal timmar (pris/timme =1,2 tkr)*		*Antal timmar (pris/timme =1,2 tkr)*		*Antal timmar (pris/timme =1,2 tkr)*		*Beräknat belopp*	*Utfall*
08 Byggherrekostnader		0	3%	810		0				
(Ex. bygglov, besiktningskostn., anslutningsavgift, beräknas normalt på 1-5 % av entreprenadkostn.)	*Beräknad % (norm 1-5%)*		*Beräknad % (norm 1-5%)*		*Beräknad % (norm 1-5%)*		*Beräknat belopp*		*Beräknat belopp*	*Utfall*
09 Investeringsbidrag i projekt										
(Minustecken framför beloppet) Obs! en direktbetalning	*Beräknat bidrag*		*Beräknat bidrag*		*Beräknat bidrag*		*Beräknat bidrag*		*Beräknat bidrag*	*Utfall*
Summa (tkr)	**0**		**40 000**		**0**		**0**		**0**	**0**

Slutredovisning: *(fylls i av projektledare)*	Belopp, tkr	**Ev kommentar:** *fylls i av projektledare*
Beviljad igångsättning		
Slutredovisning	0	
Över-/underskott	0	

Ifylls av projektansvarig

Slutredovisning godkänd *åå-mm-dd*	
Projketansvarig PA *namn*	

Efter godkänd slutredovisning ansvarar projektansvarig för att skicka Bilaga Kalkyl till isfprojektekonomi@lulea.se

Kommunikationsmål och intressentanalys
Norra hamn

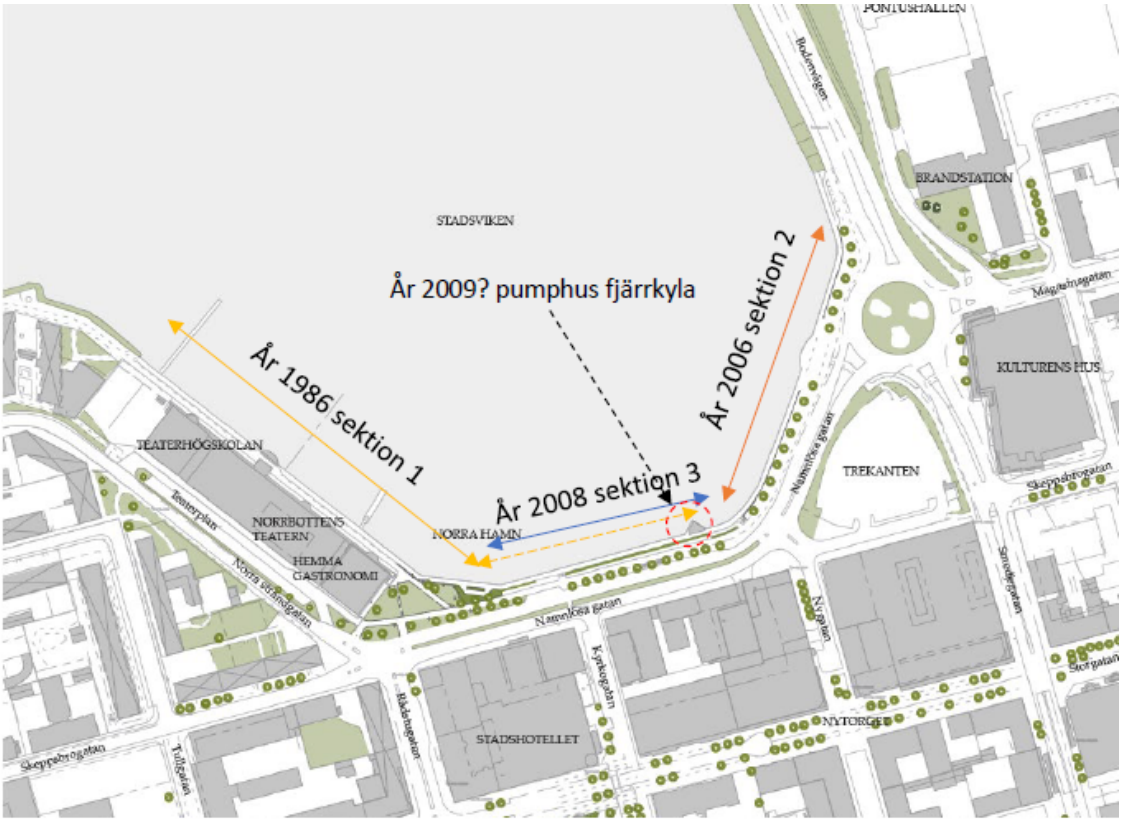

Projektägare: Marianne Kallin, ISF avd Infrastruktur,

Styrgrupp Helena Sjaunja ISF L&T, Annika Keisu Lampinen ISF P&N

Projektansvarig: Michael Öhman och Alexander Morell Investering/Landskap

Projektledare: Annakarin Nygård ISF/projektledning

Deltagare i arbetsgrupp: Niklas Colin/Park & Natur, Simon Holmstedt Investering/Trafik. Anne Eklund Investering/belysning, Andreas Johansson/Geodata/mät,

Referens/sakägare: Jan-Erik Nilsson ISF fastighet, Ove Forsberg, Tomas Hedström KFF, Fredrik Engström LEAB, KSF/MEX mfl.

Upprättad: 2026-11-18

Innehåll

1 Syfte 3
2 Kommunikationsmål och intressentanalys 4
3 Mål 5

1 Syfte

2023 togs ett gestaltningsprogram för *Strandstråket runt centrumhalvön i Luleå* fram i syfte att beskriva och analysera hela strandstråket från Norra till Södra hamn, ta fram förslag som höjer och utvecklar de befintliga kvaliteterna samt skapar nya attraktiva mötesplatser och stråk. Programmet bygger på kommunens översiktsplan 2021 och Grönplan 2020 samt det pågående arbetet med utvecklingsplan centrum.

I programmet lyfts att strandstråket från Norra till Södra hamn utgör såväl en viktig grönstruktur som rekreationsstråk runt centrumhalvön. Närheten till vatten, isvägar, gröna promenadstråk, badstränder och lekparker är några av de kvaliteter som lockar besökare från hela staden. För de som bor och besöker centrum utgör strandstråket det närmaste grönområdet i ett i övrigt tätbebyggt område. Det utgör centrumbonas närnatur, dvs den natur man hinner uppleva i sin vardag och förstärka sin hälsa; på kvällspromenaden eller en stund på dagen. Det höga besökstrycket ställer speciella krav på grönstrukturen. Grönstrukturen behöver ha flera attraktioner och kvaliteter samt tåla ett högt slitage. Det är viktigt att här finns goda möjligheter till lek och rekreation. För att ytterligare höja kvaliteterna i grönstrukturen runt centrum och möjliggöra för fler typer av mötesplatser samt förstärka vattenkontakten behöver stråket utvecklas.

Under 2026 har behov lyfts att tidigarelägga underhållsåtgärder vid Norra hamn då trädäcket från Kulturens hus till Teaterkajen är i dåligt skick. I förslag till åtgärder lyftes då möjlighet att kombinera underhållsåtgärden med en breddning av kajdelen vid Norrbottenteatern samt i övrigt se över vilka behov av insatser som kan vara nödvändiga att utveckla med utgångspunkt från förslag i gestaltningsprogram *Strandstråk centrums* syfte samt andra planerade insatser i området. Infrastruktur- och servicenämnden beslutade lägga in 10 000 tkr som förslag till re-/investeringsplan 2027. I kommunfullmäktige i juni 2026 beslutades att utöka den totala re-/investeringsbudgeten till 40 000 tkr.

2 Kommunikationsmål och intressentanalys

Koppling till andra projekt och beslut: Samordning med Lumire och Leab kopplat till Skeppsbrogatan och Trekanten, samordning med MEX kopplat till Bävern, Katten mfl pågående detaljplaneprojekt. Samordning med MEX och KFF kopplat till turbåtstrafik evenemang mm. Samordning med fastigheter kopplat till byggnader och dess verksamheter. Samordning med LEAB kopplat till pumpstation. Samordning med föreningar och näringsliv. Referenslistan kommer att kompletteras efterhand.

Intressent		Påverkans-grad	Behov / Krav
Berörd intressent		*Hög / Låg*	*Precisera behov / krav i fritext, motivera bedömning*
KSF: MEX/SOK/Näringsliv besöksnäring mfl		mellan	På ett tidigt stadium fastställa vilka avtal och krav på utformning som finns med utgångspunkt från ÖP (UPC) och detaljplaner
ISF/ fastigheter samt Räddningstjänst		hög	Påverkan i utformning ny sektion kajpromenad mm som påverkar verksamheter i byggnad samt byggnad, utrymningsvägar behöver tas med i tidigt skede. Delaktighet i samråd och dialog måste planeras in Q1-2 2027
KFF entréer året runt isbanan, båtliv mm		hög	Arrangemangsplanering under utförandetid samt förbättringar inom projektet, avtal med turbåtar behöver omhändertas. Delaktighet i samråd och dialog måste planeras in Q1-2 2027
LEAB el och fjärrkyla mm		hög	Förbättringar kring pumpstation vad gäller tillgänglighet och trygghet utreds och nivå för utförande bla kostnadsfördelning tas med tidigt Q4 2026-Q1-2 2027, varefter samordnad projektering och utförande kan ske i etapp 2.
Lumire		mellan	Samordning med utförande Skeppsbrogatan och Trekanten samt beslut om nya anslutningspunkter bör ske Q4 2026-Q1-2 2027

Restauratörer mfl		mellan	Se samordning med fastigheter
Norrbottensteatern		mellan	- ” -
LTU/AUF		mellan	- ” -
Bastusällskapet		mellan	- ” -
Laponia		mellan/hög	Samordning med MEX och KFF samt fastighet om angöring mm

Kritiska ställningstaganden	**Kvalitativ konsekvens**	**Finansiell konsekvens**
Etapp 1 vid Kulturhusrondellen pågår utredning om att angöra flytande bastuflottar. Samråd och förprojektering med Bastusällskapet bör inledas Q4 2026-Q1 2027.	Förutsättningar vad gäller tillgänglighet och teknik, service, transporter etc bör klargöras så att det bidrar på ett positivt sätt till platsen	Fördelning vad gäller kostnader mellan projektet
Etapp 2 och 3 en ny sektion vid Magasinsbyggnader behöver tas fram i samråd med verksamheter mfl i tidigt skede som sedan ligger till underlag för projektering och kalkyl. Kritisk punkt där beslut om sektion måste med i projektering senast Q1-3 2027.	En utökning/breddning av kajdelen med nya ytskikt och ny belysning mm bidrar till bättre tillgänglighet och ger underlag för en mer driftrationell/ekonomisk skötsel och underhåll	Val av material och konstruktion ger en högre kostnad med bidrar till en ökad hållbarhet och livslängd. Återbruk?

3 Mål

Mål	Effekt
Att tillgängliggöra, rusta upp och bygga om kajpromenaden från Kulturhusrondellen till Teaterkajen på ett rationellt och kostnadseffektivt sätt så att en lägre driftkostnad uppnås	På lång sikt förbättrar det kommunens ekonomi genom ökat underlag för besöksnäring och verksamheter som ligger vid och i närheten av området samt bidrar till en mer rationellare drift.

Att skapa en mer attraktiv mötesplats som kopplar samman Centrum med vattenområdet.	För allmänheten ger det ökad tillgänglighet till platsen året runt. Ny belysning som skapar trygghet och ökar platsens attraktionskraft ska tas fram
Att ge utrymme för olika aktiviteter och arrangemang året runt som stärker Luleås attraktion som besöksmål och allmän plats för hälsa, rekreation och vistelse.	För allmänheten ger det ökad tillgänglighet till platsen året runt. Bidrar till förbättrad plats för rekreation, hälsa, besöksnäring och handel i centrum.
Att skapa utrymme för mer grönska och träd.	Mer sammanhållna spridningskorridorer och ökad krontäckning bidrar till ökad biologisk mångfald.